

राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम वार्षिक प्रगति तथा तथ्यांक पुस्तिका

(आ.व. २०७५/०७६)

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्थी विकास मन्त्रालय
कृषि विभाग

राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र

कीर्तिपुर, काठमाडौं

२०७६

मार्फा चौडापात रायो सागको मूल वीज उत्पादन, मुस्ताङ

पुरानो भोगटेको बोटमा टप-वर्किङ गरेको, पाल्पा

जुनारमा नेचुरी गारिएको, पाल्पा

स्याउको बोटहरुमा ब्रोडप्रेस्ट लगाईएको, मार्फा, मुस्ताङ

राष्ट्रिय फलपूल विकास कार्यक्रम
वार्षिक प्रगति तथा तथ्यांक पुस्तिका
(आ.व. २०७५/०७६)

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्थी विकास मन्त्रालय
कृषि विभाग

राष्ट्रिय फलपूल विकास केन्द्र
कीर्तीपुर, काठमाडौं

२०७६

प्रकाशक

राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र
कीर्तिपुर, काठमाडौं
फोन नं. : ०१-५९०५०५३, ०१-५९०५०३५
: ०१-५९०५०४५, ०१-५९०५०४२
E-mail : ncfd.gov.np@gmail.com
Website : www.ncfd.gov.np

संरक्षक

डा. शान्ता कार्की

प्रमुख सम्पादक

हरिप्रसाद गुरुङ

सम्पादक

याम कुमारी श्रेष्ठ
अनुशा कार्की

सम्पादन सहयोगी

धन बहादुर थापा
शरद पाण्डे
तारा शर्मा
रामचन्द्र पोखरेल
विष्णु प्रसाद गिरी

व्यावस्थापन तथा वितरण

नानु थापा
कविता अर्याल
भगवती न्यौपाने
मनोज खतिवडा
निर्मला बम

प्रकाशन बर्ष : आ. व. २०७६/२०७७

मुद्रण

गंगा प्रिन्टर्स, ९८५९०९६३३७

मन्त्रिय

नेपालमा जलवायु र भौगोलिक विविधताको अवसरले गर्दा तराई, पहाड र उच्च पहाडी क्षेत्रमा गरी करिब ५५ भन्दा बढी किसिमका उन्नत, स्थानीय र जंगली जातका फलफूलहरू पाइन्छन् । कतिपय स्थानीय तथा जंगली अवस्थाका फलफूलहरूको व्यवसायिक महत्व कम भएता पनि धार्मिक र साँस्कृतिक दृष्टिकोणले यिनीहरूको विशिष्ट महत्व छ । उन्नत जातका फलफूलहरूको उत्पादन बढाउन सकियो भने राष्ट्रो आम्दानी गर्न सकिन्छ र उपभोग बढाउन सकिन्छ भने स्थानीय तथा जंगली फलफूलहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन गरी जैविक विविधता कायम राख्नुका साथै केही मात्रामा आम्दानी र उपभोग बढाउन सकिन्छ ।

दिगो विकास लक्ष्यले लिएको गरिबीको अन्त्य, शून्य भोक्तुरी, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्न तथा दिगो कृषिको प्रवर्द्धन गर्न लक्ष्य हासिल गर्न फलफूल खेतीले महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउन सक्दछ । यसका लागि हालका फलफूल बाँचाहरूको सुदृढीकरण तथा निरन्तर उपयुक्त बाँचा व्यवस्थापन गरी उत्पादकत्व बढाउनु आवश्यक छ भने बाँझो रहेका सार्वजनिक तथा निजी जग्गाहरूमा नयाँ बाँचा स्थापना गरी फलफूल बालीको क्षेत्रफल बिस्तार गर्नु पनि आवश्यक देखिन्छ । नयाँ बाँचा स्थापना गर्न गुणस्तरीय बिरुवा चाहिन्छ जसका लागि मुख्य श्रोत केन्द्रका रूपमा रहेका राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र अन्तर्गतका पाँच फार्म केन्द्रहरू वर्षे फलफूलका बिरुवाको लागि उष्ण प्रदेशीय बागवानी विकास केन्द्र, नवलपुर, सर्लाही; सुन्तलाजात र पतझड फलफूल बिरुवाको लागि समशितोष्ण बागवानी केन्द्र, कीर्तिपुर, काठमाण्डौ; सुन्तलाजात फलफूलका बिरुवाको लागि सुन्तलाजात फलफूल विकास केन्द्र, तानसेन, पाल्पा; कफी बिरुवाको लागि कफी विकास केन्द्र, गुल्मी र हिँडँदे फलफूल बिरुवाको लागि शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र, मार्फा, मुस्ताङको विशेष भूमिका रहेको छ । फलफूल क्षेत्रमा मुख्यतया व्यवसायीकरणमा जोड, श्रोत केन्द्रको समयानुकूल सुदृढीकरण, जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि, बजार प्रवर्द्धन तथा गुणस्तरीय उत्पादन र प्रशोधनवाट आयात प्रतिस्थापन, निर्यात प्रवर्द्धन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

यस पुस्तिकामा राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र र मातहतका निकायहरूको कार्य विवरण, आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को वार्षिक कार्यक्रम तथा हासिल गरेको प्रगति विवरण, देश भर रहेका फलफूल नर्सरीहरूको विवरण, बिरुवाको हालको सरकारी मूल्य लगायतका महत्वपूर्ण जानकारीहरू समावेश गरिएको छ, जुन फलफूलसँग सम्बन्धित सबैलाई उपयोगी हुने विश्वास लिइएको छ। अन्त्यमा, आगामी प्रकाशनमा थप सुधारका लागि रचनात्मक सुभावहरूको अपेक्षा गर्दै आवश्यक तथ्याङ्क र विवरण उपलब्ध गराई यस प्रकाशनमा सहयोग गर्नु हुने विभिन्न बागवानी केन्द्रहरूका साथीहरू र सम्पूर्ण सहयोगी निकायहरू धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । यसै गरी पुस्तिकालाई यस रूपमा सम्पादन तथा सहयोग गर्नु हुने यस केन्द्रका वरिष्ठ बागवानी विकास अधिकृतद्वय हरिप्रसाद गुरुङ र याम कुमारी श्रेष्ठ, कृषि प्रसार अधिकृत शरद पाण्डे, कृषि अर्थ विज्ञ अनुशा कार्की, बागवानी विकास अधिकृत त्रय धन बहादुर थापा, तारा शर्मा र विष्णु प्रसाद गिरी लगायत सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरूलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

फागुन २०७६

डा. शान्ता कार्की
प्रमुख
राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुर

विषय सूची

खण्ड-१

परिचय, नीतिगत अवधारणा एवं संस्थागत व्यवस्था	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य, रणनीतिक सोच तथा कार्यनीति	२
१.२.१ उद्देश्य	२
१.२.२ रणनीतिक सोच	३
१.३ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रको कार्य विवरण (TOR)	४
१.४ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र तथा सम्बन्धित निकायहरूको संगठनात्मक संरचना	५
१.५ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रको संगठनात्मक संरचना	५
१.६ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुर र अन्तर्गत फार्म/केन्द्रहरूको दरवन्दी विवरण	६
१.७ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र अन्तर्गतका निकायहरूको परिचयात्मक विवरण	६

खण्ड २

राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रमको आ.व. २०७५/७६ को वार्षिक प्रगति	१४
२.१ फलफूल सम्बन्धी मुख्य कार्यक्रम/आयोजनाको विवरण	१४
२.२ राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रमको प्रगति	१४
२.३ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र कीर्तिपुरको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)	१७
२.४ समशितोष्ण बागवानी केन्द्र कीर्तिपुरको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)	२०
२.५ कफी विकास केन्द्र गुल्मीको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)	२२
२.६ सुन्तालाजात फलफूल विकास केन्द्र पाल्याको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)	२४
२.७ उष्ण प्रदेशिय बागवानी केन्द्र सर्लाहीको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)	२६
२.८ शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र मार्फाको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)	२९
२.९ आ.व. २०७५/७६ को वार्षिक वित्तीय प्रगति (बजेट, निकासा र खर्च)	३१
२.१० गैरकर राजश्वको विवरण आ.व. २०७५/७६	३२
२.११ अनुदानको विवरण तथा उपलब्धी (आ. व. २०७५/७६)	३३
२.१२ मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू तथा लक्ष्य अनुसार प्रगति नपुगका कारणहरू	३९
२.१३ लाभान्वित कृषकहरूको विवरण	४०
२.१४ विगत ११ बर्षको फार्म केन्द्रहरूको राजश्व तुलनात्मक स्थिति	४०

खण्ड-३

राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रको आ.व. २०७६/७७ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट बँडफाँड	४१
--	----

संगठन ४

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेको मुख्य समस्या, चुनौती, अवसरहरू र नीतिगत सुभावहरू	४४
४.१ कार्यान्वयन स्तरमा समस्या तथा चुनौती	४४
४.२ अवसरहरू	४५
४.३ नीतिगत सुभावहरू	४५

संगठन ५

फलफूल बालीको क्षेत्रगत विवरण	४७
५.१ व्यवसायिक फलफूल कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सम्भाव्य जिल्लाहरू	४७
५.२ प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत सञ्चालित फलफूल बालीका जोन तथा सुपरजोनहरू	४९
५.३ सुन्तलाजात फलफूल उत्पादन वृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने जिल्लाहरू	५०
५.४ उच्च प्रदेशीय फलफूल उत्पादन वृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने जिल्लाहरू	५८
५.५ व्यवसायिक शितोष्ण प्रदेशीय फलफूल कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने जिल्लाहरू र सम्बन्धित पालिकाहरू	६४
५.६ उदीयमान फलफूल कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने जिल्लाहरू र सम्बन्धित पालिकाहरू	६६

संगठन ६

विभिन्न फलफूल बालीहरूको राष्ट्रिय तथ्याङ्क	
६.१ विभिन्न वर्षहरूमा फलफूल बालीहरूको उत्पादन र उत्पादकत्वको अवस्था	६७
६.२ आ.व. २०७५/७६ मा सुन्तलाजात फलफूलको क्षेत्रफल, उत्पादनशील क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्वको विवरण	६९
६.३ आ.व. २०७५/७६ मा हिँडेंदे फलफूलको क्षेत्रफल, उत्पादनशील क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्वको विवरण	७४
६.४ आ.व. २०७५/७६ मा वर्षे फलफूलको क्षेत्रफल, उत्पादनशील क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्वको विवरण	८५
६.५ फलफूलको आयात तथा निर्यातको अवस्था	९४

संगठन ७

नेपालभर रहेका फलफूल उत्पादन गर्ने सरकारी तथा निजी नर्सरीहरूको विवरण	
७.१ प्रदेश नं.१ मा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण	९५
७.२ प्रदेश नं.२ मा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण	९६
७.३ बागमती प्रदेशमा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण	१००
७.४ गण्डकी प्रदेशमा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण	१०४
७.५ प्रदेश नं.५ मा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण	१०५
७.६ कर्णाली प्रदेशमा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण	१०६
७.७ सुदूर पश्चिम प्रदेशमा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण	१११
७.८ तन्तु प्रजनन् (Tissue Culture) प्रयोगशालाको विवरण (केराको बिस्त्रा उत्पादन)	११३

अनुसूचिहरू

अनुसूची १. राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुरमा स्वीकृत दरबन्दी अनुसार हाल कार्यरत कर्मचारीहरू	११४
अनुसूची २. राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुरको आ.व २०७६/०७७ मा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण	११५
अनुसूची ३. राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र र मातहतका कार्यालयहरूको नाम र सम्पर्क नं.	११६
अनुसूची ४. हालसम्मका प्रमुखहरूको विवरण	११७
अनुसूची ५. विभिन्न फलफूल विरुद्धाको सरकारी मूल्य सूची (मिति २०७६/०६/०६ नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित)	११८

परिचय, नीतिगत अवधारणा एवं संस्थागत व्यवस्था

१.१ पृष्ठभूमि

नेपाल भौगोलिक तथा जैविक विविधतामा धनी देश हो । विश्वको कुल भू-भागको ०.१ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको नेपाल जैविक विविधताको हिसाबले २५ औं स्थानमा पर्दछ । नेपालको राष्ट्रिय आय तथा रोजगारीमा कृषि क्षेत्रले उल्लेखनीय स्थान ओगटेको छ भने कृषि क्षेत्रमा पनि बागवानी उपक्षेत्र अग्रपंक्तिमा रहेको छ र बागवानी क्षेत्रमा फलफूलको स्थान महत्वपूर्ण देखिन्छ । भौगोलिक विविधता र हावापानीको विशिष्टताका कारण संसारको हरेक कुनामा उत्पादन गर्न सकिने फलफूलहरू नेपालमा उत्पादन गर्न सकिने सम्भावना देखिन्छ । यहाँ पाइने कतिपय उन्नत जातका फलफूलका जङ्गली नातेदारहरूले पनि यही कुराको पुष्टि गरेको छ ।

यिनै प्राकृतिक वरदान र अवसरले गर्दा नेपालमा बागवानीजन्य बालीहरूको विकास तथा विस्तारका प्रचुर सम्भावनालाई मध्य नजर राख्दै विगतमा योजनाबद्ध विकासको पहिलो पञ्चवर्षीय योजना २०१३ सालबाट शुरू हुनु भन्दा अगावै तत्कालिन सरकारले वि.सं. २०१२ मा पहिलो पटक हर्टिकल्चर सेक्सनका रूपमा कृषि विभाग अन्तर्गत स्थापना भई २०१८ सालदेखि कीर्तिपुरमा स्थानान्तरण गरियो । यसै गरी वि.सं. २०२२ सम्ममा देशभरी बागवानी विकासका कामहरू अघि बढाउन १४ वटा बागवानी फार्महरूको स्थापना गरी कार्यक्रमलाई अभि विस्तारित गरियो ।

वि.सं. २०२३ सालमा कृषि विभागलाई ५ वटा विभागमा विभाजन गरी प्रथम पटक फलोद्यान विभाग गठन गरिएको थियो । वि.सं. २०२९ सालमा पाँचवटा विभागलाई एउटै कृषि विभागमा पुनर्गठन गरियो । बागवानी बालीहरूको विकासका लागि फलफूल, तरकारी विकास शाखा र स्वतन्त्र रूपमा राष्ट्रिय सुन्तलाजात फलफूल विकास कार्यक्रम तथा राष्ट्रिय आलु बाली विकास कार्यक्रमको स्थापना पनि यसै सालमा भयो । वि.सं. २०४७ सालमा कृषि विभागलाई पुनः विघटन गरी कृषि विभागवाट बागवानी विभाग अलग गरियो र २०४९ सालमा विभागलाई पुनः एकै छाता मुनीको सिद्धान्त अनुरूप कृषि विकास विभागमा समायोजन गरी बागवानीलाई २ वटा महाशाखामा विभाजन गरी फलफूल विकास महाशाखा र तरकारी विकास महाशाखाको गठन गरियो । त्यस पछि वि.सं. २०५७ सालमा फलफूल र तरकारी विकास महाशाखाहरूलाई छुट्टाछुट्टै निर्देशनालयहरूमा रूपान्तरित गरी फलफूल विकास निर्देशनालयको रूपमा रही आर्थिक बर्ष २०७४/०७५, सम्म फलफूल, कफी, चिया, पुष्प सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रम संचालन हुँदै आएका थिए । फलफूल विकास कार्यक्रमको लागि केन्द्रीयस्तरमा प्राविधिक निर्देशनालयको रूपमा यसले मुख्य रूपमा नीति निर्माण, बिरुद्धा आपूर्ति व्यवस्था, तथ्याङ्क अद्यावधिक लगायत सुपरिवेक्षण, अनुगमन, निरीक्षण र समन्वयका कार्यहरू गर्दै आएको र राष्ट्रिय स्तरमा बागवानी विकास कार्यक्रमका समस्या समाधान तथा अवसरहरूको मार्गदर्शन लगायत बागवानी विकास सम्बन्धी अन्य प्राविधिक सेवाहरू पनि यसै निर्देशनालयवाट हुने गरेका थिए ।

आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने किसिमले समय सापेक्ष कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी देशभित्र साविकका ७५ वटै जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरू तथा १३ वटा फार्म/केन्द्रहरू मार्फत फलफूल विकासका कार्यक्रमहरू अघि बढाइएको थियो ।

नेपालको संविधान २०७२ ले निर्दिष्ट गरे बमोजिम राज्यको पुनःसंरचना संगै वि.सं. २०७५ श्रावण देखि उपरोक्त साविक फलफूल विकास निर्देशनालयबाट सम्पादन गरिने कार्यहरू गर्नको लागि सँधीय कार्यालयका रूपमा राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुरको स्थापना भएको र त्यस अन्तर्गत पाँचवटा फार्म केन्द्रहरू (१. उष्णप्रदेशीय बागवानी केन्द्र नवलपुर, सर्लाही २. समशितोष्ण बागवानी केन्द्र, कीर्तिपुर, काठमाडौं ३. सुन्तलाजात फलफूल विकास केन्द्र, तानसेन, पाल्पा ४. कफी विकास केन्द्र, औंपचौर, गुल्मी ५. शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र, मार्फा, मुस्ताङ) रहेका छन् । गुणस्तरीय फलफूलको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने, फलफूलको उपभोग बढाई सर्वसाधारणको पोषण अवस्थामा सुधार गर्ने, सम्भाव्य फलफूलमा आत्मनिर्भरता र आयात प्रतिस्थापन गर्ने, निर्यातयोग्य फलफूलहरूको निर्यात व्यापार प्रवर्द्धन गर्ने, रोजगारी तथा आयस्तर वृद्धि गर्ने र भू-क्षय रोकथाम तथा वातावरण संरक्षण र मनोरञ्जन प्रदान गर्ने यस केन्द्रको उद्देश्य रहेको छ ।

नेपालको संविधान २०७२ ले निर्दिष्ट गरे बमोजिम राज्यको यिनै प्रयासहरूको फलस्वरूप विभिन्न भौतिक पूर्वाधार र श्रोत साधनको कमीको बावजुत कतिपय स्थानहरू स्थाउ, सुन्तलाजात फलफूल, केरा लगायतका विभिन्न फलफूलहरूको पकेट क्षेत्रका रूपमा विकास भैसकेका छन् भने अन्य केही क्षेत्रहरू यस तर्फ उन्मुख रहेका छन् ।

१.२ उद्देश्य, रणनीतिक सोच तथा कार्यनीति

१.२.१ उद्देश्य

- गुणस्तरीय फलफूलको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने ।
- फलफूल उपभोगस्तर बढाई सर्वसाधारणको पोषण अवस्थामा सुधार गर्ने ।
- सम्भाव्य फलफूलमा आत्मनिर्भरता/आयात प्रतिस्थापन गर्ने ।
- निर्यातयोग्य फलफूलहरूको निर्यात व्यापार प्रवर्द्धन गर्ने ।
- फलफूल उद्योगका लागि कच्चा पदार्थ आपूर्ति गर्ने ।
- रोजगारी तथा आयस्तर वृद्धि गर्ने ।
- भू-क्षय रोकथाम तथा वातावरण संरक्षण र मनोरञ्जन प्रदान गर्ने ।

१.२.२ रणनीतिक सोच

- भौगोलिक तथा जलवायूको आधारमा बिशेषिकरण (specialization) गरेका सफलसिद्ध बागवानी बाली विशेषको स्तरोन्नति (scale up) गर्न वृहत पकेट प्याकेज रणनीति अनुरूप आवधिक योजना बनाई व्यावसायिक फलफूल, तथा आलड़ारिक कार्यक्रमलाई बजारसँग आबद्ध गरी उत्पादनलाई उपभोक्तासम्म पुऱ्याउन मूल्य शृंखला (value chain) को अवधारणामा पूर्ण प्याकेजको अवसर सृजना गरी संचालन गर्ने ।

- बागवानी पर्यटन (horti-tourism) लाई मध्यनजर राख्दै राजमार्ग आसपास क्षेत्र (road corridor) को विकासको साथमा बागवानी बाली विशेषको सम्भाव्यता अध्ययन गराई थप पूर्वाधारको साथमा निजी क्षेत्र, सहकारी, सरकारी तथा गैहसरकारी समेतको सहभागितामा सघन बागवानी विकास कार्यक्रमलाई अभियानकै रूपमा संचालन गर्ने ।
- एक गाउँ एक उत्पादन (OVOP): सरोकारवाला समूहको प्रतिबद्धताका साथ निजी क्षेत्रको संलग्नतामा सम्भाव्य उत्पादन क्षेत्रमा निर्यातयोग्य बागवानीजन्य बालीको उत्पादन बढाउने र आयात प्रतिस्थापन एंव निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने ।
- जैविक विविधता कार्यक्रम : Ecological belt अनुसार र स्थानीय बागवानीजन्य जैविक विविधतालाई समेत समेटेर संकलन, अध्ययन, सम्वर्द्धन र मूल्याङ्कन गर्ने । प्रत्येक जर्मप्लाज्मको जातीय गुणहरूको रेकर्ड अद्यावधिक राख्ने । विदेशवाट आयातित जर्मप्लाज्मको पनि सम्वर्द्धन, अध्ययन, मूल्याङ्कन गर्ने । यस्ता कार्यक्रमलाई समन्वयात्मक/साझेदारी कार्यक्रमको रूपमा संचालन गर्ने ।
- अनुसन्धान तथा विकास : प्रविधि परिमार्जन जस्ता अनुकूलन अनुसन्धान (adaptive research), कृषकको सहभागितामा कार्यमूलक अनुसन्धान (action research), नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्संग समन्वय राखी विभिन्न बागवानी बालीहरूमा प्रविधि विकास तथा अनुसन्धानको लागि सम्बन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा सहभागितामूलक अनुसन्धान (collaborative research) कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- फलफूलमा सिंचाईको Tensiometer समेतको प्याकेज कार्यक्रमलाई आबद्ध गरी अन्तर बाली कार्यक्रमलाई विस्तार गर्ने ।
- सुन्तलाजात फलफूलमा आन्तरिक क्वारेन्टिन (quarantine) लागु गरी बड उड प्रमाणिकरण (bud wood certification) कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- सुन्तलाजात फलफूलमा माउवोट तथा नर्सरी बिरुवा उत्पादनमा जाली घर (screen house) को व्यवस्थापन कार्यको थालनी भएको र उच्च घनत्वमा विरुवा रोपण (high density planting) कार्यलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
- केरा, भूईऐसेलु र आलङ्गारिक बिरुवा जस्ता छोटो अवधिमा उत्पादन हुने बालीहरूमा तन्तु-प्रजननको प्रविधि प्रयोगलाई प्रोत्साहन दिने ।
- जनशक्ति विकासमा जोड दिने र विद्यालयमा बागवानी (school horticulture) कार्यक्रममा प्रोत्साहन गर्ने ।
- शहर उन्मुख बागवानी (horticulture) मा प्रोत्साहन गर्ने ।
- बातावरण संरक्षण (environment protection) लाई मध्यनजर गरी बागवानी विकास कार्यक्रमलाई अधि बढाउने ।
- अनुगमन निरीक्षणलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्ने ।
- गुणस्तरीय फलफूल बिरुवा उत्पादन तथा व्यवस्थापनको लागि फलफूल नर्सरी कार्यविधि तयार गरी लागु गर्न पहल गर्ने ।
- फलफूल उत्पादन प्रविधि तथा बजार व्यवस्थापनको लागि फलफूलको, पकेट, जोन र सुपरजोनस्तरको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी सूचना प्रवाह गर्ने ।

१.२.३ कार्यनीति

- १ व्यावसायिक फलफूल कार्यक्रमलाई भौगोलिक अवस्था तथा हावापानी सुहाउँदो, यातायात, बजार सुविधा तथा अन्य भौतिक सुविधा भएका स्थानहरूमा केन्द्रित गर्ने दृष्टिवाट राजमार्ग, सहायक राजमार्ग वरिपरि वा कृषि सडकबाट एक दिनको पैदलको बाटोका सम्भाव्य क्षेत्रहरूमा पकेट क्षेत्र छनौट गरी आयोजनाको अवधारणा अनुरूप अभियानको रूपमा संचालन गर्ने र अन्य क्षेत्रमा फलफूलको साधारण कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- २ व्यावसायिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा तत्कालीन दीर्घकालीन कृषि विकास योजनाले परिलक्षित गरेको उच्च पहाडमा स्थाउ र मध्य पहाडी भेगमा सुन्तलाजात फलफूललाई प्राथमिकता दिई व्यावसायिक कार्यक्रम संचालन गर्ने र तराई तथा भित्री मधेशका सफलसिद्ध जिल्लाहरूमा आँप, केरा, मेवा, भईकटहर, फलफूलको व्यावसायिक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- ३ व्यावसायिक फलफूल कार्यक्रमलाई छरिएर नलगी सघनरूपमा बाली विशेषको सम्भाव्य पकेट क्षेत्रहरूमा लैजाने र छनौट गरिएका सम्भाव्य पकेट क्षेत्रहरूमा पनि प्राथमिकताको आधारमा क्रमिक रूपले व्यावसायिक वर्गैचा विस्तार कार्यक्रम समावेश गर्दै लैजाने ।
- ४ पकेटको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रमको प्याकेज तयार गरी एकीकृत रूपमा कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- ५ फलफूल बिरुवाको माग स्थानीय श्रोत केन्द्रवाटै आपूर्ति गराउन जिल्ला स्तरमा निजी नर्सरी स्थापना गर्ने तथा स्थापित नर्सरीहरूको सुदृढिकरण गर्ने ।
- ६ दक्ष जनशक्ति तयार गर्न अगुवा कृषक, नर्सरीधनी, फिल्डस्टर तथा केन्द्रीय स्तरका प्राविधिक कर्मचारीहरूलाई फलफूल सम्बन्धी नयां प्रविधिका ज्ञान, सीप तथा दक्षतामा अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले तालिम तथा अवलोकन भ्रमण जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- ७ व्यावसायिक फलफूल खेती गर्ने कृषकहरूलाई आर्थिक अनुदान सहुलियत, उत्पादन सामग्री तथा ऋण सुविधा उपलब्ध गराउने ।
- ८ उत्पादित फलफूलहरूलाई वजार पहुँचका अवसरहरू प्रदान गर्ने खालका कार्यक्रम संचालन गर्न विशेष जोड दिने ।
- ९ फलफूल वर्गैचाको माटोको उर्वराशक्ति कायम गर्न एकीकृत बाली पोषण कायक्रमलाई विशेष जोड दिने ।
- १० जिल्लामा उत्पादित फलफूल वालीहरूको आंकडा संकलन कार्यलाई निरन्तरता दिई फलफूलको तथ्यांक अध्यावधिक गर्दै लैजाने ।

१.३ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रको कार्य विवरण (TOR)

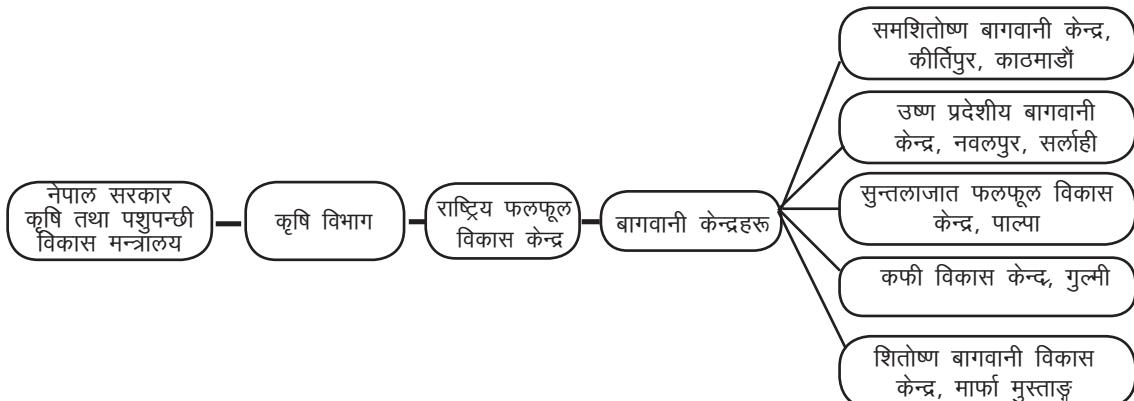
आफ्नो विषय क्षेत्रमा प्राविधिक आधिकारिक निकायको रूपमा काम गर्ने र तत्सम्बन्धी सम्पूर्ण जिम्मेवारी वहन गर्ने गरी यस केन्द्रको कार्य विवरण देहाय वमोजिम छ ।

- १ फलफूल, चिया तथा कफी र पुष्प बालीको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धन गर्ने
 - २ फलफूल बाली प्रवर्द्धनको क्षेत्रमा देशको केन्द्रीय सम्पर्क विन्दु (Focal Point) को रूपमा कार्य गर्ने ।
 - ३ अन्तरगतका फार्म/केन्द्रहरूलाई आवश्यक नीतिगत तथा कार्यक्रमगत निर्देशन र पृष्ठपोषण,
 - ४ फलफूल बाली बस्तुको राष्ट्रिय महत्वका विशेष उत्पादन कार्यक्रम जस्तै, मिशन कार्यक्रम तर्जुमा तथा संचालन ।
 - ५ फलफूल विकास सम्बन्धित समस्या पहिचान र समस्या समाधानका लागि कृषि विभागलाई नीतिगत सुझाव ।
 - ६ अन्तरगतका फार्म केन्द्रहरूमा नविनतम् प्रविधि प्रदर्शन तथा प्रसारणको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य ।
 - ७ फलफूल विकास सम्बन्धमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय कृषि अनुसन्धान तथा विकास सम्बन्धी संस्थाहरू सँग समन्वय एवं सहकार्य गर्ने ।
 - ८ फलफूलहरूको प्रसारण सामग्री उत्पादन तथा वितरणमा समन्वयको व्यवस्था ।
 - ९ फलफूल सम्बन्धी विषयमा राष्ट्रियस्तरमा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्ने ।
- १० बार्जिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका

१० फार्म केन्द्र व्यवस्थापनका लागि कृषि विभागलाई आवश्यक परामर्श उपलब्ध गराउने ।

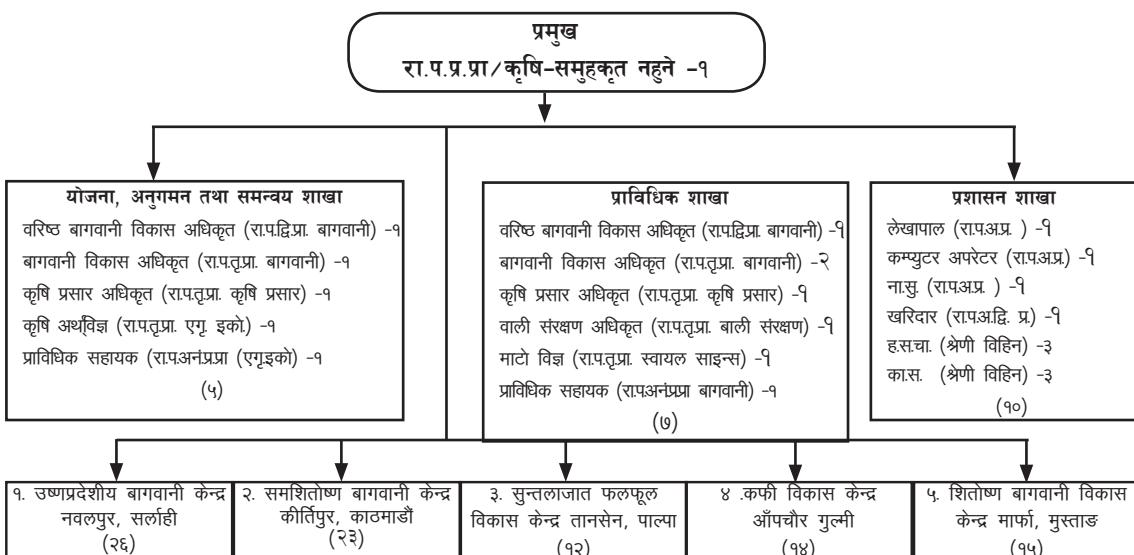
११ नेपाल सरकारले तोकेको फलफूल विकास सम्बन्धी अन्य कार्यहरू ।

१.४ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र तथा सम्बन्धित निकायहरूको संगठनात्मक संरचना

१.५ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रको संगठनात्मक संरचना

राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र कूल जनशक्ति (२३)

१.६ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुर र अन्तर्गत फार्म/केन्द्रहरूको दरवन्दी विवरण

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	रा.प.प्र. (प्रा.)	रा.प.द्वि. (प्रा.)	रा.प.तृ. (प्रा.)	रा.प.अनं प्रथम (प्रा.)	रा.प.अनं प्रथम (प्रा.)	रा.प.अनं द्वितीय (प्रा.)	टाइपिष्ट/ कम्प्युटर अपरेटर	केन्द्रिक मेकानिक्स	ज्ञ. सं. आ.	ज्ञ. सं. म.	कार्यालय सहयोगी/ पाले/बाँचे	रुप.	रुप.
१	राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुर	१	२	८	२	२	१	१	-	-	३	३	२३	२
२	समशितोष्ण बागवानी केन्द्र, कीर्तिपुर	-	१	६	५	१	१	-	-	-	२	७	२३	६
३	उष्ण प्रदेशीय बागवानी केन्द्र नवलपुर, सर्लाही	-	१	६	८	१	१	-	१	१	२	५	२६	७
४	सुन्तलाजात फलफूल विकास केन्द्र पाल्पा	-	१	२	२	१	१	-	-	-	१	४	१२	४
५	कफी विकास केन्द्र, आँपचौर गुल्मी	-	१	२	४	१	१	-	-	-	१	४	१४	८
६	शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र, मार्फा	-	१	३	४	१	१	-	-	-	१	४	१५	७
	जम्मा	१	७	२७	२५	७	७	१	१	१	१०	२७	११३	३४

१.७ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र अन्तर्गतका निकायहरूको परिचयात्मक विवरण

१.७.१ समशितोष्ण बागवानी केन्द्र, कीर्तिपुर

नेपालको आर्थिक विकासमा कृषि क्षेत्र अन्तर्गत बागवानी क्षेत्रको फलफूल खेतीले महत्वपूर्ण योगदान दिन सक्ने बिषयलाई दृष्टिगत गरी बागवानी सुधार, प्रवर्द्धन, अनुसन्धान एवं विस्तार गर्ने उद्देश्यले वि.स. २०१८ सालमा काठमाण्डौको कीर्तिपुरमा नेपाल सरकार र भारत सरकारको संयुक्त प्रयासमा हर्टिकल्चर सेक्सनको नाममा स्थापना भएको थियो । वि.सं. २०१९ सालमा यसको नाम बागवानी अनुसन्धान केन्द्र, कीर्तिपुर नामाकरण गरियो । कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय तथा कृषि विभाग अन्तर्गतका सबै अनुसन्धान आयोजनाहरूको योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र सुपरीवेक्षण सम्बन्धी कार्य (राष्ट्रिय कृषि अनुसन्धान तथा सेवा केन्द्र) हालको नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद खुमलटारवाट गराउने गरी मिति २०४४।१।१५ मा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको निर्णयानुसार मिति २०४४।१।१७ देखि यस केन्द्रलाई उक्त परिषद अन्तर्गत राखिएको थियो । आ.ब. २०४६।०४७ मा यस केन्द्रको नामाकरण राष्ट्रिय बागवानी अनुसन्धान कार्यक्रम गरी तदनुसार यस कार्यक्रम अन्तर्गत गरिने कार्यक्रमको लक्ष्य तथा कार्यक्रमहरू बढी अनुसन्धानमुलक क्षेत्रमा प्राथमिकता दिईयो । मिति २०४१।४।१ देखि यस कार्यालयलाई पुनः कृषि विकास विभाग (हाल २०५२।४।१ देखि कृषि विभाग) अन्तर्गत राखी बागवानी केन्द्र, कीर्तिपुरको नामबाट कार्यक्रमहरू सञ्चालन भए । वि.सं. २०६१ बैशाख देखि लागु भएको विभागीय संरचना अनुसार यस केन्द्रको नाम केन्द्रीय बागवानी केन्द्र रहेकोमा वि.सं २०७२ को नयां संविधानले निर्दिष्ट गरे बमोजिम २०७५ श्रावण देखि यस केन्द्रको नाम परिवर्तन भई समशितोष्ण बागवानी केन्द्र रहन गएको छ ।

यस केन्द्रको स्थापना संगै शुरुमा बागवानी सम्बन्धी अनुसन्धानका काम भएको थियो भने हाल केन्द्रले विशेष गरी हिउँदे पतभड तथा सुन्तला जात फलफूलका गुणस्तरीय बिरुवाहरूको उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्दै आईरहेको छ । यसका साथै यस केन्द्रले समशितोष्ण तथा सुन्तलाजात फलफूलको जर्मप्लाज्म संकलन, संरक्षण र सम्बद्धन गर्ने, प्रविधि प्रसारको लागि फलफूल सम्बन्धी तालिम संचालन तथा बाह्य सेवा मार्फत फलफूल विषयमा कृषकहरूलाई प्राविधिक ज्ञान तथा सीप सिकाउने कार्य गर्दै आईरहेको छ । फलफूल वगैचामा अन्तरवाली प्रदेशन, गड्घौला मल उत्पादन का साथै शैक्षिक संस्थाहरूवाट अवलोकनमा आउने विद्यार्थीलाई बागवानीको वारेमा जानकारी र प्रशिक्षार्थी विद्यार्थीलाई व्यवहारिक सीप प्रदान गर्ने काम पनि केन्द्रले गर्दै आएको छ । विगतका वर्षहरू देखि नै यस केन्द्रले विभिन्न जातका फलफूलका बिरुवा जस्तै सुन्तला, जुनार, कागती, भोगटे, निबुवा, नास्पाती, हलुवावेद, आरू, आरूबखडा, ओखर, चुच्चे ओखर, कटुस, एभोकाडो, अड्गुर, किवी उत्पादन गर्ने, त्यसका लागि माउवोटको संरक्षण गर्ने तथा रुटस्टक बिरुवा उत्पादन गर्ने कार्य गर्दै आएको छ ।

उद्देश्यहरू

१. समशितोष्ण तथा सुन्तलाजात फलफूलका उन्नत तथा स्थानीय जातहरूको जातीय सम्बद्धन तथा संरक्षण गर्ने ।
२. कलमी बिरुवा तथा रुटस्टक बिरुवाहरूको उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्ने ।
३. बाह्य सेवा मार्फत व्यावसायिक रूपमा फलफूल खेती गर्ने कृषकहरू तथा फलफूल नर्सरी धनीहरूलाई प्रविधि प्रसार तथा सीप विकासमा सहयोग गर्ने ।
४. फलफूल खेती विषयक विभिन्न स्तरको तालिमहरू संचालन गर्ने ।
५. माटो परीक्षण, रोग कीराको पहिचान तथा फलफूलको गुणस्तर विश्लेषण कार्य गर्ने ।

कार्य विवरण

१. समशितोष्ण फलफूलको जातीय संरक्षण एवं सम्बद्धन ।
२. समशितोष्ण फलफूल विकास सम्बन्धी राष्ट्रिय व्यवसायिक नीति तथा योजना तर्जुमामा राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रलाई पृष्ठपोषण सम्बन्धी कार्य ।
३. समशितोष्ण फलफूलका प्रसारण सामग्री उत्पादन तथा वितरण ।
४. समशितोष्ण फलफूल उत्पादन तथा विकास सम्बन्धमा उत्पादक कृषकलाई तालिम प्रदान गर्ने ।
५. सम्बन्धित विषयमा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्ने ।
६. समशितोष्ण फलफूल विकास सम्बन्धमा नजिकको कृषि अनुसन्धान केन्द्र तथा ज्ञान केन्द्रसँग समन्वय एवं सहकार्य गर्ने ।
७. फार्मको उत्पादकत्व एवं आम्दानी वृद्धि गर्ने जमिन तथा अन्य पूर्वाधार र सुविधाको उपयोग गर्ने ।
८. सम्बन्धित विषयको समस्या समाधानका लागि स-साना कार्यमुखी (action oriented) अध्ययन परीक्षण संचालन गर्ने ।
९. समशितोष्ण फलफूल विकास सम्बन्धमा राष्ट्रिय श्रोत केन्द्रको रूपमा कार्य गर्ने ।
१०. समयमा कार्यसम्पादनको प्रगति विवरण राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रलाई उपलब्ध गराउने ।

१.७.२ उष्ण प्रदेशीय बागवानी केन्द्र, नवलपुर, सर्लाही

उष्ण तथा उपोष्ण प्रदेशीय फलफूल र तरकारी बालीहस्को उच्च गुणस्तरयुक्त बिरुवा एवं बीज उत्पादन गरी माग आपूर्ति गर्न वि.सं.२०२९ साल असार १२ गते वृहत बागवानी केन्द्रको रूपमा यस केन्द्रका विधिवत स्थापना भएको हो । प्रदेश नम्बर २ अन्तर्गत सर्लाही जिल्लाको लालबन्दी नगरपालिका -१ मा अवस्थित यस केन्द्र उष्ण तथा न्यानो समशितोष्ण फलफूल, तरकारी तथा आलझारिक बोटहस्को उच्च गुणस्तरीय बीज एवं बिरुवाको उत्पादन गरी आपूर्ति गर्ने र सो बालीहस्को उपयुक्त जात र खेती प्रविधिको खोजी एवं विकास गरी कृषक समक्ष पुऱ्याई उनीहस्को जीवनस्तर माथी उकास्ने मुख्य उद्देश्यका साथ स्थापना भएको हो । यस केन्द्रको स्थापना पश्चात समयानुकूल कृषि निकायको संगठनात्मक संरचनामा हेरफेर एवं परिवर्तन भए वमोजिम वि.सं. २०२९।३।१२ देखि २०२९।९।८ सम्म फलोद्यान विभाग, वि.सं. २०२९।९।९ देखि २०४४ असार सम्म कृषि विभाग, २०४४ श्रावण देखि २०४७ असार सम्म राष्ट्रिय कृषि अनुसन्धान तथा सेवा केन्द्र, वि.सं. २०४७ श्रावण देखि २०४९ असारसम्म बागवानी विभाग, २०४९ श्रावण देखि २०५२ असारसम्म कृषि विकास विभाग र २०५२ श्रावण देखि २०५८।६।११ सम्म कृषि विभाग अन्तर्गत फलफूल तथा तरकारी विकास निर्देशनालयको प्राविधिक तथा मध्यमाञ्चल क्षेत्रीय कृषि निर्देशनालयको प्रशासनिक निर्देशनमा संचालन भई वि.सं.२०५८।६।१२ देखि कृषि विभाग अन्तर्गत फलफूल विकास निर्देशनालयको प्रत्यक्ष प्रशासनिक एवं प्राविधिक निर्देशनमा कार्यक्रमहरू संचालन हुँदै आइरहेकोमा वि.सं.२०७५ श्रावण देखि राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र अन्तर्गत संघीय फार्मको रूपमा सञ्चालन हुँदै आएको छ । कृषि क्षेत्रमा हुने समयानुकूल संगठनात्मक संरचनाको परिवर्तन संगै यस केन्द्रको नामाकरणमा पनि हेरफेर हुँदै आइरहेकोमा २०६१ बैशाख देखि यसको नाम उष्ण प्रदेशीय बागवानी केन्द्र रहन गएको छ ।

यस केन्द्रमा भारत, पाकिस्तान, अमेरीका, थाइलैण्ड लगायत नेपालका विभिन्न सरकारी तथा निजी फार्म केन्द्रहस्ताट विभिन्न फलफूल, तरकारी एवं आलझारिक बोटबिरुवाका बीज एवं बिरुवा ल्याई जातीय संरक्षण तथा सम्बर्धन गरेको छ । जस अनुसार आँपमा आम्रपाली, मल्लिका, निलम सहित ३५ जात, लिचीमा ९ जात, अम्बामा ६ जात, केरामा ५ जात, एभोकाडोमा ५ जात, नरिवलमा २ जात, रुखकटहरमा ३ जातका साथै सपोटा, काठे बदाम, मेकाडेमियानट, सुपारी, बडहर, अनार, बयर, इमली आदि तथा तरकारी बाली तर्फ गोलभेडामा ५ जात, आलुमा ७ जात, भण्टामा ३ जात, काउलीमा २ जात, मूलामा २ जातका साथै रामतोरीया, लौका, काँका, फर्सि, घिरौला, बोडी आदि र आलझारिक बोट तर्फ गुलाबमा ७७ जात, बोगेनबेलीयामा २४ जात, क्रोटनमा २५ जात, पाममा ७ जात, रबर प्लान्टमा ३ जातका साथै मालती, धूपी, अशोक, गुनकेशरी, रुद्राक्ष र सुगन्ध कोकीला जस्ता अनेकौ बोटबिरुवाहस्को माउबोटहस्त लगाई तिनको जातीय संरक्षण, सम्बर्धन गरी उपयुक्त जातहस्को बीज, बेर्ना, बिरुवा उत्पादन गरी कृषकस्तरमा बिकी बितरण गरिन्छ ।

कुल १८५.५४ हेक्टर क्षेत्रफल रहेको यस केन्द्रको औषत अधिकतम तापक्रम 39° से. र औषत न्यूनतम तापक्रम 20° से. रहेको छ भने गर्मी महिना बैशाख-आषाढ को अधिकतम तापक्रम 42° से. र जाडो महिना पौष-माघ को न्यूनतम तापक्रम 4° से. सम्म रहेको पाइन्छ । यहाँको वार्षिक सरदर वर्षा १६९९.६ मि.मि. रहेको छ । कुल वर्षाको करीब ८०५ मि.मि. असार देखि भदौ सम्म हुन्छ ।

उद्देश्यहरू

१. उष्ण तथा समशितोष्ण फलफूल तरकारी आलड़ारिक एवं रैथाने बालीहरूको उच्च गुणस्तरयुक्त बीज तथा बिरुवाको उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्ने ।
२. स्थानिय एवं वाह्य श्रेत्रको हावापानी सुँहाउँदो फलफूल तरकारी आलड़ारिक एवं रैथाने बालीहरूका जर्मफ्लाज्म संकलन तथा संबर्द्धन उत्पादन तथा वितरण गर्ने ।
३. केन्द्रको प्रभाव क्षेत्रभित्र रहेका कृषकहरूलाई प्राविधिक सेवा टेवा पुऱ्याउने ।
४. फलफूल तरकारी एवं आलड़ारिक बोटविरुवा आदिमा विद्यमान रहेका समस्याहरू पहिचान गरेर उपयुक्त कृषि प्रविधिको खोजी एवं विकास गर्ने ।
५. बागवानी सम्बन्धी विभिन्न तालिममा विषय विशेषज्ञलाई प्रशिक्षणको रूपमा उपलब्ध गराई कृषि प्रविधिको विस्तारमा सहयोग पुऱ्याउने ।
६. उष्ण प्रदेशीय फलफूल नर्सरी तथा बर्नेचाहरूको आवश्यकता अनुसार अनुगमन निरीक्षण र पृष्ठपोषण गर्ने ।

कार्य विवरण

१. आँप, लिची, केरा, भूइकटहर लगायतका उष्णप्रदेशीय फलफूलको जातीय संरक्षण एवं सम्बर्द्धन ।
२. उष्ण प्रदेशीय फलफूल विकास सम्बन्धी राष्ट्रिय व्यवसायिक नीति तथा योजना तर्जुमामा राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रलाई पृष्ठपोषण सम्बन्धी कार्य ।
३. उष्ण प्रदेशीय फलफूलका प्रसारण सामग्री उत्पादन तथा वितरण ।
४. उष्ण प्रदेशीय फलफूल उत्पादन तथा विकास सम्बन्धमा उत्पादक कृषकलाई तालिम प्रदान गर्ने ।
५. सम्बन्धित विषयमा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्ने ।
६. उष्ण प्रदेशीय फलफूल विकास सम्बन्धमा नजिकको कृषि अनुसन्धान केन्द्र तथा ज्ञान केन्द्रसंग समन्वय एवं सहकार्य गर्ने ।
७. फार्मको उत्पादकत्व एवं आम्दानी वृद्धि गर्ने जमिन तथा अन्य पूर्वाधार र सुविधाको उपयोग गर्ने ।
८. सम्बन्धित विषयको समस्या समाधानका लागि स-साना कार्यमुखी (action oriented) अध्ययन परीक्षण संचालन गर्ने ।
९. उष्ण प्रदेशीय फलफूल विकास सम्बन्धमा राष्ट्रिय श्रोत केन्द्रको रूपमा कार्य गर्ने ।
१०. समयमा कार्यसम्पादनको प्रगति विवरण राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रलाई उपलब्ध गराउने ।

१.७.३ सुन्तलाजात फलफूल विकास केन्द्र, पाल्पा

उपोष्ण प्रदेशीय फलफूल विकास तथा प्रचार प्रसार गरी निजी स्तरमा कृषकहरूलाई फलफूल बगैचा स्थापना गर्ने त्यस बाट कृषकहरूको जीबनस्तर माथि उठाउने उद्देश्य लिई प्रदेश नम्बर ५ अन्तर्गत पाल्पा जिल्ला तानसेन नगरपालिका बडा नं. ११ होलाङ्गीमा वि. स.२०२५ सालमा कृषि फार्म प्रयोगशालाको नाममा यस केन्द्रको स्थापना भयो । बि.स. २०४९/२०५० सालबाट बागबानी फार्म र २०५२ मा बागबानी केन्द्र पाल्पा र वि.स. २०६१ बैशाखदेखि लागु भएको विभागीय संरचना अनुसार सुन्तलाजात फलफूल विकास केन्द्र, पाल्पाको नामबाटे कार्यक्रमहरू संचालन हुँदै आइरहेकोमा वि.स. २०७५ श्रावण देखि संघीय फार्मको रूपमा रहेको छ ।

यस केन्द्रले करीब १८४ रोपनी क्षेत्रफल ओगटेको छ । यस केन्द्रले रथापना कालदेखि नै सुन्तलाजात फलफूल (विभिन्न जातका सुन्तला, जुनार, कागती आदी) र कफी बिरुवाका साथै तरकारी बीउ उत्पादन तर्फ मूला (प्यूठाने रातो) सिमी (चौमासे) र प्याज (एग्रीफाउण्ड डार्करेड) जातका श्रोत बीउहरू उत्पादन गरी सुलभ तरिकाबाट विक्री वितरण गर्दै आइरहेको छ ।

समुद्र सतह देखि १९८५ मिटर मा अवस्थित यस केन्द्रको हावापानी समशितोष्ण किसिमको छ । यहांको वार्षिक औषत तापक्रम अधिकतम 24° से.न्यूनतम 16° से. भएको पाइन्छ । यहां औषत वर्षा १९१३ मि.मि. छ । चैत्र बैशाखमा हावाहुरी आउने र कहिलेकाही असिना पर्ने गर्दछ । यस केन्द्रको माटो बढी मात्रामा खस्तोपना भएको कम गहिरो रातो फुस्तो खालको छ । माटोमा प्रशस्त मात्रामा ढुङ्गाहरू मिसिएको पाइन्छ भने पानी अड्याउने क्षमता निकै कम छ ।

उद्देश्यहरू

१. सुन्तलाजात फलफूल तथा अन्य फलफूल समेतको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरी कृषकको आयस्तर बढाउनको लागि गुणस्तरीय उन्नत फलफूल बिरुवा (कलमी तथा विजु) उत्पादन तथा विक्री वितरण गर्ने ।
२. बागवानी विकासको माध्यमबाट भूक्षय हुनवाट बचाई वातावरण संरक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने ।
३. जर्मफ्लाज्म संकलन तथा सम्बद्धन गर्ने ।
४. प्राविधिक सेवा पुऱ्याउने-व्यवस्थित बगान विस्तार बगान संरक्षण तथा नर्सरी व्यवस्थापन ।
५. गुणस्तरीय तरकारी बीउ उत्पादन तथा विक्री वितरण गर्ने ।
६. बागवानी सम्बन्धी प्रशिक्षण दिने तथा प्रशिक्षक उपलब्ध गराउने ।
७. कृषकहरूलाई प्राविधिक सेवा पुऱ्याउने ।

कार्य विवरण

१. सुन्तलाजात फलफूलको जातीय संरक्षण एवं सम्बद्धन ।
२. सुन्तलाजात फलफूल विकास सम्बन्धी राष्ट्रिय व्यवसायिक नीति तथा योजना तर्जुमामा राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रलाई पृष्ठपोषण सम्बन्धी कार्य ।
३. सुन्तलाजात फलफूलका प्रसारण सामग्री उत्पादन तथा वितरण ।
४. सुन्तलाजात फलफूल उत्पादन तथा विकास सम्बन्धमा उत्पादक कृषकलाई तालिम प्रदान गर्ने ।
५. सम्बन्धित विषयमा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्ने ।
६. सुन्तलाजात फलफूल विकास सम्बन्धमा नजिकको कृषि अनुसन्धान केन्द्र तथा ज्ञान केन्द्रसँग समन्वय एवं सहकार्य गर्ने ।
७. फार्मको उत्पादकत्व एवं आम्दानी वृद्धि गर्ने जमिन तथा अन्य पूर्वाधार र सुविधाको उपयोग गर्ने ।
८. सम्बन्धित विषयको समस्या समाधानका लागि स-साना कार्यमुखी (action oriented) अध्ययन परीक्षण संचालन गर्ने,
९. सुन्तलाजात फलफूल विकास सम्बन्धमा राष्ट्रिय श्रोत केन्द्रको रूपमा कार्य गर्ने ।
१०. समयमा कार्यसम्पादनको प्रगति विवरण राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रलाई उपलब्ध गराउने ।

१.७.४ कफी विकास केन्द्र, गुल्मी

वि.सं. २०४१ सालमा स्व. श्री ५ वीरेन्द्र वीर विक्रम शाह देव वाट पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रको अनौपचारिक भ्रमणमा आँपचौर गा.वि.स.को उपल्लो फांटमा कफीको राम्रो सम्भाव्यता देखेर यसै भ्रमणको अवसरमा कफी विकास कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्नका लागि निर्देशन भए बमोजिम कफी विकास केन्द्र, आँपचौरको स्थापना भयो । हाल प्रदेश नम्बर ५ अन्तर्गत गुल्मी जिल्ला मुसिकोट नगरपालिका बडा नं. ५ तल्लाफॉटमा अवस्थित यस केन्द्रको क्षेत्रफल करीब ३७.३३ रहेको छ

समुद्र सतहबाट ७२५ देखि ७७५ मीटर उचाइमा रहेको यस केन्द्रको हावापानी उपोष्ण किसिमको रहेको छ । यस केन्द्रमा अधिकतम तापक्रम ३०-३२ डिसे. र न्युनतम ९-१२ डिसे., औसत तापक्रम १२ देखि २७ डिसे.को बीच रहेको पाईन्छ । यहाँको औषत आर्द्रता ७०-७५ प्रतिशत तथा वार्षिक वर्षा १५०० देखि १६०० मिमी. सम्म हुने गर्दछ । आषाढ, श्रावण र भाद्र महिनामा वढी वर्षा हुने गर्दछ भने कार्तिक-मंसीर महिना देखि चिसो शुरू हुन्छ । चैत्र वैशाख महिनामा हावा हुरी लाग्ने र कहिलेकाही असिना समेत पर्ने हुँदा कफीको फूल फुल्ने अवस्थामा क्षति पुग्ने गर्दछ ।

उद्देश्यहरू

१. कफी बिरुवा उत्पादन तथा विक्री वितरण गर्ने ।
२. कफी बगैँचा तथा नर्सरी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
३. कफी सम्बन्धी अध्ययन परीक्षण तथा प्रविधि मूल्यांकन कार्य गर्ने ।
४. कफी निजी नर्सरी अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
५. व्यावसायिक कफी पकेट क्षेत्रमा प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउने ।

कार्य विवरण

१. कफीको जातीय संरक्षण एवं सम्बद्धन गर्ने ।
२. कफी विकास सम्बन्धी राष्ट्रिय व्यवसायिक नीति तथा योजना तर्जुमामा राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रलाई पृष्ठपोषण सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
३. कफी प्रसारण सामग्री उत्पादन तथा वितरण गर्ने ।
४. कफी उत्पादन, प्रशोधन तथा विकास सम्बन्धमा उत्पादक कृषकलाई तालिम प्रदान गर्ने ।
५. सम्बन्धित विषयमा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्ने ।
६. कफी विकास सम्बन्धमा नजिकको कृषि अनुसन्धान केन्द्र तथा ज्ञान केन्द्रसँग समन्वय एवं सहकार्य गर्ने ।
७. फार्मको उत्पादकत्व एवं आम्दानी वृद्धि गर्न जमिन तथा अन्य पूर्वाधार र सुविधाको उपयोग गर्ने ।
८. सम्बन्धित विषयको समस्या समाधानका लागि स-साना कार्यमुखी (action oriented) अध्ययन परीक्षण संचालन गर्ने ।
९. कफी विकास सम्बन्धमा राष्ट्रिय श्रोत केन्द्रको रूपमा कार्य गर्ने ।
१०. समयमा कार्यसम्पादनको प्रगति विवरण राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रलाई उपलब्ध गराउने ।

१.७.५ शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र, मार्फा, मुस्ताङ

उच्च हिमाली क्षेत्रमा उपयुक्त बागवानी बालीको पहिचान र तिनलाई आवश्यक पर्ने प्रविधिको विकास र प्रसारणीय सक्षमता कृषक समुदायको आर्थिक स्तर उकास्ने र बसाई सराईलाई रोकथाम गर्ने जस्ता दीर्घकालीन मूलभूत: उद्देश्य लिई २०२३ सालमा “अर्चाड कम नर्सरी” को नाममा मुस्ताङ जिल्ला मार्फामा यस केन्द्रको स्थापना भएको हो । नेपाल सरकारले समय समयमा कृषि विभागको संरचनामा परिवर्तन भए अनुसार २०२९ मा कृषि फार्म, २०४३ मा राष्ट्रिय शितोष्ण बागवानी अनुसन्धान केन्द्र, २०५२ मा बागवानी केन्द्र, २०६१ बैशाखदेखि शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्रको नाममा आफ्नो क्रियाकलापहरू संचालन गर्दै आएकोमा वि.सं. २०७५ श्रावण देखि संघीय फार्मको रूपमा रहेको छ ।

मुस्ताङ जिल्लामा कृषि विकास कार्यालयको स्थापना (वि.सं. २०३३ साल) हुनु भन्दा अगाडि सम्मको १० वर्षको अबधिमा यस केन्द्रले जिल्लाको फलफूल तथा तरकारीको मौसमी र वेमौसमी खेतीको विकासको साथै अन्य कृषि प्रसार कार्य अन्तर्गत जिल्ला भर प्राविधिक सेवाटेवा प्रदान गरेको देखिन्छ । केन्द्रको स्थापना देखि नै विभिन्न जातका स्याउ, आरूबखडा, दाँते ओखर, खुर्पानी, कागजी वदाम, लगायतका फलफूलको उत्पादन तथा कृषकस्तरमा बिक्रि बितरण भईरहेको छ ।

हाल गण्डकी प्रदेश अन्तर्गत मुस्ताङ जिल्ला घरपटोड गाउँपालिकामा स्थित मार्फा गाउँमा अवस्थित यो केन्द्र समुद्री सतहदेखि २६५० मिटर उचाईमा रहेको रहेको छ । स्थापनाकालमा २१ रोपनी जमिनबाट शुरू भएको यो फार्म २०२९ र २०३४/२०३५ सालमा जग्गा बढाउँदै हाल ७७६ रोपनी क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । यो क्षेत्रमा अन्नपूर्ण र धौलागिरी हिम श्रृंखलाको छाया वृष्टि पर्ने भएको कारणबाट ज्यादै कम वर्षा हुने गर्दछ । यस आ.व.मा २०७५/०७६ यहाँ वार्षिक वर्षा ४३२.२ मि.मि. भएको थियो । अधिकांश वर्षा आषाढ देखि आश्विन भित्र हुने गर्दछ । यसै गरी सोही आ.व. को अधिकतम ताम्रक्रम २४५ डिग्री से र न्यूनतम तापक्रम माइनस ६.५ डिसे. रेकर्ड गरिएको छ ।

उद्देश्यहरू

१. उन्नत जातको विभिन्न शितोष्ण फलफूलको बिरुवा उत्पादन गरी कृषक स्तरमा विक्री बितरण गर्ने ।
२. तरकारीको उन्नत/श्रोत वीज तथा बेर्ना उत्पादन गरी कृषक स्तरमा विक्री बितरण गर्ने ।
३. फलफूल, ताजा तरकारी खेती तथा तरकारीको वीज उत्पादन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा, टेवा पुन्याउने ।
४. फलफूल तथा तरकारी बालीको जैविक बिबिधता संकलन, संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने
५. फलफूल तथा तरकारी प्रशोधन सम्बन्धी प्रविधि विकास गर्ने ।
६. उन्नत फलफूल र तरकारी खेती विषयमा बागवानीसंग सम्बन्धित प्राविधिक र कृषकहरूलाई तालिम दिने ।

कार्य विवरण

१. स्याउ, नास्पाती, ओखर लगायतका शितोष्ण फलफूलको जातीय संरक्षण एवं सम्बर्द्धन ।
२. शितोष्ण फलफूल विकास सम्बन्धी राष्ट्रिय व्यवसायिक नीति तथा योजना तर्जुमामा राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रलाई पृष्ठपोषण सम्बन्धी कार्य ।

३. शितोष्ण फलफूलका प्रसारण सामग्री उत्पादन तथा वितरण ।
४. शितोष्ण फलफूल उत्पादन तथा विकास सम्बन्धमा उत्पादक कृषकलाई तालिम प्रदान गर्ने ।
५. सम्बन्धित विषयमा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्ने ।
६. शितोष्ण फलफूल विकास सम्बन्धमा नजिकको कृषि अनुसन्धान केन्द्र तथा ज्ञान केन्द्रसँग समन्वय एवं सहकार्य गर्ने ।
७. फार्मको उत्पादकत्व एवं आम्दानी वृद्धि गर्ने जमिन तथा अन्य पूर्वाधार र सुविधाको उपयोग गर्ने ।
८. सम्बन्धित विषयको समस्या समाधानका लागि स-साना कार्यमुखी (action oriented) अध्ययन परीक्षण संचालन गर्ने ।
९. शितोष्ण फलफूल विकास सम्बन्धमा राष्ट्रिय श्रोत केन्द्रको रूपमा कार्य गर्ने ।
१०. समयमा कार्यसम्पादनको प्रगति विवरण राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रलाई उपलब्ध गराउने ।

खण्ड - २

राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रमको आ.व. २०७५/७६ को वार्षिक प्रगति

२.१ फलफूल सम्बन्धी मुख्य कार्यक्रम/आयोजनाको विवरण

क्र. सं.	संचालित कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	आयोजना अवधि	दातृ निकाय	मुख्य उद्देश्य	मुख्य क्रियाकलापहरू
१	राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम	सालबसाली	नेपाल सरकार	<p>१. नेपालको विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रको सम्भाव्यताको आधारमा फलफूल, कफी, चिया, उत्पादनमा वृद्धि ल्याउन उन्नत प्रविधिको विकास तथा विस्तार गरी उत्पादकत्वमा वृद्धि ल्याई कृषकहरूको आयस्तर बढाउन मद्दत पुऱ्याउने ।</p> <p>२. फलफूल तथा कफी आयात प्रतिस्थापन गरी आन्तरिक माग आयूर्ति गर्नुका साथै फलफूलको निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने ।</p> <p>३. फलफूलको उपभोगस्तर बढाउनको लागि सर्वसाधारण जनताको पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउने ।</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● फलफूल विरुद्ध उत्पादन वित्री वितरण ● पुष्प विरुद्ध उत्पादन तथा वित्री वितरण ● बीउ/बेर्ना उत्पादन तथा वित्री वितरण ● नर्सरी स्थापना तथा व्यवस्थापन ● तालिम, भ्रमण, गोष्ठी संचालन ● प्रविधि अध्ययन परिक्षण ● बाह्य सेवा तथा प्रविधि हस्तान्तरण ● बजार व्यवस्थापनमा सहयोग ● निजी/सरकारी स्तरका साझेदारीका कार्य

२.२ राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रमको प्रगति सारांश

राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम (बजेट शिर्षक नं: ३१२९०७ -३/४) अन्तर्गत नियमित कार्यक्रममा राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र र यस मातहतका पाँचवटा वागवानी फार्म केन्द्रहरूका सालबसाली रूपमा संचालन हुने कार्यक्रम पर्दछन् । यसै गरी यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०७५/७६ मा कागती खेती प्रवर्द्धन संचालनको लागि छ वटा स्थानीय निकायहरू गुल्मीको मालिका, मदाने, धुर्कोट, ईश्मा गाँउपालिका, रेसुङ्गा नगरपालीका र लमजुङ्को वेशिसहर नगरपालिका (चिति) मा सशर्त बजेट उपलब्ध गराईएको थियो ।

आ.व. २०७५/७६ मा राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रमको एकमूष्ठ भारित प्रगति प्रतिशत ९७.७३ प्रतिशत भएको छ । यस वार्षिक अवधिमा फलफूलको विरुद्ध वितरणको लक्ष्य १,३३,४५० रहेकोमा राष्ट्रिय

फलफूल विकास केन्द्र मातहतका पाँच वटा फार्म/केन्द्रहरूबाट १,२७,३९९ वटा बिरुवा विक्रि वितरण भएको छ । साथै विभिन्न फलफूलहरूका २,९९,०४० वटा बिरुवा तथा ३,२५,००० वटा फलफूलका रूटस्टक उत्पादन भएको छ । यसका अलावा १२००० कफी बिरुवा उत्पादन भई १०००० कफी बिरुवा विक्री वितरण गरिएको छ । तरकारी बीउ उत्पादन तर्फ विभिन्न जातको तरकारीको उन्नत/श्रोत बीउ ५४५७ के.जी. उत्पादन भई विक्रि वितरण भएको छ । व्यवसायिक तरकारी खेतीको लागी आवश्यक पर्ने तरकारी बेर्ना ४,२९,४०५ उत्पादन गरी यस वार्षिक अवधिमा कृषकहरूको आवश्यकता बमोजिम विक्रि वितरण गरिएको छ । यसै गरी विभिन्न आलंकारिक बिरुवा २३,५०० वटा विक्रि वितरण भएको छ । केही बागवानी केन्द्रबाट १५ मे.टन बीउ आलु र ८ के.जी. बीयाँ आलु विक्री वितरण भएको छ ।

नीजि जग्गाहरूमा व्यवसायिक फलफूल खेतीको विस्तारलाई प्रवर्द्धन गरी आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले संचालित सार्वजनिक तथा निजी जग्गामा फलफूल खेती विस्तार कार्यक्रमबाट २०६.२ हेक्टरमा किवीफल, १०७ हेक्टरमा कागती, ५० हेक्टरमा अनार, ३५ हेक्टरमा सुन्तला र २०.६ हेक्टरमा आँप गरी जम्मा ४१८.८ हेक्टरमा क्षेत्र विस्तार भएको छ । साथै स्थानीय निकायबाट संचालन भएको कागती प्रवर्द्धन कार्यक्रमबाट गुल्मी जिल्लाको मालिका गाँउपालिकामा ७.५ आयोजना अवधि सालबसाली, मदाने गाँउपालिकामा ७.५ हेक्टर, धुर्कोट गाँउपालिकामा ७.५ हेक्टर, ईश्मा गाँउपालिकामा ७.५ हेक्टर, रेसुङ्गा नगरपालीका गाँउपालिकामा ७.५ हेक्टर र लमजुङ्गको वेशिसहर नगरपालिकाको चितिमा ७.५ हेक्टर गरी जम्मा ४५ हेक्टरमा क्षेत्र विस्तार भएको छ ।

यस राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. ०७५/०७६ को वार्षिक कूल बजेट रु २३८९९९.७४ हजार विनियोजन गरिएको थियो, जसमा चालु तर्फको बजेट रु २१८९९३ हजार र पुँजीगत तर्फको १५५५८.७४ हजार थियो । यस मध्ये चालु तर्फ खर्च रु १९६५८५.३३ हजार र पुँजीगत तर्फ खर्च रु १४४९८.८० हजार भएको छ । यसरी यस आ.व.को वार्षिक विनियोजित रकम रु. २३३८९९९.७४ हजारको तुलनामा वार्षिक खर्च रु २०६९३९.१३ हजार भई एकमूष्ठ वित्तीय प्रगति ८६.९१ प्रतिशत भएको छ । यस अवधिमा विभिन्न फार्मबाट उत्पादित बीउ/बिरुवा/बेर्ना बिक्रिबाट १,०८,०७,१७०/- गैर कर राजश्व संकलन गरिएको छ

आ.व. २०७५/७६ मा संचालित राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम (ब.शि.नं. ३१२१०७-३/४) र कृषि विभाग (ब.शि.नं. ३१२०१२-३/४) कार्यक्रमको वार्षिक भारित तथा वित्तीय प्रगति यस प्रकार रहेको छ ।

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	वार्षिक वजेट रु हजारमा	भारित प्रगति प्रतिशत	एकमुष्ट कूल वित्तीय प्रगति
क.	राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम (ब.शि.नं. ३१२१०७-३/४)			
१	राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र कीर्तिपुर	११८५७७	९७.९०	८७.८१
२	कफी विकास केन्द्र, गुल्मी	१६५८२	१००	८५.५७
३	शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र, मार्फा	१९१४९.७४	१००	८१.९०
४	उष्ण प्रदेशीय बागवानी विकास केन्द्र, नवलपुर	३०९४४.००	१००	९२.९७
५	सुन्तलाजात फलफूल विकास केन्द्र, तानसेन	१६२६८.००	८७.३६	७९.७८
६	समशितोष्ण बागवानी केन्द्र, कीर्तिपुर	३२५१.००	९७.३०	९७.०३
७	मालिका गाँउपालिका, गुल्मी	७४०	१००	८८.६५
८	मदाने गाँउपालिका, गुल्मी	७४०	१००	१००
९	धुर्कोट गाँउपालिका, गुल्मी	७४०	१००	९१.३५
१०	रेसुङ्गा नगरपालिका, गुल्मी	७४०	१००	१००
११	ईश्मा गाँउपालिका, गुल्मी	७४०	१००	९५.५४
१२	बेशिसहर नगरपालिका चिति, लमजुङ्ग	७४०	१००	८५.५४
	राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रमको जम्मा	२३३८१११.७४	९८.५५	८६.९१
	कृषि विभाग			
१	ब.शि.नं. ३१२०१२-३/४	५०००	१००	९८.९४
२	शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र, मार्फा	२०००	१००	९७.२८

२.३ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र कीर्तिपुरको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)

क्र सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शिर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		कै
				परिमाण	भार	बजेट(रु. लाखमा)	परिमाण	भार	
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
१.१.१.२	राप प्रथम (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	०.५६	६.६८	१	०.५६	
१.१.१.४	राप द्वितीय (प्रा) (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	२	०.९९	११.७१	२	०.९९	
१.१.१.६	राप तृतीय (प्रा) (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	८	३.५२	४१.७७	८	२.६४	
१.१.१.८	राप अन्न प्रथम (प्र) (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	३	१.०४	१२.३८	३	०.९०	
१.१.१.९	राप अन्न प्रथम (प्रा) (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	२	०.६९	८.१७	२	०.६९	
१.१.१.११	राप अन्न द्वितीय (प्रा) (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	०.३१	३.७२	१	०.३१	
१.१.१.२२	कास पाँचौ श्रेणी (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	३	१.०३	१२.२१	३	१.०३	
१.१.१.२७	ह.स.चा पाँचौ (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	३	१.१३	१३.३६	३	१.१३	
१.२.२.१	मंहगी भत्ता	२१११३	संख्या	२३	०.२७	३.२०	२३	०.२५	
१.२.८.१	अन्य भत्ता (अन्य)	२१११९	कक्षा	८	०.०५	०.६०	८	०.०५	
१.३.१.१	पदाधिकारी एवं निजामती कर्मचारी	२११२१	महिना	२३	०.१८	२.१२	२३	०.१८	
२.१.३.१	पिउने पानी	२११११	महिना	१२	०.१०	१.१५	१२	०.१०	
२.२.१.१	टेलिफोन सहसुल	२१११२	महिना	५	०.१२	१.४०	५	०.१२	
२.२.२.१	ईमेल इन्टरनेट वेबसाइट	२१११२	महिना	२	०.०३	०.३०	२	०.०३	
२.२.३.३	सह सचिव संचार सुविधा	२१११२	महिना	१	०.०२	०.१८	१	०.०२	
२.२.४.१	डुल्क कुरियर खर्च	२१११२	महिना	२	०.०३	०.३०	२	०.०३	
२.४.१.१	मोटर साईकलका लागि पेट्रोल	२११११	लिटर	९६०	०.०८	०.९६	९६०	०.०८	
२.४.१.२	गाडीका लागि डिजल	२११११	लिटर	२६४०	०.१९	२.२४	२६४०	०.१९	
२.५.१.२३८	कार्यक्रम सञ्चालनको लागि ईन्धन	२११११	संख्या	४००००	०.३४	४.००	४००००	०.३४	
२.५.१.१	चारपांगे सवारी साधन मर्मत	२१११२	संख्या	२	०.३२	३.७८	२	०.३२	
२.५.१.२	दुईपांगे सवारी साधन मर्मत	२१११२	संख्या	८	०.०७	०.८०	८	०.०७	
२.५.१.७	मेशीनरी उपकरण मर्मत (सवारी साधन मर्मत)	२१११२	पटक	१०	०.०४	०.४७	१०	०.०४	
२.५.१.४६	टायर खरिद (सवारी साधन मर्मत)	२१११२	संख्या	४	०.०८	१.००	४	०.०८	
२.६.३.१	बीमा सवारी साधन	२१११३	संख्या	१०	०.०४	०.५०	१०	०.०४	
२.६.५.१	अन्य विमा तेज्जो पक्ष	२१११३	संख्या	२	०.०४	०.५०	२	०.०४	
२.७.१.१	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च	२११११	पटक	१२	०.२६	३.०४	१२	०.२६	

क्र सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शिर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		कै
				परिमाण	भार	बजेट(रु. लाखमा)	परिमाण	भार	
२.७.१.१४६	कार्यालय सञ्चालन (सूचना प्रकाशन/प्रसारण लगायतका)	२२३११	पटक	२	०.२५	३.००	२	०.२५	
२.७.२.१	छपाई खर्च	२२३११	पटक	१	०.०३	०.४	१	०.०३	
२.७.३.१	पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका खरिद	२२३११	महिना	१	०.०४	०.५	१	०.०४	
२.१०.१.४	मट्टितेल ग्यास जेनेरेटरको लागि पेट्रोल आदी (ईधन अन्य प्रयोजन)	२२३१४	पटक	१२	०.०३	०.३६	१२	०.०३	
२.१२.१.१२	कम्प्युटर तथा अन्य मेशिनरी सामानको समिसिड गराउने (सेवा करार)	२२४११	पटक	८	०.०७	०.८०	८	०.०७	
२.१३.१.१७	स्थिपर करार (व्यक्ति करार)	२२४१२	जना	१	०.१७	१.९९	१	०.१७	
२.१३.२.२	कार्यालयमा कम्प्युटर फोटोकपी आदी मेशिनरी मर्मत सेवा करार (सेवा करार)	२२४१२	महिना	१	०.०४	०.५०	१	०.०४	
२.१३.२.१०७	सार्वजनिक तथा निजी जग्गामा विरुवा रोपण (सेवा करार)	२२४१२	जना	२	०.६३	७.५०	२	०.६३	
२.१३.२.१०८	सार्वजनिक जग्गामा रोपेको विरुवा हेरचाह र संरक्षण (सेवा करार)	२२४१२	जना	२	०.२५	३.००	२	०.२५	
२.१५.२.५८८	प्रदेश तथा स्थानीय सरकारका पदाधिकारीहरूलाई बागवानी विकास योजना कार्यक्रम तथा आधुनिक प्रविधीबाटे अभिमुखीकरण कार्यशाला	२२५१२	पटक	१	०.४२	५.००	१	०.४२	
२.१५.२.५८९	संघ प्रदेश तथा स्थानीय सरकारका बागवानी प्राविधिक तथा बैज्ञानिकहरू बीच अन्तरक्रिया गोष्ठी	२२५१२	पटक	१	०.३४	५.००	१	०.३४	
२.१५.३.४५	बार्षिक पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	प्रति	१५०	०.०४	०.५३	१५०	०.०४	
२.१५.३.३५८	उन्नत फलफूल खेती तथा फलफूल दशकबाटे एफ एम रेडियोबाट प्रसारण	२२५२२	पटक	१	०.२५	३.००	१	०.२५	
२.१५.१४.१८३	गत वर्ष वितरित जैतुन विरुवा संरक्षण र सम्बद्धनका लागि अनुदान (रु १०० प्रति बोट)	२२५२२	संख्या	१००००	०.८४	१०.००	०	०.००	कार्यविधि स्थिति नभएकाले कायदाम सञ्चालन नभएका.
२.१५.१४.३८६	सार्वजनिक तथा निजी जग्गामा फलफूल विस्तार कार्यक्रम	२२५२२	संख्या	१	१.०१	१२.००	१	१.०१	

क्र सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शिर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		कै
				परिमाण	भार	बजेट(रु. लाखमा)	परिमाण	भार	
२.१५.१४.३८९	कागती प्रवर्द्धन कार्यक्रम (गुल्मी मालिका, मदाने, धुकोट, रेसुङ्गा, ईशमास लमजुङ-चिती)	२२५२२	पटक	१	०.००	०.००	१	०.००	
२.१५.१४.३९०	स्थानीय कृषि प्राविधिक र नर्सरी धनीहरूको सहभागितामा कार्यक्रम अभियूक्तिकरण गोष्ठी	२२५२२	संख्या	१	०.३४	४.००	१	०.३४	
२.१५.१४.३९१	प्राविधिक/ कृषि उद्यमी तालिम	२२५२२	संख्या	१	०.३४	४.००	१	०.३४	
२.१५.१४.३९२	स्थानीय तहलाई प्राविधिक पृष्ठपोषण तथा अनुगमन	२२५२२	पटक	८	०.५१	६.००	८	०.५१	
२.१५.१४.३९३	कार्यक्रम सन्चालनको लागि ईन्धन खर्च	२२५२२	पटक	१	०.०८	१.००	१	०.०८	
२.१५.१४.३९४	कागती प्रवर्द्धन कार्यक्रमको लागि व्यवस्थापन खर्च	२२५२२	पटक	१	०.०५	०.६०	१	०.०५	
२.१५.१४.४००	नीजि जग्गामा फलफूल खेती विस्तार (कार्यविधि बमोजिम प्रतिस्पर्धाका आधारमा अनुदान)	२२५२२	पटक	२	८०.५४	९५५.००	२	८०.५४	
२.१५.१४.४०१	सार्वजनिक जग्गामा विरुद्ध खरिद तथा ढुगानी	२२५२२	संख्या	२५००	०.२१	२.५०	२५००	०.२१	
२.१९.१.१	कार्यक्रम अनुगमन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	२५	०.२४	२.८०	२५	०.२४	
२.१९.१.११११	कार्यक्रम अनुगमन तथा मुल्यांकन खर्च	२२६११	पटक	२४	१.०१	१२.००	२४	१.०१	
२.१९.१.३१७	वागवानी फार्म केन्द्रहरू अनुगमन निरिक्षण	२२६११	पटक	७	०.९५	१.७५	७	०.९५	
२.१९.१.१५०	आकस्मिक समस्याहरूमा विज्ञहरूद्वारा अनुगमन	२२६११	पटक	५	०.१३	१.५०	५	०.१३	
२.१९.२.२	सरुवा भएर जाँदाको भ्रमण खर्च	२२६१२	संख्या	८	०.१७	२.००	८	०.०२	
२.२०.३.१	कार्यालयमा दैनिक चिया खर्च तथा अन्य भैपरी आउने कार्यका लागि खर्च	२२७११	पटक	१५	०.१३	१.५०	१५	०.१३	
२.२०.३.१३०	कार्यक्रम सन्चालनको लागि विविध खर्च	२२७११		२	०.०८	१.००	२	०.०८	
ख)	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				१००	११८५.७७		१७.९०	
	कुल जम्मा खर्च				१००	११८५.७७			

भारित प्रगति : १७.९० प्रतिशत, वित्तीय प्रगति : ८५.८१ प्रतिशत

२.४ समशितोष्ण बागवानी केन्द्र कीर्तिपुरको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)

क्र.सं.	कार्यक्रम क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट (रु. लाखमा)	परिमाण	भारित
	अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु							
!	स्कुटर खरिद	२९४११	संख्या	१	०.६३	२	१	०.६३
२	कार्यालयको कम्पाउण्ड मर्मत तथा तारबार निर्माण	२९६११	पटक	१	३.१४	१०	१	३.१४
३	सेड हाउस निर्माण	२९६११	संख्या	१	१.५७	५	१	१.५७
४	जाली खरिद तथा जडान	२९६११	पटक	१	३.१४	१०	१	३.१४
५	कुलो निर्माण	२९६११	पटक	१	४.७१	१५	१	४.७१
६	केन्द्र परिसर भित्र शैक्षालय निर्माण	२९६११	संख्या	१	०.१४	३	१	०.१४
७	कोल्ड स्टोर मर्मत सुधार	२९६२१	संख्या	१	०.१४	३	१	०.१४
८	एलाइटिक घरमा छाना फेर्ने तथा मर्मत	२९६२१	संख्या	३	०.१४	३	३	०.१४
९	ग्लास हाउस तथा स्क्रिन हाउसको मर्मत सुधार	२९६२१	पटक	१	१.५७	५	१	१.५७
१०	बगैचाको पोल मर्मत तथा रंग(रोगन	२९६२१	पटक	१	०.१४	३	१	०.१४
११	गहा सुधार	२९६२१	रोपनी	३	०.४७	१.५०	३	०.४७
१२	ट्रियाक्टरको लागि टेलर र ह्यारो खरिद	२९४११	पटक	१	१.१०	३.५०	१	१.१०
	पूँजीगत अन्तर्गतको जम्मा				२०.०९	६४.००		२०
१३	(ट्याकी तथा पाइप समेत) तथा सेप्टीट्रियांकी मर्मत संभार	२२३२१	पटक	१	१.१०	३.५	१	१.१०
१४	केन्द्र भित्रको मुख्य वाटो मर्मत सुधार	२२३२१	मी	५०	१.५७	५	५०	१.५७
१५	आवास गृह मर्मत सुधार	२२३२१	घटा	३	३.१४	१०	३	३.१४
१६	केन्द्रको पर्याल मर्मत सुधार	२२३२१	मी	५०	१.५७	५	५०	१.५७
१७	प्राविधिक पुस्तिका प्रकाशन र वितरण	२२५२२	प्रति	१०००	०.३१	१	१०००	०.३१
१८	वार्षिक पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	प्रति	२५०	०.२४	०.७५	२५०	०.२४
१९	आलङ्कारिक विरुद्धा उत्पादन तथा विक्री वितरण	२२५२१	संख्या	३५००	०.४४	१.४	३५००	०.४४
२०	रुटस्टक ल्लक स्याहार संभार (तिनपाते ३००, आरु २५, हलुवावेद २०, एम.पी २००)	२२५२१	हेक्टर	२	१.४१	४.५	२	१.४१
२१	किवी फल माउबोट बगैचा व्यवस्थापन	२२५२१	हेक्टर	०.१	०.२९	०.११	०.१	०.२९
२२	जैतुन बगैचा स्याहार संभार (१३२ विरुद्धा)	२२५२१	हेक्टर	१	०.६९	२.२	१	०.६९
२३	सुन्तला जातको माउबोट (गमला तथा रिङ्गमा १०० वटा)	२२५२१	संख्या	२००	०.१४	०.४६	२००	०.१४
२४	स्त्रीन हाउस भित्र रोपिएको सुन्तलाको नयाँ माउबोट व्यवस्थापन	२२५२१	संख्या	५१	०.१२	०.३१	५१	०.१२

क्र.सं.	कार्यक्रम क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट (₹. लाखमा)	परिमाण	भारित
२५	हेज प्लान्ट तथा आलङ्कारिक फूल बर्गैचा व्यवस्थापन	२२५२१	हेक्टर	०.१	०.३८	१.२	०.१	०.३८
२६	बर्गैचामा ग्याप फिलीड	२२५२१	संख्या	४५	०.२	०.६३	४५	०.२०
२७	स्त्रीन हाउसमा सुन्तला जात माउबोट संरक्षण र सम्बद्धन	२२५२१	संख्या	५४	०.३१	१	५४	०.३१
२८	ग्लास हाउस मित्र सुन्तला जात फलफूलको जर्मप्लाजम संरक्षण र संबर्धन	२२५२१	संख्या	२००	०.६०	१.९	२००	०.६०
२९	अन्य फलफूल जर्मप्लाजम संरक्षण र संबर्धन (अंगुर, फिजुवा, अंजिर, लौकाट, अम्बा आदी)	२२५२१	संख्या	४	०.४१	१.२९	४	०.४१
३०	फलफूल बर्गैचामा अन्तर बाली प्रदर्शन	२२५२१	पटक	३	०.६५	२.०८	३	०.६५
३१	फल ब्यागिड गर्ने खाम खरिद	२२५२१	संख्या	५००००	१.५७	५	३५०००	१.१०
३२	फलफूल विरुवा बिक्री वितरणः हिउदे फलफूल २५००० (स्थाउ १०००, नास्पाती ६०००, हलुवावेद ८०००, आरु १०००, ओखर २०००, पिकानट २०००, किवी ३०००, अनार २०००), वर्षे फलफूल १७००० (सुन्तला ४०००, जुनार ४०००, कागती २०००, मुन्तला ३०००, अन्य ४०००)	२२५२१	संख्या	३.९६	१२.६	३९८३०	३.००	
३३	फलफूल रूटस्टक विरुवा उत्पादन (एम.पी कटीङ १०००, क्रेप एप्पल ११०००, मयल २३०००, हलुवावेद २३०००, किवी १४०००, आरु २२०००), वर्षे (तीनपाते ८३०००, भोगटे ६०००)	२२५२१	संख्या	३.७७	१२	९०००००	३.७७	
३४	फलफूल विरुवा उत्पादन (हिउदे फलफूल	२२५२१	संख्या	२१०००	१.१८	६.३	२१०००	१.१८
३५	फलफूल विरुवा उत्पादन (वर्षे फलफूल	२२५२१	संख्या	३००	०.०३	०.०९	३००	०.०३
३६	फलफूल विरुवा उत्पादन (सुन्तला जात फलफूल	२२५२१	संख्या	१८७००	१.७४	५.६१	१८०००	१.६७
३७	नयाँ बर्गैचा स्थापना (अम्बा र हलुवावेद)	२२५२१	हेक्टर	०.८	०.६३	२	०.८	०.६३
३८	नयाँ स्थापना भएको अंगुर तथा किवीको बर्गैचा व्यवस्थापन (२५० बोट)	२२५२१	हेक्टर	०.८	०.६३	२	०.८	०.६३
३९	केन्द्र परिसरमा बागवानी उद्यान व्यवस्थापन	२२५२१	संख्या	१	०.६३	२	१	०.६३
४०	जैविक विषादी तयारी तथा व्यवस्थापन	२२५२१	पटक	१	०.२२	०.७	१	०.२२
४१	फलफूल बर्गैचा स्याहार संभारको लागी मल खरिद (सुन्तला जात बर्गैचा २.५ हे, समशितोष्ण फलफूल ४.५ हे, नर्सरी ४ हे.)	२२५२१	हेक्टर	११	१.५७	५	११	१.५७
४२	फलफूल बर्गैचा स्याहार संभारको लागी सिलपोलीनरबड नेट खरीद (सुन्तलाजात बर्गैचा २.५ हे, समशितोष्ण फलफूल ४.५ हे, नर्सरी ४ हे)	२२५२१	हेक्टर	११	१.५७	५	११	१.५७

क्र.सं.	कार्यक्रम क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट (रु. लाखमा)	परिमाण	भारित
४३	फलफूल बगैँचामा प्लाष्टिक मलिवङ् गर्ने (नास्पाति, हलुवावेद, किवी तथा अंगुर)	२२५२१	हेक्टर	७	०.७९	२.५	७	०.७९
४४	स्थापित सुन्तलाजात तथा अन्य फलफूल बगैँचा अनुगमन तथा प्राविधिक सेवा टेवा	२२६११	पटक	६	०.६७	२.१४	६	०.६७
४५	नीजि नर्सरीको अनुगमन तथा प्राविधिक सेवा टेवा	२२६११	पटक	५	०.४८	१.५३	५	०.४८
४६	मध्य पहाडी क्षेत्रमा हुने फलफूलका स्थानीय जातहरूको संकलन तथा सम्पर्दन	२२६११	पटक	१०	०.६६	२.१	१०	०.६६
४७	अनुगमन तथा मुल्यांकनको लागि भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	६	०.१३	०.४९	६	०.१३
चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:					३४.६०			३३.९०
कुल जम्मा खर्च					५४.६१			५३.९१

भारित प्रगति : ९७.३० प्रतिशत, वित्तीय प्रगति : ९७.०३ प्रतिशत

२.५ कफी विकास केन्द्र गुल्मीको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट (रु. लाखमा)	परिमाण	भारित
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू								
१	पूर्वाधार सम्पर्दन आयोजना							
१.१	कार्यालय भवनमा तल्ला थप	२९२२१	भवन	१	१३.४१	२०.००	१	१३.४१
१.२	फोटोकपि मेसिन खरिद	२९५११	संख्या	१	०.३४	०.५०	१	०.३४
१.३	डेकस्टप कम्प्युटर खरिद	२९५११	संख्या	१	०.५४	०.८०	१	०.५४
१.४	पानी तान्ने पम्प तथा फिटिङ सामाग्री खरिद	२९५११	पटक	१	०.६७	१.००	१	०.६७
१.५	सिक्केचर खरिद	२९५११	पटक	५	०.१७	०.२५	५	०.१७
१.६	प्रौद्योगिकी स खरिद	२९५११	संख्या	५	०.१७	०.२५	५	०.१७
१.७	सिचाई पोखरी निर्माण	२९६११	संख्या	१	३.६१	५.५०	१	३.६१
१.८	कम्पोष्ट खाडल निर्माण	२९६११	संख्या	२	१.३४	२.००	२	१.३४
१.९	फाम्भित्र कुलो निर्माण तथा मर्मत सभार	२९६२१	मी.	२५०	३.३५	५.००	२५०	३.३५
१.१०	कार्यालयको लागि फर्निचर तथा फर्निसिङ खरिद	२९३११	पटक	५	२.६८	४.००	५	२.६८
१.११	तालिम हलको फिनिसिङ तथा मर्मत गर्ने	२९६२१	पटक	१	३.०२	५.००	१	३.०२
१.१२	गेट देखि तालिम भवन सम्पर्को वाटो पक्की गर्ने	२९६२१	मी.	२५	१.२१	२.००	२५	१.२१
					३०.५८	४६.३०		३०.५८

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	बार्षिक लक्ष्य			बार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट (₹. लाखमा)	परिमाण	भारित
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू								
१	वीज र वेर्ना विरुद्धा उत्पादन तथा वितरण आयोजना							
१.१	कफी विरुद्धा विक्री वितरण तथा स्थाहार	२२५२१	संख्या	१००००	०।८०	१।२०	१००००	०।८०
१.२	कफी विरुद्धा उत्पादन	२२५२१	संख्या	१२०००	०.८९	१.३२	१२०००	०.८९
१.३	कफी विरुद्धा पूनर्संरोपण	२२५२१	रोपनी	१	०.५२	०.७८	१	०.५२
१.४	कफीमा जर्मप्लाज्म संकलन तथा सम्बद्धन	२२५२१	संख्या	६	०.०६	०.०९	६	०.०६
१.५	कफी वैग्नांचा स्थाहार संभार	२२५२१	हेक्टर	०.८	३.२२	४.८०	०.८	३.२२
१.६	जातीय लक्क (varietal block) मा कफी विरुद्धा रोपण	२२५२१	रोपनी	२	०.८३	१.२४	२	०.८३
१.७	अगला छहारी रुखका टुप्पा काटने (topping)	२२५२१	रोपनी	५	०.८४	१.३५	५	०.८४
१.८	गहा सुधार कार्यक्रम	२२५२१	रोपनी	१०	०.८०	१.२०	१०	०.८०
१.९	फार्मिन कम्पोष्ट मल तयारी	२२५२१	मे.टन	३	०.३०	०.४५	३	०.३०
१.१०	फार्मको बगैचामा थोपा सिचाई कार्यक्रम	२२५२२	संख्या	३	५.०३	७.५०	३	५.०३
२ प्रविधि अध्ययन, परीक्षण, मूल्यांकन तथा प्रदर्शन आयोजना								
२.१	कफी वैग्नांचा जैविक मल अध्ययन प्रदर्शन	२२५२२	पटक	३	०.४०	०.६०	३	०.४०
२.२	कफीको गवारो नियन्त्रणको लागि जैविक विधि प्रयोग प्रदर्शन	२२५२२	पटक	३	०.४०	०.६०	३	०.४०
२.३	कफी वैग्नांचा अन्तरवाली प्रयोग प्रदर्शन (अदुवा, वेसार, मरिच)	२२५२२	रोपनी	२	०.६०	०.९०	२	०.६०
३	वाह्यसेवा तथा प्रविधि हस्तान्तरण आयोजना							
३.१	निजी नर्सरी अनुगमन निरीक्षण	२२६११	पटक	१	०.७०	१.०४	१	०.७०
३.२	पकेट क्षेत्रका कृषकहरूमा प्राविधिक सेवा पुर्याउने	२२६११	पटक	१	०.५०	०.७५	१	०.५०
३.३	केन्द्रवाट वितरित विरुद्धाको अनुगमन निरीक्षण	२२६११	पटक	६	०.३८	०.५७	६	०.३८
३.४	केन्द्रको प्रभाव क्षेत्रमा घुस्ती शिवीर सचालन	२२५२२	पटक	२	०.४०	०.६०	२	०.४०
३.५	कफी दिवस मनाउने	२२५२२	पटक	१	०.६०	०.९०	१	०.६०
३.६	कृषि मेला प्रदर्शन/महोत्सव	२२५२२	पटक	१	०.१३	०.२०	१	०.१३
३.७	सार्वजनिक सुनुवाइ	२२५२२	पटक	१	०.२०	०.३०	१	०.२०
३.८	कफी गवारो नियन्त्रणको लागि पकेट क्षेत्रमा अनुगमन	२२६११	पटक	५	०.४८	०.८०	५	०.४८
३.९	स्थलगत घुस्ती तालिमको अनुगमन	२२६११	पटक	५	०.२४	०.४०	५	०.२४
४	व्यवसाय प्रवर्द्धन आयोजना							
४.१	कफी नर्सरी स्थापना	२२५२२	संख्या	४	१.३४	२.००	४	१.३४

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट (₹. लाखमा)	परिमाण	भारित
४.२	नमूना बगैँचा स्थापना (कफी)	२२५२२	संख्या	१२	०.८०	१.२०	१२	०.८०
४.३	प्राङ्गणिक कफी खेतीको लागि अगुवा कृषक तालिम	२२५१२	पटक	१	२.४१	४.००	१	२.४१
५	मानव संशाधन विकास आयोजना							
५.१	कर्मचारी दक्षता अभिवृद्धि तालिम (कर्मचारी दक्षता बृद्धि तालिम	२२५११	पटक	२	०.६७	१.००	२	०.६७
६	प्रविधि प्रचार प्रसार तथा प्रकाशन आयोजना							
६.१	वार्षिक पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	प्रति	१२५	०.३४	०.५०	१२५	०.३४
६.२	सचार माध्यमबाट प्रविधि प्रसारण	२२५२२	पटक	३	०.५४	०.८०	३	०.५४
६.३	प्राविधिक पोट्टर/लिफलेट/पम्पलेट/फोल्डर प्रकाशन तथा वितरण	२२५२२	प्रति	२०००	०.४०	०.६०	२०००	०.४०
७	कार्यालय सञ्चालन तथा उपभोग खर्च				४४.५७	८९.९३		४४.५७
	ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				६९.४२	११०.५२		६९.४२
	कुल जम्मा खर्च				१००	१६५.८२		१००

भारित प्रगति : १०० प्रतिशत, वित्तीय प्रगति: ८५.५७ प्रतिशत

२.६ सुन्तलाजात फलफूल विकास केन्द्र पाल्पाको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट (₹. लाखमा)	परिमाण	भारित
अ	पुजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू							
१	स्टिल दराज २	२९३९९	संख्या	२	०.२५	०.४	२	०.२५
२	पलड़ २	२९३९९	संख्या	२	०.३१	०.५	२	०.३१
३	कम्प्युटर टेबल १	२९३९९	संख्या	१	०.०६	०.१	१	०.०६
४	मेशिनरी औजार खरिद- स्ट्याण्ड पंखा १	२९५९९	संख्या	१	०.०४	०.०७	१	०.०४
५	डेक्स्ट्रप कम्प्युटर १	२९५९९	संख्या	१	०.४३	०.७	१	०.४३
६	डिजिटल ब्यालेन्स १	२९५९९	संख्या	१	०.२६	०.४३	१	०.२६
७	सिकेचर ५	२९५९९	संख्या	५	०.९५	०.२५	५	०.९५
८	ग्राफिटङ्ग नाइफ ५	२९५९९	संख्या	५	०.९५	०.२५	५	०.९५
९	प्रुनिङ स ५	२९५९९	संख्या	५	०.९५	०.२५	५	०.९५
१०	विरुवा रोजन खाडल खन्ने मेशिन १	२९५९९	संख्या	१	०.४६	०.७५	१	०.४६
११	सिचाइ पोखरी निर्माण	२९६९९	संख्या	१	२.४६	४	१	२.४६
१२	सेड हाउस निर्माण	२९६९९	संख्या	१	२.४६	४	१	२.४६
१३	जाली खरिद तथा जडान	२९६९९	संख्या	१	१.८८	३	१	१.८८
१४	केन्द्र परिसर मित्र शौचालय निर्माण	२९६९९	संख्या	१	२.१५	३.५	१	२.१५

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट (₹. लाखमा)	परिमाण	भारित
१५	पुरानो कुलो मर्मत सुधार	२१६२१	मिटर	१००	१.८४	३	१००	१.८४
१६	सिंचाइको लागि पाइप खरिद तथा मर्मत सुधार	२१६२१	मिटर	३०००	२.१५	४८	०	०.
क)	पुनिगत तर्फको जम्मा				१६.			
आ)	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू							
१	रा.प.द्वितीय प्रा. (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	३.५०	५८	१	३.५७
२	रा. प.तृतीय प्रा. (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	२	५१	१५९	२	३.६१
३	रा. प. अन. प्रथम प्रा. (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	२.२७	३.७	१	०.५७
४	रा. प. अन.प्रथम प्रा. (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	२	४.५५	७४	१	२.२७
५	रा. अन. द्वितीय प्र. (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	२.२४	३.६५	१	१.६८
६	का.स. पाँचौ श्रेणी (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	४	८.८६	१४.४१	३	६.६४
७	ह. स.चा. पाँचौ श्रेणी (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	२.५६	४.७७	१	२.५६
८	महोरी भत्ता	२१११२	संख्या	१२	०.८१	१.४४	१२	०.४४
९	पालो पहरा (वैठक भत्ता)	२११११	जना	१	०.१७	०.२७	१	०.१७
१०	दर्शी तिहार (वैठक भत्ता)	२११११	जना	२	०.०४	०.०६	२	०.०४
११	खरिद कमिटी (वैठक भत्ता)	२११११	पटक	६	०.०७	०.१२	६	०.०७
१२	स्थायी कर्मचारीहरूको पोशाक भत्ता	२११२१	संख्या	१२	०.५५	०.९	६	०.२८
१३	धारा महशुल (धाराको महशुल)	२२१११	महिना	१२	०.४४	०.७२	१२	०.४४
१४	विजुली महशुल	२२१११	महिना	१२	०.७०	१.२५	१२	०.७७
१५	टेलीफोन महशुल	२२११२	महिना	१२	०.४४	०.७२	१२	०.४४
१६	मोटरसाइकलको लागि पेट्रोल (इन्धन)	२२२११	लिटर	१८०	०.१२	०.२	१८०	०.१२
१७	गाडीको लागी डिजल (इन्धन)	२२२११	लिटर	१६०	०.५१	०.९६	१६०	०.५१
१८	पावर टेलरको लागि डिजल (इन्धन)	२२२११	लिटर	७२०	०.४४	०.७२	७२०	०.४४
१९	मिनी टिलरको लागि इन्धन	२२२११	लिटर	२०४	०.१२	०.२	२०४	०.१२
२०	इन्धन मोबिल	२२२११	लिटर	७२	०.४४	०.७२	७२	०.४४
२१	चार पाङ्क सवारी साधन मर्मत (सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	संख्या	१	१.२३	२	१	१.२३
२२	गाडीको लागी डिजल (इन्धन)	२२२१२	पटक	१०	०.३१	०.५	१०	०.३१
२३	पावर टेलरको लागि डिजल (इन्धन)	२२२१२	संख्या	१	०.२५	०.४	१	०.२५
२४	मिनी टिलरको लागि इन्धन	२२२१२	पटक	४	०.४१	०.८	४	०.४१
२५	इन्धन मोबिल	२२२१३	संख्या	२	०.१०	०.२७	२	०.१७
२६	चार पाङ्क सवारी साधन मर्मत (सवारी साधन मर्मत)	२२३११	पटक	१२	०.६१	१	१२	०.६१
२७	टोनर तथा मसी खर्च	२२३११	पटक	१२	०.४६	०.७५	१२	०.४६
२८	छपाइ खर्च	२२३११	पटक	३	०.१८	०.३	३	०.१८
२९	डुलाक तथा कुरियर सेवा	२२३११	पटक	१२	०.१५	०.२५	१२	०.१५
३०	पत्रपत्रिका पुस्तिका खरिद एवं विज्ञापन खर्च	२२३११	महिना	२	०.१८	०.३	२	०.१८
३१	पत्रिका तथा पुस्तक खरिद	२२३१३	पटक	२	०.६१	१	२	०.६१
३२	इन्धन अन्य प्रयोजन	२२३१४	संख्या	३	०.४५	०.७३	३	०.४५
३३	कम्प्युटर मर्मत तथा विद्युत मर्मतका लागि विशेषज्ञ सेवा करार	२२४११	पटक	३	०.१८	०.३	३	०.१८

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	भार	बजेट (रु. लाखमा)	परिमाण	भारित
३४	स्विपर करार (व्यक्ति करार)	२२४१२	जना	१	०.३	०.४८	१	०.३
३५	सुक्ष्म तत्व सहित मलखाद प्रयोग	२२५२२	संख्या	४	०.७४	१.२	४	०.७४
३६	सुन्तलाजात फलफूल बर्गेचामा रोग निदान	२२५२२	संख्या	४	०.७४	१.२	४	०.७४
३७	कृषकस्तरमा तरकारी बीउ उत्पादन	२२५२२	रोपनी	३	०.३७	०.६	३	०.३७
३८	कार्यालयको वेवसाइट सञ्चालन	२२५२२	पटक	१	०.६१	१	१	०.६१
३९	वार्षिक प्रगति पुस्तिका प्रकासन	२२५२२	प्रति	१८०	०.४४	०.७२	१८०	०.४४
४०	फलफूल रुटस्टक विरुवा उत्पादन	२२५२१	संख्या	४००००	४.९२	८	४००००	४.९२
४१	फलफूल विरुवा उत्पादन (सुन्तला २८०००, जुनार ३०००, कागती १४०००)	२२५२१	संख्या	४५०००	१३	२९.९५	४५०००	१३
४२	फलफूल विरुवा विक्री वितरण (सुन्तला २३०००, जुनार ३०००, कागती ७५००)	२२५२१	संख्या	३३५००	७.६२	१२.४	२०१४७	७.६२
४३	तरकारी बालीको श्रोत बीउ उत्पादन तथा विक्री वितरण	२२५२१	के जी	११०	१.२८	२.०९	११०	१.२८
४४	केन्द्रमा लगाइएका बालीको बीउ प्रमाणीकरण	२२५२१	पटक	२	०.१२	०.२	२	०.१२
४५	फलफूल मारुबोट बर्गेचा स्थाहार सम्मार	२२५२१	हेक्टर	६	७.३८	१२	६	७.३८
४६	पुरानो बर्गेचा भित्र ख्याप फिलिड	२२५२१	हेक्टर	०.४	१.३८	२.२४	०.४	१.३८
४७	सुन्तलाजात फलफूलको जर्मप्लाजम संकलन सम्बद्धन	२२५२१	संख्या	२५	०.६१	१	२५	०.६१
४८	कार्यक्रम अनुगमन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	१०	०.५१	०.१६	१०	०.५१
४९	निजी नर्सरीको अनुगमन तथा प्राविधिक सेवा टेवा	२२६११	पटक	२०	१.३८	२.२४	२०	१.३८
५०	अनुगमन तथा मुल्याकानको लागि भर्मण खर्च	२२६१२	पटक	१०	१.४८	२.४	१०	१.४८
५१	कार्यालय वैटक (अन्य विविध खर्च)	२२७११	पटक	१२	०.१४	१.२	१२	०.१४
ख)	चालु तर्फको जम्मा				८४.			
	कूल जम्मा (क + ख)				१००			

भारित प्रगति : ८७.३६ प्रतिशत, वित्तीय प्रगति : ७९.८७ प्रतिशत

२.७ उष्णा प्रदेशीय बागवानी केन्द्र सर्लाहीको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)

क्र.सं.	कार्यक्रम /क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
					भार	बजेट (रु. लाखमा)	परिमाण	भारित
अ)	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू							
१	कम्पाउण्ड वाल निर्माण	२९६२१	संख्या	१	२.४८	७.५	१	२.४८
२	स्टाफ आवास भवन मर्मत	२९६२१	संख्या	१	१.०६	३.२	१	१.०६
क)	पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				३.५४	१०.७०		३.५४
आ)	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू							

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
					भार	बजेट (₹. लाखमा)	परिमाण	भारित
१	वार्षिक पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	०.१५	०.४०	१	०.१५
२	फार्म डे मनाउने	२२५२२	पटक	१	०.०८	०.२०	१	०.०८
३	ज्यामी ज्याला (तयारी सामान खरिद खर्च)	२२५२१	संख्या		१५४७	४०.२४		१५४७
४	फलफूल बगैँचा पहिचान तथा नम्बरिङ (आँप र लिंची)	२२५२१	पटक	१	०.१९	०.५०	१	०.१९
५	फलफूल रुटस्टक उत्पादन -वर्षे फलफूल (आँप)	२२५२१	संख्या	६००००	०.६९	१.८०	६००००	०.६९
६	फलफूल विरुवा उत्पादन -हिउदे फलफूल (अनार)	२२५२१	संख्या	२५०	०.०४	०.१०	२५०	०.०४
७	फलफूल विरुवा उत्पादन -वर्षे फलफूल	२२५२१	संख्या	४०४५०	६.२२		१५१३०	६.२२
	एमोकाडो		संख्या	२५०		०.१०	११००	
	आँप		संख्या	२५०००		१०.००	६००००	
	लिंची		संख्या	१००००		४.००	२५०००	
	अम्वा		संख्या	२५००		१.००	२२१०	
	केरा		संख्या	१०००		०.४०	१२०५	
	मेवा		संख्या	७००		०.२८	२११०	
	रुखकटहर		संख्या	१०००		०.४०	२००५	
८	फलफूल विरुवा उत्पादन -सुन्तलाजात फलफूल (कागती)	२२५२१	संख्या	२५०	०.०४	०.१०	१५००	०.०४
९	फलफूल विरुवा बिक्री वितरण -हिउदे फलफूल (अनार)	२२५२१	संख्या	२५०		०.०१	६६	
१०	फलफूल विरुवा विक्री वितरण -वर्षे फलफूल	२२५२१	संख्या	३१४५०	०.३७		१५१३०	०.३७
	आँप		संख्या	२५०००		०.७५	२४२६९	
	लिंची		संख्या	१००००		०.०८	११३३२	
	अम्वा		संख्या	१०००		०.०३	४६८	
	केरा		संख्या	१०००		०.०३	५७३	
	मेवा		संख्या	७००		०.०२	१०४८	
	एमोकाडो		संख्या	२५०		०.०१	१७०	
	रुखकटहर		संख्या	१०००		०.०३	२७६९	
	नरिघल		संख्या	-		(५०	
	वेल		संख्या	-		(११९	
	अन्य (सपाटो, वडहर, अमला आदी)		संख्या	-		(१०२	

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
					भार	बजेट (₹. लाखमा)	परिमाण	भारित
११	फलफूल विरुद्ध विक्री वितरण -सुन्तलाजात फलफूल (कागती)	२२५२१	संख्या	२५०		०.०१	१६२२	
१२	पुष्प रुटस्टक उत्पादन (गुलाब उत्पादन)	२२५२१	संख्या	२५०००	०.२९	०.७५	२५०००	०.२९
१३	ज्यामी ज्याला खर्च (ज्याला खर्च)		संख्या	१००	१०.५०	३२.०		१०.५०
१४	आलाकांरीक विरुद्ध उत्पादन तथा विक्री वितरण (अन्य)	२२५२१	संख्या	२००००	०.७७	२.००	२००००	०.७७
१५	तरकारी वेर्ना उत्पादन तथा विक्री वितरण (काउली, गोलभेडा, खुर्सानी, भन्ता, लहरे तरकारी) (अन्य)	२२५२१	संख्या	२०००००	०.१९	०.५०	२०१७०४	०.१९
१६	विउ आलु (वेसिक विउ आलु) खरिद,उत्पादन तथा विक्री वितरण नयाँ विउ (अन्य)	२२५२१	मेट्रन	१२	०.९६	२.५०	१२	०.९६
१७	बीयां आलु उत्पादन तथा विक्री वितरण (५ के.जी.)	२२५२१	के.जी.	५	१.३५	३.५०	८.२६५	१.३५
१८	जातीय जर्मप्लाजम संरक्षण सम्बर्दधन (तरकारी तर्फ हिउंदे र बर्षे) गरी जम्मा ३० (अन्य)	२२५२१	संख्या	३०	०.२३	०.६०	३०	०.२३
१९	आंपमा मधुवा, टेण्ट क्याटरपिलर, फ्रुट प्लाइ व्यवस्थापन कार्यक्रम	२२५२१	हेक्टर	१००	०.३८	१.००	१००	०.३८
२०	तरकारी वालीको मुल विउ उत्पादन (गोलभेडा पुसारुबी २, सर्लाही तनेवोडी ४४, काउली ०.५, मुला २,खर्सानी ०.१,भण्टा)	२२५२१	के.जी.	५	०.२९	०.७५	५	०.२९
२१	तरकारी वालीको श्रोतर उन्नत विउ (मुल) उत्पादन	२२५२१	के.जी.	२००	०.७७	२.००	२८९.८२	०.७७
२२	प्रिवेसिक विउ आलु दाना खरिद तथा रिसाइकिलङ्	२२५२१	संख्या	२०००	०.५८	१.५०	२०००	०.५८
२३	विउ आलु भण्डारण(कोल्डस्टोरेज खर्च)	२२५२१	मेट्रन	१२	०.३७	०.९६	१२	०.३७
२४	पुरानो तथा आलकारिक बोगचामा ग्याप फिलिङ् (नयाँ विरुद्ध लगाउने र अन्य)	२२५२१	संख्या	१०००	०.५८	१.५०	१०००	०.५८
२५	आलंकारिक फूल बगैचा व्यवस्थापन	२२५२१	हेक्टर	५	०.५८	१.५०	५	०.५८
२६	फल कुहाउने औसा व्यवस्थापन अभियान कार्यक्रम (अन्य)	२२५२१	हेक्टर	५०	०.३८	१.००	५०	०.३८
२७	तरकारी बालीमा रोग किरा व्यवस्थापन	२२५२१	पटक	३	०.५८	१.५०	३	०.५८

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
					भार	बजेट (₹. लाखमा)	परिमाण	भारित
२८	जातिय जर्मप्लाज्म संकलन, संरक्षण, तथा सम्बद्धधन (फलफूल ४०, आलंकारिक ३०)	२२५२१	संख्या	७०	०.३८	१.००	७०	०.३८
२९	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				४२.५०	११५.०५		४२.५०

भारित प्रगति : १०० प्रतिशत, वित्तीय प्रगति : १२.१७ प्रतिशत

२.८ शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र मार्फाको वार्षिक प्रगति (आ.व. २०७५/७६)

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
					भार	बजेट (₹. लाखमा)	परिमाण	भारित
अ	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू							
१	मेशिनरी औजार तथा उपकरण खरिद सिकेचर-५	२९५११	संख्या	५	०.०८	१५	५	०.०८
२	मेशिनरी औजार तथा उपकरण खरिद ग्राफिटड नाइफ-५	२९५११	संख्या	५	०.०८	१५	५	०.०८
३	मेशिनरी औजार तथा उपकरण खरिद प्लनिड स-५	२९५११	संख्या	५	०.१	२०	५	०.१
४	तालिम छात्रावासको लागि बेड खरिद तथा मर्मत सुधार	२९६२१	संख्या	५	१.०२	१९५	५	१.०२
५	केन्द्रको बी र सी ब्लकहरूमा सिंचाइको लागि पाइप खरिद र कूले मर्मत गर्ने	२९६२१	संख्या	१	०.७९	१५०	१	०.७९
६	कर्मचारीको आवास भवनमा जस्ताको छाना राख्ने	२९६२१	संख्या	१	१.५७	३००	१	१.५७
७	कार्यालयका पुराना भवनको छानामा माटो छाने	२९६२१	संख्या	५	०.३९	७५	५	०.३९
क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:					४०३	७७०		४.०३
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू							
१	बीउ बेर्ना उत्पादन तथा बिक्रि वितरण							
१.१	३५०००, आरू -८००, आरूबखडा-८००, खुर्पानी -९५००, नासपाती-१२००, ओखर बिजु -३०००, अंगुर कटिङ -७००, कागजीबदाम बिजु -८००	२२५२१	संख्या	४४०००	६.२४	११८९	३८६१०	६.२४
१.२	हिउँदे फलफूल बिरुवा बिक्रि वितरणः स्थाउ-३००००, आरू-६००, आरूबखडा-६००, खुर्पानी-१०००, नासपाती-१००, ओखर बिजु-२२००, अंगुर कटिङ-४००, कागजी बदाम बिजु -८००	२२५२१	संख्या	२६५००	०.५८	११०	२९९३७	०.५८
१.३	रूटस्टक बिरुवा उत्पादन क्रेब एप्ल-७५०००, आरू/चिली-१७०००, मयल-३०००	२२५२१	संख्या	१५०००	२.५७	४९०	१०००००	२.५७
१.४	क्रेब एप्लको बीउ संकलन तथा बिक्रि वितरण	२२५२१	के जी	८	०.२६	५०	१२	०.२६

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	बार्षिक लक्ष्य			बार्षिक प्रगति	
					भार	बजेट (₹. लाखमा)	परिमाण	भारित
१.५	विभिन्न तरकारी बालीको बीउ उत्पादन तथा बिक्रि वितरण मूल/श्रोत बीउ-४४० के जी, रायो-३००, मुला-३०, गाजर-४०, सलगम-१०, अन्य-१६५	२२५२१	के जी	५४५	४.९४	९४२	७१२.८	४.९४
१.६	विभिन्न तरकारी बालीको बेर्ना उत्पादन तथा बिक्रि वितरण	२२५२१	संख्या	१७५	०.९२	१७५	२२७७०१	०.९२
१.७	आलुको बेसिक बीउ उत्पादन तथा बिक्रि वितरण	२२५२१	के जी	३०००	०.७९	१५०	३२७६	०.७९
२	फलफूल बैग्चा तथा नर्सरी व्यवस्थापन							
२.१	फार्मको फलफूल बैग्चा स्थाहार संभार	२२५२१	हेक्टर	६	६.३	१२००	६	६.३
२.२	पुरानो बैग्चा भित्र फलफूल बिरुवा पुनःरोपण तथा ग्याप फिल्ड गर्ने	२२५२१	संख्या	५०	०.२६	५०	५०	०.२६
२.३	फार्म भित्र कम्पोष्ट मल तयारी	२२५२१	मे टन	१५	०.६३	१२०	१५	०.६३
२.४	उच्च घनत्व बैग्चाको लागी स्याउका होचो जातका रूटस्टक तथा स्परजातका स्याउको प्लट व्यवस्थापन	२२५२१	रोपनी	१	०.७९	१५०	१	०.७९
३	जातीय/जैविक विविधता संकलन तथा सम्बद्धन							
३.१	विभिन्न फलफूलको जर्मलाजम संरक्षण तथा सम्बद्धन	२२५२१	संख्या	२७	२.१५	४९०	२७	२.१५
३.२	विभिन्न तरकारी बालीहरूको जर्मलाजम संरक्षण संबद्धन	२२५२१	बाली संख्या	६	०.५२	१००	६	०.५२
४	अध्ययन परिक्षण प्रविधि मुत्याङ्गन तथा प्रविधि विकास							
४.१	फार्मको बैग्चा भित्र विभिन्न तरकारी बालीहरूको अन्तरबाली प्रदर्शन	२२५२१	बाली संख्या	१२	१.३२	२५२	१५	१.३२
४.२	विभिन्न प्राविधिक लेख रचना सहितको वार्षिक प्राप्ति प्रतिबेदन पुरितका प्रकाशन तथा वितरण	२२५२२	संख्या	२००	०.३७	७०	२००	०.३७
५	फलफूल प्रशोधन तथा विक्रि वितरण							
५.१	स्याउ, खुर्पानी तथा आरुबखडाको ब्राण्डी साइडर तथा वाइन उत्पादन /बिक्रि वितरण	२२५२१	लिटर	२२००	५.७७	११००	३२६४	५.७७
५.२	स्याउ तथा खुर्पानीको जाम उत्पादन र बिक्रि वितरण	२२५२१	के जी	१००	०.३१	६०	२२९	०.३१
५.३	स्याउ तथा खुर्पानीको सुकुटी उत्पादन र बिक्रि वितरण	२२५२१	के जी	१००	०.४७	९०	१२०	०.४७
६	कार्यक्रम अनुगमन भ्रमण तथा निरिक्षण							
६.१	कार्यक्रम अनुगमन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	२४	२.८२	५३८	२४	२.८२
७	पुरानो भवन मर्मत सुधार							
७.१	केन्द्रको पुरानो कर्मचारी आवास भवन मर्मत सुधार	२२३२१	संख्या	१	२.३६	४५०	१	२.३६
	ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा :				४०.३७	७६९६.०		४०.३७
	कुल जम्मा खर्च				४४.४०	८४६६.००	०.००	४४.४०

भारित प्रगति : १०० प्रतिशत, वित्तीय प्रगति: ८७.१० प्रतिशत

२.१ आ.व. २०७५/७६ को वार्षिक वित्तीय प्रगति (बजेट, निकासा र खर्च)

ब.सि.न.	क्र.सं.	आयोजनाको नाम	वार्षिक विनियोजित			वार्षिक पूँजिगत			वार्षिक चाल			विनियोजनको तुलनामा खर्चको प्रतिशत
			चाल	कुल बजेट	बजेट	निकासा/ खर्च	बजेट	निकासा/ खर्च	निकासा/ खर्च	निकासा/ खर्च	निकासा/ खर्च	
३१२०७२/३/४	क.	कृषि विधान										
१		शिरोञ्ज बागवानी विकास केन्द्र, मार्फा	५०००.००	०.००	५०००.००	४९४९.००	०.००	०.००	४९४७.०	०.००	४९४७.०	१८.९४
२		समितोञ्ज बागवानी केन्द्र, कीतिपुर,	२०००.००	०.००	२०००.००	१९४५.५४	०.०	०.००	१९४५.५४	०.००	१९४५.५४	१७.२८
		कृषि विधानको जम्मा	७०००.००	०.००	७०००.००	६५९१.५४	०.००	०.००	६५९१.५४	०.००	६५९१.५४	१८.४६
३१२०७३/३/४	क.	राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम										
१		राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र	०.००	११८५७७.००	११८५७७.००	०.००	०.००	११८५७७.००	१०४९२४.००	१०४९२४.००	१०४९२४.००	८७.८१
२		कर्मी विकास केन्द्र, गुल्मी	४६३०.००	११९५२.००	११९५२.००	४६३०.००	४५३३.००	११९५२.००	१५५०.००	१४९८९.००	१४९८९.००	८५.५७
३		शिरोञ्ज बागवानी विकास केन्द्र, मार्फा	८५५.७४	१८२९१.००	१८२९१.००	८५५.७४	८५३.७८	१८२९१.००	१८२९१.०२	१८२९१.०२	१८२९१.०२	८१.१०
४		उष्ण प्रदेशीय बागवानी विकास केन्द्र, नवलपुर	१०७०.००	१९८७९.००	१९८७९.००	१०७०.००	१०५.४५	१९८७९.००	२७७१.७९	२८७६.८८	२८७६.८८	१२.९७
५		सुनाराजात फलफूल विकास केन्द्र, तानसेन	२६००.००	१३६६८.००	१३६६८.००	२६००.००	२०२०.००	१३६६८.००	१०५५.००	१२१७५.००	१२१७५.००	७९.७८
६		समितोञ्ज बागवानी केन्द्र, कीतिपुर	६४००.००	५७५७.००	५७५७.००	६४००.००	६०७९.५७	५७५७.००	२५७१६.००	३९१९५.७७	३९१९५.७७	९७.०३
७		मालिका गाउँपालिका, गुल्मी	०.००	७४०.००	७४०.००	०.००	७४०.००	७४०.००	६५६.००	६५६.००	६५६.००	८८.६५
८		मदने गाउँपालिका, गुल्मी	०.००	७४०.००	७४०.००	०.००	७४०.००	७४०.००	७४०.००	७४०.००	७४०.००	१००.००
९		धुक्कट गाउँपालिका, गुल्मी	०.००	७४०.००	७४०.००	०.००	७४०.००	७४०.००	६७६.००	६७६.००	६७६.००	९१.३५
१०		रेषुझ नगरपालीका, गुल्मी	०.००	७४०.००	७४०.००	०.००	७४०.००	७४०.००	७४०.००	७४०.००	७४०.००	१००.००
११		ईस्मा गाउँपालिका, गुल्मी	०.००	७४०.०	७४०.०	०.००	७४०.०	७४०.०	७०९.००	७०९.००	७०९.००	५.४४
१२		वेशिशहर नगरपालिका चिति, लमजुङ	०.००	७४०.०	७४०.०	०.००	७४०.०	७४०.०	६३३.००	६३३.००	६३३.००	८५.४४
		राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रमको जम्मा	१५५५८.७४	२३८९३.००	१५५५८.७४	१४४५९.७४	१४४५९.८०	१४४५९.८०	११६५८५.३३	२०६९३.९१	२०६९३.९१	

२.१० गैरकर राजश्वको विवरण आ.व. २०७५/७६

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	वार्षिक राजश्व (र.)
१	राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुर, काठमाण्डौ	नभएको
२	समशितोष्ण बागवानी केन्द्र, कीर्तिपुर, काठमाण्डौ	३४,९३,६५४.००
३	उष्ण प्रदेशीय बागवानी केन्द्र, नवलपुर, सर्लाही	७०,८२,३८५
४	शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र, मार्फा, मुस्ताङ	६७,१०,७०६.७२
५	सुन्तलाजात फलफूल विकास केन्द्र, तानसेन, पाल्पा	७,८३,९०७.००
६	कफी विकास केन्द्र, आँपचौर, गुल्मी	६,०२,०२५.००
	जम्मा	१,८६,७२६.७७.७२

२.११ अनुदानको विवरण तथा उपलब्धी (आ. व. २०७५ / ७६)

२.११.१. अनुदानको विवरण तथा उपलब्धी (आ. व. २०७५ / ७६)। ११.१ राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रमको अनुदान विवरण

क्र.सं.	बजेशि.नं.	कार्यक्रम/ आयोजनाको नाम	बार्षिक बजेट	बार्षिक विनियोजित अनुदान रकम	बार्षिक अवधिमा खर्च भएको अनुदान रकम	अनुदानग्रही संख्या (संख्या)	जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या (१५-५९ वर्ष)	जम्मा लाभान्वित युवा कृषक संख्या (४५-५९ वर्ष)	अनुदानको बजेटबाट मात्र भएको मूल्य मूल्य उपलब्धीहरू (क्षेत्रफल, उत्पादन, रोजगारी, मेशीनरी औजार, उपकरण तथा भौतिक संरचना लागायतको विवरण)			
									सहकारी	उदामी	१८	१९
१	३१२०७०७-३/४	राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम	१२३८७१.७४	९४५००.००	८५९९९.६६	१	४	१८	१८	१९५	२२७	१९५

२.१९.२ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रको अनुदानको विवरण तथा मूल्य उपलब्ध

क्र.सं.	अनुदान पाउने संस्था/व्यक्ति	अनुदान रकम (रु. लाखमा)	अनुदानको प्रकृति	अनुदानको उद्देश्य/प्रयोजन	अनुदान रकमको भएको रोजारी (संख्या)	उत्पादन तथा उत्पादक बृद्धिमा योगदान	अनुदान रकमको समग्र प्रतिफल	अनुदान रकमको समग्र प्रतिफल	अनुदान रकमको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन सम्बन्धी सूचना
१	थाहा पोरखी कृषि प्रालि.	३२,४५							
२	सेतीदेवी फलफूल तथा तकारी फर्म	३५,३१							
३	टाइड पिक्चर जाडिबुटी प्रशोधन केन्द्र	३५,८८							
४	चाईस्थान योफार्मिड एन्ड रिसर्च सेन्टर प्रा लि	४०,००							
५	दिदी बहिनी कृषि तथा प्रशोधन प्रालि.	३९,९६							
६	समझौमि एंड रिसर्च सेन्टर	५२,००							
७	शेष्ठुङ्ग एपीकल्टर प्रोडक्सन प्रा.लि.	५१,२३							
८	जुतेश्वर कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	४९,९४	फलफूल बौन्चा क्षेत्र विरक्तरामा	२२७ जम्मा लाभान्वित कृषक	२२७ जम्मा संख्या मध्ये जम्मा उपकरणमा ७५%, उपकरणमा ७५%, कृषि औजार ५१,५०	अनार, ३५ हेवरसमा सुरुला र २०६ हेवरसमा ओप गरी हेवरलाई प्रवर्द्धन	नीति जगहारुमा व्यवसायिक फलफूल खेतीका विस्तारलाई प्रवर्द्धन	नीतिसंरक्षण कार्यालयबाट आवश्यकता अनुसार अनुसासन तथा प्राविधिक सेवा प्रदान	
९	अनेकर्परी मल्टी प्रोडक्सन प्रा.लि.	५१,५०	भवरमारे कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	५२,००	क्षेत्र विस्तार, ८ परिक्षण सेवामा ८५% र सिंचाई कृषक(१५५५९ वर्ष) हरलाई रोजारी प्राप्त	जम्मा ४९८,८ हेवरसमा क्षेत्र विस्तार भई बाली अनुसासन तथा प्रतिशतपन तथा गर्ने आयत नियन्त्रित प्रवर्द्धन			
१०	ठुली भेरी साना किसान सहकारी संस्था लिमिटेड	५२,००		५२,००	११५ लाभान्वित युवा	जम्मा ४९८,८ हेवरसमा ओप गरी हरलाई रोजारी विस्तार भई बाली अनुसासन तथा प्रतिशतपन तथा गर्ने आयत नियन्त्रित प्रवर्द्धन			
११	ठुली भेरी साना किसान सहकारी संस्था लिमिटेड	५२,००		५२,००	११५ लाभान्वित युवा	जम्मा ४९८,८ हेवरसमा क्षेत्र विस्तार भई बाली अनुसासन तथा प्रतिशतपन तथा गर्ने आयत नियन्त्रित प्रवर्द्धन			
१२	ए सी ए टी ट्रेडिङ एन्ड सलाइर प्रा.लि.	५२,००		५२,००	११५ लाभान्वित युवा	जम्मा ४९८,८ हेवरसमा क्षेत्र विस्तार भई बाली अनुसासन तथा प्रतिशतपन तथा गर्ने आयत नियन्त्रित प्रवर्द्धन			
१३	मनशानि बहुउद्देश्य फलफूल जाडिबुटी नर्सरी कृषि छेत्री तथा विकास फर्म	४६,०६		४६,०६	११५ लाभान्वित युवा	जम्मा ४९८,८ हेवरसमा क्षेत्र विस्तार भई बाली अनुसासन तथा प्रतिशतपन तथा गर्ने आयत नियन्त्रित प्रवर्द्धन			
१४	सुनला तथा मसालाबाली उत्पादक कृषक समुह	३६,६८							
१५	लिखु एपीकल्टर नेपाल प्रालि.	५०,००							
१६	समृद्धी यात्रा प्रालि ललितपुर महानगरपालिका १५ कार्यक्रम	१३,९९							
१७	न्यूट्रिक्सर कृषि फर्म र चुलायुली कृषि फर्म	१३,७०							
१८	हिकुरा बचत तथा रिण सहकारी संस्था लि.	२१,४४							

क्र.सं.	अनुदान पाउने सम्झा/व्यक्ति	अनुदान रकम (रु. लाखमा)	अनुदानको प्रकृति	अनुदानको उद्देश्य/प्रयोजन	अनुदानबाट सिर्जिता भएको रोजगारी (सख्ता)	उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धिमा योगदान	अनुदान रकमको सम्प्रतिफल	अनुदान रकमको मूल्याङ्कन सम्बन्धी सूचना
१९	एम मालिट एसो	३२.००						
२०	पी.डी.बी. कागती उत्पादन केन्द्र	३५.००						
२१	पूर्णिमा फलफूल तत्कारी तथा बाख्यापालन फर्म	४०.००						
२२	आनन्द एकीकृत कृषि फर्म	१०.००						
२३	तौलेश्वरनाथ ईन्स्ट्रिग्रेड एकीकृत फर्म	११.९८						
	जम्मा	८७.४३						

नोट: फर्म केन्द्रहालमा आदृ०७५/७६ मा अनुदान कार्यक्रम नम्रएको ।

२.१९.३ राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रबाट प्राप्त अनुदानग्रहीहरूको विवरण

क्र.सं.	समुदायसहायीराउद्यमिको नाम	ठेगाना	समर्क व्यक्ति	समर्क नं.	अनुदानको उद्देश्य	वार्ता	कुल लागती	अनुदान रकम	स्व. लागती	क्षेत्र वित्तार हेक्टर
१	आहा पोख्रो कृषि प्रालि	थाहा नगरपालिका -४, मकवानपुर	बरी बल, अध्यक्ष	१५५१५७०२५ १५५५००२३८०	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	५२४०२०२	३९४५१५७	१२९५०५१	१११.२
२	सेतीदेवी फलफूल तथा तरकारी फर्म	सोलु दुधकुण्ड नगरपालिका -३, सोलुखुँवु	लाचा याल्चु शेर्पा, प्रौ.	१६६११२०७००	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	४६७२८५६६	३५३०८४२	११४८०९४	१०
३	टाइटिप एक जडिउटी प्रशोधन केन्द्र	सोलु दुधकुण्ड नगरपालिका १० सोलुखुँवु	मिङ्गार छिरी शेर्पा, प्रौ.	१६५११०३५४८ १८०१०४९५१	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	४७९८९०४	३५८७८८६६	११३१०३६	१०
४	चाईखान एयोनामिड एन्ड रिसर्च सेन्टर प्रालि	दुधकुण्ड नगरपालिका -६, सोलुखुँवु	अशोक पराजुली	१८०१०४९५१ १८०१०००००	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	५२९३३३४	४००००००	१२९३३३४	१०
५	दिदी बहिनी कृषि तथा प्रशोधन प्रा. लि	सोलु दुधकुण्ड नगरपालिका -१०, सोलुखुँवु	उत्तव बस्तेर, प्रोफाइर	१८०१०४३५० १८५१०४३५०	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	५२६८२३८	३९९६००२	१२७२२३६	१०
६	सारभूमि एंजो एन्ड रिसर्च सेन्टर	गोकुलामा गाउँपालिका -१, रामेछाप	लक्ष्मण खत्री, अध्यक्ष	१८५१५८४०३ १८५१५८४००	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	६८६६६६८०	५२०००००	१६६६६६८०	१५
७	शेर्लुइ एयोकल्चर प्रोडक्शन प्रालि	दारम्चा गाउँपालिका -१, रामेछाप	राङ्गदान तामाङ, अध्यक्ष	१८५४४०२०६०० १८४१२०२०१५	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	६८९१५३२२	५१२३४९२	१६९१८३०	२०
८	गुप्तेश्वर कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	उमाकुण्ड गाउँपालिका -६, रामेछाप	हिरालाल शेर्च, अध्यक्ष	१८५११५५५४ १८५११५५५४	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	६६०६४९०	४९९४८०८	१६९१८०८	१५
९	अग्लेश्वरी मल्टी प्रोडक्शन प्रा. लि	सुनपति गाउँपालिका २, रामेछाप	मोहन कुमार तामाङ	१९१४११३२२३ १८४११२०६२९०	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	६८७३३४०	५१८०००५	१६९३३३५	१५
१०	भारमारे कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	बैफोकोट गाउँपालिका ५६.७ लक्ष्म परिवम	धनलाल खत्री, अध्यक्ष	१८४४८१०११२ १८४४८१०११२	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	६७९९९९९९९	५१९९९९९९९	१६०००००	२०
११	दुली भरी साना किसान सहकारी संस्था लि.	आठविसकोट नगरपालिका १० लक्ष्म परिवम	प्रेमा शाही, अध्यक्ष	१८६८४४५७० १८६६६६६७०	क्षेत्र वित्तार, र व्यवसायिकरण	किवी	६८६६६६६७०	५२००००००	१६६६६६६७०	२०

क्र.सं.	सम्मुखसहकारी रुद्धिमानों नाम	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.	अनुदानको उद्देश्य	बाली	कुल लागती	अनुदान रकम	स्व. लागती	क्षेत्र विस्तार हेस्टर
१२	ए सी एम टी ट्रेडिङ एन्ड सलाइर प्रा लि	त्रिवेणी नाँव पालिका २, रुकुम परिचम	चुडामणी खड्का, कागायाङ	९८४९२५०९१२ ९८०९१५९२३	द्वेष्ट्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	किंवि	६८८००००	५२०००००	९६८००००	२०
१३	मन शान्ति बहुउद्धय फलफूल जडिभुटी नर्सरी कृषि खेती तथा विकास फर्म	त्रिवेणी गाउँपालिका ६, रुकुम परिचम	मफर ब वरी, व्यवस्थापक	९८४९५५९४५८	द्वेष्ट्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	किंवि	६४७४५५२१	४९०५५६०	१५५८६६५	२०
१४	सुन्तला तथा मसलाबाली उत्तापक फर्म एम्हुह प्रा लि	सानीभेरी गाउँपालिका ११, रुकुम परिचम	एक ब. ओली, अध्यक्ष	९८०६२७६५३७	द्वेष्ट्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	किंवि	४८५२४८२०	३६६७५५३	११८४५५७	१०
१५	लिखु एग्रिकल्चर नेपाल प्रा लि	लिखु गाउँपालिका ६, ओखलढुङ्गा	लोचन बस्ते	९८४४४६३७०६	द्वेष्ट्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	आनार	७८७९४८२०	६००००००	१८७४८१०	५०
१६	समृद्धी यात्रा प्रा लि लक्ष्मिपुर १५	कार्यहेत्र - भोजपुर नगरपालिका १, भोजपुर	राजेन्द्र गौतम, निर्देशक	९८५९२०१०३८०	द्वेष्ट्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	कागती	१३०८८११	१२९५८११	४०६३१२	१५
१७	न्यूट्रिक्सर कृषि फर्म र चुलायुली कृषि फर्म	भोजपुर नगरपालिका १२, भोजपुर	शिव कुमार कार्की, प्रेपराइटर	९८४९७०७०८८	द्वेष्ट्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	कागती	१३५६०००	१३७०००००	३८६०००	१०
१८	लिक्ष्मी बचत तथा रिय सहकारी संस्था लि	भुमिकास्थान ९, अध्याँची	खेमराज युवराजी, अध्यक्ष	९८४९०७२८१५	द्वेष्ट्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	कागती	३८७३६२४	२९४४८२१९	१२९४०६	३०
१९	एम मिटि एग्रो	शीतानगा १०, अध्याँची	यमलाल आचार्य, प्रेपराइटर	९८५०५१४४०० १७५०००२००	द्वेष्ट्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	कागती	४७८११२०	३२०००००	१८८१२०	३०
२०	पी टी बी कागती उत्तापक केन्द्र	भूमिकास्थान नगरपालिका १, अध्याँची	फर्मरम पर्णी, अध्यक्ष	९८५४४४३००७५ ९८०६९४२११	द्वेष्ट्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	कागती	३२१३३३२०	२५०००००	७६३३३०	२२
२१	पूर्णिमा फलफूल तरकारी तथा बाजापालन फर्म	चुरे गाउँपालिका १, पर्खीर कैलाली	गीता कुमारी देउवा, प्रेपराइटर	९८८६०४०४४२६ ०९९४९०२०१	द्वेष्ट्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	सुनला	५१०५८०	१००००००	११८०८०	३५

क्र.सं.	समुदायसंघकारीराज्यमिको नाम	ठेगाना	समर्क व्यक्ति	समर्क नं.	अनुदानको उद्देश्य	बाटी	कुल लगानी	अनुदान रकम	स्व. लगानी	क्षेत्र विस्तार हेस्टर
२१	आनन्द एकीकृत कृषि फर्म	मायादेवी गाउँ पालिका ८ कपिलवस्तु	बद्री प. चोधरी, प्रौ.	१८९१४३६५२९	क्षेत्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	आप	१३१४६७५	१००००००	३१४६७५	१०
२२	तौलेश्वरनाथ ईन्स्ट्रीग्रेटर एशियाल्यर फर्म	कपिलवस्तु नगरपालिका ४ कपिलवस्तु	बृज विहारी कुमार, प्रौ.	१८५७०३४४५१	क्षेत्र विस्तार, र व्यवसायिकरण	आप	१५४४३५८	१११८८१३	३४६३४४	१०६
	जम्मा						१९८८८५१९८	८७३४३०६२	२५४४४५२	४१९

२.१२ मुख्य उपलब्धीहरु तथा लक्ष्य अनुसार प्रगति नपुणका कारणहरु

क्रमं	वर्जेट उप शिखिक नं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यालयको नाम	प्रगति स्थिति %	यस अवधिमा हासिल भएका मुख्य मुद्दे उपलब्धीहरु	वार्षिक प्रगति नपुणका जापान कारणहरु
१	३१२१०७४	राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, किरिपुर, काठमाडौं	सार्वजनिक तथा निजी जगामा फलफूल वितरार कार्यक्रमबाट ४७९ हेक्टरमा क्षेत्र वितरार र अभियुक्तिरण भयाँ।	६७.६१	गत वर्ष वितरित जेतुन विरुवा सरकारण २ सम्बद्धका लागि अनुदान (रु १०० प्रति बोट फलफूल विकास कार्यक्रम) कार्यालय स्वीकृत नम्रएकाले कार्यक्रम सचालन हुन नसकेको ।	
२	३१२१०७४	समिश्रोषण बागवानी केन्द्र, कीरिपुर, काठमाडौं	कार्यालयको कम्पाइण्ड वाल निर्माण, सिंचाई कुले निर्माण, फलफूलको रुटस्टक उत्पादन १०००००, फलफूलको विरुवा विक्री वितरण ३९८३०	९७.३०	शापिटड, गरिएको समयमा वटि गर्मी भएको कारणले गर्दा सबै grafting success नपालको उत्पादन भएका विरुवा पनि विक्री योग्य नपालको	
३	३१२१०७४	उष्ण प्रदेशीय बागवानी केन्द्र, नवलपुर, सल्ली	१.उत्तर फलफूलका विरुवा उत्पादन तथा विक्री २. उत्तर विड उत्पादन तथा विक्री ३. तराफरी बर्वा उत्पादन तथा विक्री ४. फार्म नियंत्रणकाई गरि आकर्षित पारिएको	९२.९७		
४	३१२१०७४	शिरोषण बागवानी विकास केन्द्र, नार्फ, मुस्ताङ	केन्द्रको ५ र ६ ऊँ लङ्कमा सिंचाई कुले निर्माण, सी लङ्कमा वायर फेस्टिवा निर्माण, काली गण्डकीले केन्द्रको ७ ऊँ लङ्कमा पूर्णाएको क्षति कम गर्न १०५ मिटर लामा तटबद्ध निर्माण, केन्द्रको एक कर्मचारी अवास भवनमा जस्ताको छाना राख्ने कार्य भएको	८१.९	२०७५ वैशाख १६ को असिनाले नसरी विरुवा नष्ट कर्तव २३९०० सून्तराजात फलफूल वितरण विक्री वितरण । वार्षिक लक्ष्य अनुप्रय फलफूल र स्टार्टक वितरण उत्पादन तथा स्थानांतर ।	२०७५ वैशाख १६ को असिनाले नसरी विरुवा नष्ट गर्दा विरुवा उत्पादन कम भई विक्री लक्ष्य पुरा हुन नसकेको साथै लागो समयको छोडिएका कारण भएका सबै विरुवा पनि विक्री हुन नसकेकोआजात, भरी नै पुरा दरवन्दी पदपूर्ति नपालकोले पनि भासित र वितेय प्राप्ति कम हुन गएको ।
५	३१२१०७४	झुन्नलालजात फलफूल विकास केन्द्र, तानारेन, पाल्चा	लक्ष्य अनुप्रय वीड उत्पादन गरी विक्री वितरण १ कर्तव २३९०० सून्तराजात फलफूल वितरण विक्री वितरण । वार्षिक लक्ष्य अनुप्रय फलफूल र स्टार्टक वितरण उत्पादन तथा स्थानांतर ।	७५.७८		
६	३१२१०७४	कर्फी विकास केन्द्र, अङ्गेचार, गुल्मी	कर्फी नसरी ख्यापना ४, नमूना बाँचा ख्यापना १२, प्राइविक कर्फी ख्यापनी कृषक तालिम ३० जना अग्रवा कूषकहरुलाई प्रदान गरियो	९००		

२.१३ लाभान्वित कृषकहरूको विवरण

क्र.सं.	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित कृषक	लाभान्वित कृषक संख्या							युवा	
			लैङ्गि			सामाजिक					
			महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा		
१	राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम	११८६०	४३२७	७५३३	११८६०	१७३	३९८२	६९०५	११८६०	४५४१	

२.१४ विगत ११ बर्षको फार्म केन्द्रहरूको राजश्व तुलनात्मक स्थिति (रु. हजारमा)

क्र. सं.	कार्यालयको नाम	आ.ब. ०६५/६६	आ.ब. ०६६/६७	आ.ब. ०६७/६८	आ.ब. ०६८/६९	आ.ब. ०६९/७०	आ.ब. ०७०/७१	आ.ब. ०७१/७२	आ.ब. ०७२/७३	आ.ब. ०७३/७४	आ.ब. ०७४/७५	आ.ब. ०७५/७६
१	केन्द्रिय बागवानी केन्द्र कार्तिपुर काठमाण्डौ	२६७	३७२	४१८	५६२	६४६	२२१९	२९९४	३५३६	३८०२	४८५६.७	३४९३.६५
२	उष्ण प्रदेशीय बागवानी केन्द्र, नवलपुर सर्लाही	३७९	५८४	४९२	६२१	७१३	१,०७७	१,६०५	७०६३	१,४९९९	१,०६६३.७	७०८२.३६
३	शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र मार्फा मुस्तांग	६९३	७६३	९०९	७४८	६५३	४८१९	५८०७	५८८०	६९४०	६७९.२६	६७०.७९
४	सुत्तलाजात फलफूल विकास केन्द्र पाल्पा	१७८	१८६२	३९६३	४०७५	४३१५	१८०९	१८७२	१५७१	१०८७	१,०३०.९९	७८३.९०७
५	कफी बिकास केन्द्र आपचौर गुल्मी	३७७	४०३	७८७	७१४	५९५	२०७	१५८	३७१	३२५	५०४.७६	६०२.०२५
	जम्मा	३४३४	३९८४	५७६९	६७२०	६९२२	१८१३१	२०४३६	१८४२१	२६३५३	२३७७५.४	१८६७२.६७

खण्ड-३

राष्ट्रिय फलपन विकास केन्द्रको आ.ब. २०७६/७७ को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट बाँडफाँड

क्र सं	कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	बार्च शिखक			इकाई			बार्च लक्ष्य			प्रथम चैमासिक			दोस्रो चैमासिक			परिमाण भार बजेट			
		बार्च शिखक	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
आ) पूँजीगत खच अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू:																				
११.३.३.६	स्कुटर खरिद	३११२३०	संख्या	४	०.५९	१०	४	०.५९	१०	४	०.५९	१०.००								
११.३.४.३	सोलार बत्ती खरिद तथा जडान	३११२२२	संख्या	१	०.४९	६	१	०.४९	६	१	०.४९	६.००								
११.३.५.५	सिसि क्यामेरा खरिद तथा जडान	३११२२२	सेट	१	०.०७	१	१	०.०७	१	१	०.०७	१.००								
११.६.१३.१३५१	सोफासेट-८, टि टेबल ८ खरिद	३११२३३	सेट	८	०.५६	८	८	०.५६	८	८	०.५६	८.००								
११.६.१३.१३५२	मिटिङ्ग हल्को लापि कुर्ची ३० र राउन्ड टेबल १, साउड सिस्टम-१ खरिद तथा जडान	३११२३३	सेट	३१	०.२८	४	३१	०.२८	४	३१	०.२८	४.००								
११.६.१३.१३५३	फलोरिङ्ग, फर्निचुर तथा फिल्वर्स	३११२३३	पटक	१	०.९७	१३.९५	१	०.९७	१३.९५	१	०.९७	१४.०								
का) पूँजीगत खच कार्यक्रमको जम्मा:													२.९५	४२.९५				२.९५	४२.९५	
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू																				
१.६.४.१	कम्प्युटरको योगदानमा आधारित वीमा कोष खर्च	२११२३	जना	२३	०.०५	१.१०	२३	०.०३	०.३७	०	०.०३	०.३६	०	०.०३	०.३६	०	०.०३	०.३६		
२.३.१.७३	कार्यालय भवनका कोठाहरू तथा चमोनाहटको पार्टेसन	२२२२९	पटक			५.००				१	०.३५	५.००					०.००	०.००		
२.५.५.४	सरसफाई सेवा करार	२२४९३	जना	०	०.०८	१.२०	०	०.०८	०.३४	०	०.०८	०.३४					०.०४	०.४२		
२.६.५.२५२	एचएलबी/प्रस्तोतार सीटीभी/इलाइजा परिष्कार कार्यालयका सहकर्ता अधिकारीका कार्यक्रम	२२५५१२	पटक	१	०.४८	६.००							१	०.४८	६.००					

क्र सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	बार्बी शिवर्क	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		प्रथम चौमासिक		दोस्रा चौमासिक		तेस्रो चौमासिक					
				भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट				
२.६.५.८	क्षेत्र विस्तार कार्यक्रममा छनोट भएका उद्यमी कृषकहरूलाई सुन्तला/कागारी, अनार, किरी, आँप, स्थान विषयक तालिम	२२५१२	पटक	४	१.४०	२०.१२	१	०.३५	५.००	१	०.६९	१०.००	१	०.३५	५.१२
२.६.६.२००	साधिक फलपूल विकास निर्देशनालयबाट अनुदान मार्फत सेवालिए तथा अन्य नियोजितस्तरमा सेवालिए दियुक्तलाई ल्याखहरू सचालन सम्बन्धी अन्तर्रितिया कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	०.३५	५.००	१	०.३५	५.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२.६.६.२०१	फलपूल खेती तथा फलपूलका मूल्य शूरुखलासेहरू सम्बद्ध तिर्ने तहका (संघीय, प्रदेशिक, स्थानीय तह) तथा अनुसन्धान, अध्ययन सञ्चालन तथा विकासका निकायहरू बीच अन्तर्रियालक कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	०.४२	६.००	१	०.४२	६.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२.६.६.२०२	बार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क प्रसिका प्रकाशन	२२५२२	संख्या	५००	०.१०	१.५०	५००	०.१०	१.५०	०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२.७.५.१५६	कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१२	०.३९	११.४९	४	०.३६	३.६९	४	०.३६	३.६०	४	०.३६	३.५०
२.७.५.१९७	विदेशबाट आयात गरेका उन्नत जातका फलपूल विरुद्धहरूलाई संकलन	२२५२२	पटक	३	०.३५	५.००	१	०.०३	१.००	१	०.१४	२.००	१	०.१४	२.००
२.७.५.२०१	संरक्षण र सञ्चर्क्षण गर्ने/गराउने फलपूल तथा पुष्प मैला/प्रदर्शनीमा सहयोग	२२५२२	संख्या	२५०	०.३६	५.००	१००	०.१४	२.००	१	०.०७	१.००	२	०.१४	२.००
२.७.५.२०४	एचएलबी/प्रायोगिक सीटीमी/इलाइजा परिषिका	२२५२२	पटक	१	०.१४	२.००				०	०.००	०.००	१	०.१४	२.००
२.७.५.२०७	उन्नत फलपूल खेती सम्बन्धी प्रायोगिक प्रसिका प्रकाशन (आँप, मेवा, सुन्तला/कागारी, स्थान, ओखर, किरी, अनार, केही)	२२५२२	संख्या	४०००	०.६९	१०.००				२०००	०.३५	५.००	२०००	०.३५	५.००

क्र सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शिर्षक	इकाई	बार्धिक लक्ष्य	प्रथम वैभासिक	दोस्रा वैभासिक	तेस्रा वैभासिक	
				भार बजेट	परिमाण भार बजेट	परिमाण भार बजेट	परिमाण भार बजेट	
२.७.१.१.३०७	स्थापित Tissue culture ल्याक्विलाट स्पार्को Clonal rootstock (M-9, MM-106, MM-11, MP) खरिद गरी विरुद्ध उत्पादन गर्ने	२२५२२ संख्या	१००००० ०.३८	५.००	१००००० ०.३८	५.००	०.००	
२.७.१.१.३०८	Tissue Culture नरसिंहलको सचालन मापदण्ड तयार गर्ने	२२५२२ पटक	१ ०.२६	३.००	१ ०.१४	२.००	०.००	
२.७.१.१.३१०	बडउड प्रामाणिकरण प्रविधिमा बनेका जारी घर बनेका नरसिंहलकलाई थप जाली घर निर्माणमा ५० प्रतिशतमा अनुदान(धनकुटा, रामछाप, कामेपालालाक, गोरखा, लमजुङ, अद्यारेखी, देलख, कैलाली)	२२५२२ संख्या	१२ ०.९७	१३२.००	०.१४	२.००	१२ ४.५२	
२.८.१.१.३१२	अनुगमन तथा मुल्यांकन भ्रमण खर्च निजी नरसिंहलको अनुगमन निरिक्षण	२२६११ संख्या	८ ०.२५	४.००	२ ०.०७	१.००	२ ०.०७	
२.८.१.१.३१०	व्यवसायिक कफलफूल द्वारा तथा पकेट क्षेत्रहरूमो अनुगमन निरिक्षण	२२६११ पटक	१६ ०.३३	४.७६	५ ०.१०	१.५०	५ ०.१०	
२.८.१.१.३११	वागवानी फर्म केन्द्रहरू अनुगमन निरिक्षण आकस्मिक समस्याहरूमा विज्ञहरूद्वारा अनुगमन	२२६११ पटक	१२ ०.०९	१.०१	४ ०.०२	०.३३	४ ०.०२	
२.८.१.१.३१२	छानोट भएका प्रतावहरूको अभिलेखिकरण तथा प्रकाशन ३	२२५२२ संख्या	२०० ०.१४	२.००	२०० ०.१४	२.००	०.००	
२.९.१.१.३१५	सार्वजनिक जग्गामा फलफूल विरुद्ध निजी जग्गामा फलफूल खेती विस्तार कार्यक्रम (स्पार्ट-मस्तिष्क, कालीकोटस आँप-रोतहरू, खलीही, बरास सुन्नलि/कागाठी: झापा, गोरखा, देलख, अघाखुची, भोजपुर, तेह्रथम, मुस्तारी, कैलाली, परासी, सल्लान, युल्ला, तान्तु-पर्वत, बागाउँ, सिंधुपाल्चोक)	२२५२२ पटक	३ ७०.४८	११४३.८९	१ ०.३८	४८.०५	११४३.८९	
(छ)	चाल खर्च कार्यक्रमकोजम्मा				११६.६७	१३९६.९८	८.२२	११६.३३
	कुल जम्मा खर्च				११९.८५	१४३९.९४	८.३२	११६.३३
							८५.४५	१२२९.८९

खण्ड-४

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेको मुख्य समस्या, चुनौती, अवसरहरू र नीतिगत सुभावहरू

४.१ कार्यान्वयन स्तरमा समस्या तथा चुनौती

- फलफूलको बिरुवा आपूर्तिको लागि निजीस्तरमा नर्सरी बेर्नाहरूको संख्यात्मक वृद्धि भए पनि तिनको गुणस्तरमा वृद्धि हुन नसकेको ।
- फलफूलको उत्पादन समय अन्य बालीको भन्दा लामो भएकोले गुणस्तर उत्पादनका लागी बीउ बेर्नाको जातीय शुद्धता कायम गर्न कुनै ऐन, नीति नियम तयार भैनसकेको ।
- फलफूल खेतीमा जोखिम कम गर्न र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न उन्नत प्रविधि विकासका अध्ययन अनुसन्धान कार्यमा खासै उपलब्धी नभएको ।
- फलफूलको समस्या निदान अभियान कार्यक्रममा कृषक, स्थानीय निकाय समेतको खर्चमा संलग्न भई एकीकृत प्रयास हुन नसकेको ।
- उत्पादन थलोलाई बजार पहुँचको अवसर दिनको लागि कृषि सडक निर्माण तथा अन्य पूर्वाधार विकासको निर्माण कार्यले गति लिन नसकेको ।
- बागवानी केन्द्रहरूमा माउवोट र जर्मलाज्मको रूपमा रहेका फलफूल बगैँचाको स्याहार संभारमा बढ्दै गएको आर्थिक चाप ।
- चिया, कफी तथा आलंकारिक बिरुवाहरूमा दक्ष जनशक्तिको अभाव कायमै रहेको ।
- फलफूल तथ्याङ्क census गरी अध्यावधिक हुन नसकेको ।

४.२ अवसरहरू

- फलफूलको उत्पादकत्व निकै नै न्यून रहेको परिप्रेक्ष्यमा प्रभावकारी बगैँचा व्यवस्थापन मार्फत फलफूलको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न सकिने संभावना ।
- भारत र चीन जस्ता ठुला देशलाई फलफूल बजारको अवसरको रूपमा लिन सकिने संभावना ।
- फलफूलमा रहेको उत्पादन उप्रान्त हुने क्षति निकै नै बढी (२०-३०%) रहेको सन्दर्भमा उत्पादन उक्त क्षतिमा कमी ल्याउन सकिने संभावना ।
- फलफूल क्षेत्रमा निजी क्षेत्रको बढ्दो अभिरुचिलाई दृष्टिगत गर्दा निजी क्षेत्रमा श्रोत केन्द्रहरू तथा फलफूलमा आधारित व्यवसायहरूको संस्थागत विकास गर्न सकिने संभावना ।
- बागवानी केन्द्रहरूको वर्तमान पूर्वाधारलाई मध्यनजर गर्दा फलफूल संग सम्बन्धित प्रविधि विकास गर्ने प्रशस्त संभावना रहेको ।
- बागवानी केन्द्रहरूमा नेपाल सरकारको लक्षित कार्यक्रम बाहेक अन्य सेवात्मक तथा आयमूलक कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने संभावना ।

४.३ नीतिगत सुभावहरू

- फलफूल बोट बिरुवाहरूको माग-आपूर्तिमा सामन्जस्य त्याउने गरी निजी क्षेत्रका नर्सरीहरूको गुणस्तरीय बेर्ना उत्पादनमा क्षमता वृद्धि गर्ने गरी सुदृढिकरण गर्नुपर्ने ।
- गुणस्तरयुक्त बिरुवा उत्पादनको लागि उच्च तथा स्वस्थ सायनको प्रमाणित गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने तथा स्तरीय गुणको बिरुवा बिक्री बितरणको लागि नर्सरी सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था (नर्सरी ऐन/निर्देशिका) हुनु पर्ने, साथै रोगग्रस्त क्षेत्रवाट फलफूलका बोट बिरुवा ओसार पसार गर्नमा आन्तरिक क्वारेन्टिन लागु गरी प्रतिबन्ध लगाईनु पर्ने ।
- फलफूल विमालाई सरल र सहजीकरणका लागि विभिन्न फलफूलको लाभ लागत अध्ययन गरी त्यसलाई आधिकारिकता दिईनु पर्ने ।
- फलफूल खेतीमा संलग्न व्यवसायिक कृषक, कृषक समूह तथा स्थानीय निकाय समेतलाई फलफूल सम्बन्धी कृषि प्रसारका कार्यक्रमहरूमा खर्चमा समेत सहभागी बनाई एकीकृत प्रयासलाई व्यापकता दिनु पर्ने ।
- सडकले नछोएका तर व्यवसायिक रूपमा विकसित भई सकेका फलफूल पकेट क्षेत्रहरू जोड्ने सडक निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिनु पर्ने र सडक पूर्वाधार विकास भई नसकेका संभाव्य क्षेत्रहरूमा पकेट पहिचान र पकेट बृहतीकरणमा विशेष जोड दिनु पर्ने ।
- फिल्ड स्तरमै कृषकहरूका सम्भाव्य कृयाकलापहरूवाट हुनसक्ने उत्पादन उप्राप्त हुने क्षति लाई कम गर्न स्थलगत तालिमलाई समयमै प्रभावकारी रूपले संचालन गर्ने व्यवस्था हुनु पर्ने । सुधारिएको प्याकेजिङ सामग्री प्रयोग गर्नमा कृषकहरूलाई प्रोत्साहित गर्नु पर्ने ।
- फलफूल बगैँचा व्यबस्थापनमा कृषकहरूबाट विशेष सजगता अपनाउन लगाउन र सक्रिय बनाई काममै उतार्न अभियान कै रूपमा प्राविधिक सेवा कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- चिया, कफी तथा अलंकारिक बिरुवा सम्बन्धी दक्ष प्राविधिक तयारी गर्नमा उच्च शिक्षा अध्ययन र तालिमको लागि प्राथमिकता दिनुपर्ने ।
- बागवानी केन्द्रहरूमा प्रविधि विकास, अध्ययन परीक्षण गर्नको लागि नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्, अध्ययन संस्थान तथा अन्य संस्थासंग सहकार्यमा सहभागितामूलक अनुसन्धान गर्ने, फार्म/केन्द्रका कृयाकलापसंग सान्दर्भिक विषयहरूमा सेवामूलक तथा आयमूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था हुनुपर्ने ।
- फलफूल तथ्याङ्कलाई अध्यावधिक गर्न आवधिक Census गरी अध्यावधिक गरिनुपर्ने । आवधिक समयमा सबै जिल्लाहरूमा तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्न सर्वेक्षण कार्यक्रम संचालन गरी सोही बमोजिम तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्नु पर्ने ।
- जर्मप्लाज्म संकलन सम्बद्धन सम्बन्धी कार्यक्रम न्यूनतम खर्चमा सम्बद्धन गर्ने गरी नर्मस् तयार गर्नुपर्ने । जर्मप्लाज्म संकलन सम्बद्धन गर्नुपर्ने मुख्य उद्देश्य अनुसन्धात्मक कार्य र स्थानीय जैविक विविधताको संरक्षण गर्नु रहेकोले नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्संग समन्वय राखी संरक्षण कार्यको थालनी गर्नु पर्ने ।
- यसै गरी हाल जनस्तरमा माग भएका अनार, किवीफल तथा झागन फुट जस्ता बालीमा विशेषज्ञता हासिल गर्न गराउन उच्च अध्ययन तथा तालिमको व्यवस्था हुनु पर्ने ।
- नयाँ नयाँ जातका विभिन्न फलफूलको आयात अध्ययन अनुसन्धान गरि भविष्यको लागि बैकल्पिक

आपुर्तिको व्यवस्था मिलाउने ।

- फलफूल खेती गर्ने कृषकहरूलाई स्थापनाको अवस्थामा सबै अत्यावश्यक सामग्री तथा पूर्वाधारमा ७५ प्रतिशतको अनुदानको व्यवस्था गरेमा खाली हुदै गएको जग्गाहरूलाई उत्पादनशील बनाउन प्रत्यक्ष मद्दत पुग्ने ।
- परम्परागत रूपमा सबै तिर सबै खाले फलफूल खेती भैरहेको सन्दर्भमा विशेष जातका फलफूलहरूको निश्चित उत्पादन क्षेत्र तोकी क्षेत्र विस्तार गरेमा साच्चिकै व्यावसायीकरणमा सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।

खण्ड-५

फलफूल बालीको क्षेत्रगत विवरण

५.१ व्यवसायिक फलफूल कार्यक्रम संचालनका लागि सम्भाव्य जिल्लाहरू

क्र.सं.	फलफूलको किसिम	प्रदेश	जिल्लाहरू
१	सुन्तलाजात फलफूल (४५ जिल्ला)	प्रदेश नं. १	धनकुटा, भोजपुर, तेहथुम, संखुवासभा, उदयपुर, पाँचथर, ताप्लेजुंग, ओखलढुंगा, खोटाड, सोलुखुम्बु, इलाम
		बागमती	सिन्धुली, रामेछाप, धादिङ, दोलखा, काग्मे, सिन्धुपाल्योक, वितवन
		गण्डकी	गोरखा, तनहुँ, लम्चुंग, स्याङ्जा, कास्की, वाग्लुंगा, म्याग्दी, पर्वत, नवलपरासी पूर्व
		प्रदेश नं. ५	पाल्या, गुल्मी, अर्थाखांची, रुकुम पूर्व, रोल्पा, प्युठान
		कर्णाली	दैलेख, सत्यान, कालिकोट, सुर्खेत, रुकुम पश्चिम
		सुदुरपश्चिम	डोटी, अछाम, डेढेलधुरा, वैतडी, दार्चुला, बाजुरा, कैलाली
२	स्याउ (१५ जिल्ला)	गण्डकी	मुस्ताड, मनाड, गोर्खा
		प्रदेश नं. ५	रोल्पा, रुकुम पूर्व
		कर्णाली	हुम्ला, जुम्ला, कालिकोट, डोल्पा, मुगु, रुकुम पश्चिम
		सुदुरपश्चिम	वझाड, वैतडी, दार्चुला, बाजुरा
३	ओखर (१२ जिल्ला)	गण्डकी	मुस्ताड, मनाड
		कर्णाली	हुम्ला, जुम्ला, कालिकोट, डोल्पा, मुगु, रुकुम पश्चिम
		सुदुरपश्चिम	वझाड, वैतडी, दार्चुला, बाजुरा
४	आँप (२४ जिल्ला)	प्रदेश नं. १	उदयपुर, भाषा, मोरड, सुनसरी
		प्रदेश नं. २	सिरहा, सप्तरी, सर्लाही, महोत्तरी, धनुषा, वारा, पर्सा, रौतहट
		बागमती	धादिंग
		गण्डकी	नवलपरासी पूर्व
		प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु, रूपन्देही, दाङ, वाङ, वर्दिया, नवलपरासी पश्चिम
		कर्णाली	सुर्खेत, दैलेख
		सुदुरपश्चिम	कैलाली, कन्चनपुर
५	लिची(२४ जिल्ला)	प्रदेश नं.१	उदयपुर, भाषा, मोरड, सुनसरी
		प्रदेश नं. २	सिरहा, सप्तरी, सर्लाही, महोत्तरी, धनुषा, वारा, पर्सा, रौतहट
		बागमती	धादिंग
		गण्डकी	नवलपरासी पूर्व
		प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु, रूपन्देही, दाङ, वाङ, वर्दिया, नवलपरासी पश्चिम
		कर्णाली	सुर्खेत, दैलेख
		सुदुरपश्चिम	कैलाली, कन्चनपुर
६	केरा (२२ जिल्ला)	प्रदेश नं. १	मोरड, उदयपुर, भाषा, सुनसरी, तेहथुम,

क्र.सं.	फलफूलको किसिम	प्रदेश	जिल्लाहर
७	भुइकटहर (६ जिल्ला)	प्रदेश नं. २	सप्तरी, सर्लाही, सिरहा, धनुषा
		बागमती	चितवन, नुवाकोट
		गण्डकी	नवलपरासी पूर्व, तनहुँ
		प्रदेश नं. ५	रूपन्देही, वाङ्के, वर्दिया, कपिलवर्स्तु, दाढ, नवलपरासी पश्चिम
		कर्णाली	मुख्येत
		सुदुरपश्चिम	कैलाली, कन्चनपुर
८	मेवा (१५ जिल्ला)	प्रदेश नं. १	झापा, मोरड, सुनसरी, उदयपुर
		प्रदेश नं. २	सर्लाही, सप्तरी, सिरहा
		बागमती	चितवन, नुवाकोट
		गण्डकी	नवलपरासी, गोरखा
		प्रदेश नं. ५	वाङ्के, दाढ़
		कर्णाली	मुख्येत
९	नास्पाती (१३ जिल्ला)	प्रदेश नं. १	पाँचथर, तेह्रथुम, धनकुटा
		बागमती	काठमाण्डौ, भक्तपुर, ललितपुर, काभ्रे, धादिङ, मकवानपुर
		गण्डकी	गोरखा, तनहुँ, स्याङ्गजा
		प्रदेश नं. ५	पाल्पा
		बागमती	सिन्धुपाल्चोक, काभ्रे, ललितपुर
		गण्डकी	स्याङ्गजा, गोरखा, लमजुङ, तनहुँ, कास्की
१०	कफी (११ जिल्ला)	प्रदेश नं. ५	पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखांची
		प्रदेश नं. १	झापा, मोरड, सुनसरी
११	सुपारी (३ जिल्ला)	प्रदेश नं.१	खोटाङ, सोलुखुम्बु
		बागमती	रामेछाप, मकवानपुर
		गण्डकी	मनाङ, मुस्ताङ
		कर्णाली	कालिकोट, जाजरकोट, मुगु, डोल्पा, रूकुम, हुम्ला
		सुदुरपश्चिम	वाजुरा, वर्फाड, डोटी, डेलधुरा
१२	जैतुन (१६ जिल्ला)	प्रदेश नं.१	खोटाङ, सोलुखुम्बु
		बागमती	रामेछाप, मकवानपुर
		गण्डकी	मनाङ, मुस्ताङ
		कर्णाली	कालिकोट, जाजरकोट, मुगु, डोल्पा, रूकुम, हुम्ला
		सुदुरपश्चिम	वाजुरा, वर्फाड, डोटी, डेलधुरा

५.२ प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत संचालित फलफूल बालीका जोन तथा सुपरजोनहरू

क्र.स.	बाली	प्रदेश नं.	जिल्ला	जोन	सुपरजोन
१	सुन्तलाजात फलफूल,	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बु	१	
			उदयपुर	१	
		गण्डकी	स्याङ्जा	१	१
			गोरखा	१	
			नवलपरासी पूर्व	१	
			पर्वत-बाग्लुङ्ग -म्याग्दी	१	
		प्रदेश नं. ५	गुली	१	
			दैलेख	१	
			जाजरकोट	१	
२	जुनार	बागमती	सिन्धुली		१
			रामेछाप	१	
३	आँप	प्रदेश नं. २	सप्तरी	१	
			सिराहा	१	
४	स्थाउ	गण्डकी	मनाङ	१	
			मुस्ताङ	१	
		कर्णाली	जुम्ला		१
			कालिकोट	१	
			डोल्पा	१	
			हुम्ला	१	
			सुदुरपश्चिम	दार्चुला	१
		प्रदेश नं. १	इलाम	१	
			सोलुखुम्बु	१	
			दोलखा	१	
५	किंवीफल		चितवन	१	
६	केरा	बागमती		१	
७	सुपारी	प्रदेश नं. १	भाषा	१	
८	ओखर	प्रदेश नं. ५	रुकुम पूर्व	१	
९	कफी	प्रदेश नं. ५	गुली-स्याङ्जा-पाल्पा- अर्धाखाँची-प्युठान		१
१०	जैतुन	सुदुरपश्चिम	बाजुरा		
जम्मा				२४	४

५.३ व्यवसायिक सुन्तलाजात फलफूल कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने जिल्लाहरू र सम्बन्धित पालिकाहरू

प्रदेश	जिल्ला	पालिका	सुन्तला	कागती	जुनार	कैफियत
प्रदेश नं. १	ताप्लेजुंग	आठाराई त्रिवेणी गाउँपालिका	✓			
		सिदिङ्गा गाउँपालिका	✓			
		मिक्वाखोला गाउँपालिका	✓			
	पाँचथर	हिलिहाड गाउँपालिका		✓		
		कुम्मायाक गाउँपालिका	✓			
		मिक्लाजुंग गाउँपालिका	✓			
		फालेलुंग गाउँपालिका	✓			
		याङ्घवरक गाउँपालिका	✓			
	उदयपुर	त्रियुगा नगरपालिका	✓	✓		
		बेलका नगरपालिका	✓	✓		
		उदयपुरगढी गाउँपालिका				
		चौदण्डीगढी नगरपालिका				
		ताप्ली गाउँपालिका				
	संखुवासभा	खाँदवारी नगरपालिका	✓			
		चैनपुर नगरपालिका	✓			
		चिचिला गाउँपालिका	✓	✓		
	खोटाङ्ग	साकेला गाउँपालिका	✓			
		दिप्रङ्ग गाउँपालिका	✓			
		जन्तेढुङ्गा गाउँपालिका	✓	✓		
		खोटेहाङ्ग गाउँपालिका		✓		
		बराहापोखरी गाउँपालिका		✓		
		कोपिलासगढी गाउँपालिका	✓	✓		
	सोलुखुम्बु	थुलुङ्ग दुधकोशी गाउँपालिका	✓	✓		
		मात्से दुधकोशी गाउँपालिका	✓	✓		
	भोजपुर	षडानन्द नगरपालिका	✓	✓	✓	
		अरूण गाउँपालिका	✓	✓		
		भोजपुर नगरपालिका	✓	✓	✓	
		द्यामको मयुम गाउँपालिका	✓	✓		
		साल्पासिलिछो गाउँपालिका	✓	✓		
		रामप्रसाद राई गाउँपालिका		✓		

प्रदेश	जिल्ला	पालिका	सुन्तला	कागती	जुनार	कैफियत
		हतुवागढी गाउँपालिका	✓			
	ओखलुङ्गा	सिंधिचरण नगरपालिका	✓			
	इलाम	ईलाम नगरपालिका	✓	✓	✓	
		देउमाई नगरपालिका	✓	✓		
		सूर्योदय नगरपालिका	✓	✓	✓	
		माई जोगमाई गाउँपालिका	✓		✓	
		फाकफोकथुम गाउँपालिका	✓	✓		
	भाषा	भद्रपुर नगरपालिका		✓		
		हल्दीबारी गाउँपालिका		✓		
		बुद्धशान्ति गाउँपालिका		✓		
	धनकुटा	धनकुटा नगरपालिका	✓	✓		
		पाखिबास नगरपालिका	✓	✓		
		खाल्सा छिन्ताङ्ग सहिदभूमि गाउँपालिका	✓		✓	
		साँगुरीगढी गाउँपालिका	✓		✓	
		सहिदभूमि गाउँपालिका	✓			
	तेह्थुम	लाली गुँरास नगरपालिका	✓			
		आठराई गाउँपालिका	✓			
		फेदाप गाउँपालिका	✓			
		छथर गाउँपालिका	✓			
बागमती प्रदेश	मकवानपुर	राकिसराङ्ग गाउँपालिका		✓		
	सिन्धुली	गोलन्जोर गाउँपालिका			✓	
		तीनपाटन गाउँपालिका (तोश्राम खोला)	✓		✓	
		कमलमाई नगरपालिका (जलकन्या)			✓	
		सुनकोशी गाउँपालिका (मझुवा)			✓	
	रामेछाप	गोकुलगड्गा गाउँपालिका	✓			
		नीलकण्ठ नगरपालिका	✓			
		दोरम्बा गाउँपालिका			✓	
		लिखु तामाकोशी गाउँपालिका			✓	
	धारिङ	नीलकण्ठ नगरपालिका	✓		✓	
		धुनीबेशी नगरपालिका	✓		✓	
		गजुरी गाउँपालिका	✓		✓	

प्रदेश	जिल्ला	पालिका	सुन्तला	कागती	जुनार	कैफियत
	खनियाबास गाउँपालिका	खनियाबास गाउँपालिका		✓		
		थांत्रे गाउँपालिका		✓		
		गड्ढाजमुना गाउँपालिका		✓		
	दोलखा	मेलुङ्ग गाउँपालिका	✓		✓	
		कालिन्चोक गाउँपालिका	✓			
		शैलुङ्ग गाउँपालिका	✓		✓	
		बैतेधर वैतेश्वर गाउँपालिका	✓		✓	
	काप्रे	मण्डन देउपुर नगरपालिका	✓		✓	
		भुम्लु गाउँपालिका	✓		✓	
		पाँचखाल नगरपालिका	✓		✓	
		पनौती नगरपालिका	✓			
		बनेपा नगरपालिका	✓			
	ललितपुर	बाग्मती गाउँपालिका		✓		
		गोदावरी नगरपालिका		✓		
	नुवाकोट	विदुर नगरपालिका	✓			
		शिवपुरी गाउँपालिका	✓		✓	
		दुध्घेश्वर गाउँपालिका	✓		✓	
		कक्ननी गाउँपालिका	✓		✓	
		मेघाङ्ग म्यागड गाउँपालिका	✓	✓		
	सिन्धुपाल्चोक	चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका		✓		
		मेलच्छी नगरपालिका		✓		
		ईन्द्रावती गाउँपालिका		✓		
	चितवन	ईच्छाकामना गाउँपालिका	✓			
गण्डकी प्रदेश	गोरखा	गोरखा नगरपालिका	✓			
		सिरानचोक गाउँपालिका				
		अजिरकोट गाउँपालिका				
		सुलीकोट गाउँपालिका				
		धार्चे गाउँपालिका		✓		
		पालुडठार नगरपालिका		✓		
		शहिदलखन गाउँपालिका		✓		
		भिमसेन गाउँपालिका		✓		

प्रदेश	जिल्ला	पालिका	सुन्तला	कागती	जुनार	कैफियत
		गण्डकी गाउँपालिका		✓		
	लमजुङ	बैसीशहर नगरपालिका	✓	✓		
		दुधपोखरी गाउँपालिका	✓			
		राईनास नगरपालिका	✓	✓		
		मध्यनेपाल नगरपालिका	✓	✓		
		सुन्दरबजार नगरपालिका		✓		
	तनहुँ	व्यास नगरपालिका	✓			
		शुक्ला गण्डकी नगरपालिका	✓			
		भानु नगरपालिका	✓	✓		
		बन्दीपुर गाउँपालिका	✓			
		रिसिङ गाउँपालिका	✓	✓		
		घिरिङ गाउँपालिका	✓	✓		
		भिमाद नगरपालिका	✓	✓		
		म्यादे गाउँपालिका	✓	✓		
		आँबुखरेनी गाउँपालिका	✓			
		देवधाट गाउँपालिका	✓			
	कास्की	पोखरा महानगरपालिका	✓			
		मादी गाउँपालिका	✓			
		माछापुच्छे गाउँपालिका	✓			
		स्था गाउँपालिका	✓			
		अन्नपूर्ण गाउँपालिका	✓			
	पर्वत	महाशिला गाउँपालिका	✓			
		फलेबास नगरपालिका	✓	✓		
		कुश्मा नगरपालिका	✓	✓		
		विहादी गाउँपालिका	✓			
		पैयु गाउँपालिका	✓			
		जलजला गाउँपालिका	✓	✓		
		मोदी गाउँपालिका	✓	✓		
	बागलुङ	जैमिनी नगरपालिका	✓	✓		
		गलकोट नगरपालिका	✓	✓		
		बागलुङ नगरपालिका		✓		

प्रदेश	जिल्ला	पालिका	सुन्तला	कागती	जुनार	कैफियत
		काठेखोला गाउँपालिका		✓		
		निशीखोला गाउँपालिका		✓		
		बरेझु गाउँपालिका	✓			
	स्पाड्जा	आधिखोला गाउँपालिका	✓			
		अर्जुनचौपारी गाउँपालिका	✓			
		वालिझु नगरपालिका	✓	✓		
		भीरकोट नगरपालिका	✓	✓		
		विरुवा गाउँपालिका	✓			
		पुतलीबजार नगरपालिका	✓			
		चापाकोट नगरपालिका	✓			
		फेदीखोला गाउँपालिका	✓			
		गल्याड नगरपालिका	✓			
		कालीगण्डकी गाउँपालिका	✓			
		हरिनास गाउँपालिका	✓			
	म्यागदी	बेनी नगरपालिका	✓			
		मालिका गाउँपालिका	✓			
	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)	बुलिड्टार गाउँपालिका	✓			
		बौदीकाली गाउँपालिका	✓			
		गैडाकोट नगरपालिका	✓			
		हुम्सेकोट गाउँपालिका	✓			
प्रदेश नं. ५	अर्धाखाँची	मालारानी गाउँपालिका	✓	✓		
		सन्धिखर्क नगरपालिका	✓	✓		
		पाणिनी गाउँपालिका	✓	✓		
		शितगंगा नगरपालिका		✓		
		भुमिकाख्थान गाउँपालिका		✓		
	गुल्मी	धुर्कोट गाउँपालिका	✓	✓		
		गूल्मीदरवार गाउँपालिका	✓	✓		
		छत्रकोट गाउँपालिका	✓	✓		
		मदाने गाउँपालिका	✓	✓		
		मुसिकोट नगरपालिका		✓		
		रेसुझु नगरपालिका	✓			
		चन्द्रकोट गाउँपालिका	✓	✓		

प्रदेश	जिल्ला	पालिका	सुन्तला	कागती	जुनार	कैफियत
		इस्मा गाउँपालिका		√		
		धुकोट गाउँपालिका	√	√		
		मालिका गाउँपालिका		√		
		कालीगण्डकी गाउँपालिका	√	√		
		रुरु गाउँपालिका	√	√		
	पात्पा	माथागढी गाउँपालिका	√			
		पुर्वखोला गाउँपालिका	√	√	√	
		तानसेन नगरपालिका	√		√	
		निस्दी गाउँपालिका		√		
		रामपुर नगरपालिका	√	√		
		रैनादेवी छहरा गाउँपालिका	√			
		रम्भा गाउँपालिका	√			
		रिब्बीकोट गाउँपालिका	√			
		बगनासकाली गाउँपालिका	√			
		तिनाऊ गाउँपालिका		√		
	प्युठान	फिरुरुक गाउँपालिका	√		√	
		ऐरावति गाउँपालिका	√			
		गौमुखी गाउँपालिका	√		√	
		नौबहिनी गाउँपालिका	√		√	
		प्यूठान नगरपालिका	√			
		स्वर्गद्वारी नगरपालिका	√			
		गौमुखी गाउँपालिका	√			
	रोत्पा	रुन्टीगढी गाउँपालिका	√	√	√	
		सुनिल सृति गाउँपालिका	√			
		सुवर्णावती गाउँपालिका	√			
		रोत्पा नगरपालिका	√			
	स्कुम पुर्व	भूमे गाउँपालिका	√			
		सिस्ने गाउँपालिका	√			

प्रदेश	जिल्ला	पालिका	सुन्तला	कागती	जुनार	कैफियत
कर्णाली प्रदेश	सत्यान	बनगाड कुपिणडे नगरपालिका	✓			
		कुमाख मालिका गाउँपालिका	✓			
		बागचौर नगरपालिका	✓			
		शारदा नगरपालिका	✓			
		कुमाख गाउँपालिका	✓			
		छत्रेश्वरी गाउँपालिका	✓			
	सुर्खेत	सिद्ध कुमाख गाउँपालिका	✓			
		त्रिवेणी गाउँपालिका	✓			
		दार्मा गाउँपालिका	✓			
		कपुरकोट गाउँपालिका	✓			
		कालिमाटी गाउँपालिका	✓			
	दैलेख	सिन्हा गाउँपालिका	✓	✓		
		यिङ्गाड गाउँपालिका	✓			
		भेरीगंगा नगरपालिका	✓			
	जाजरकोट	आठबीस नगरपालिका	✓			
		चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका	✓			
		दुल्लु नगरपालिका	✓			
		नारायण नगरपालिका	✓			
		गुराँस गाउँपालिका	✓			
		ठाँटीकाँध गाउँपालिका	✓			
		दुगेश्वर गाउँपालिका	✓			
		नौमुले गाउँपालिका	✓			
		भगवतीमार्ई गाउँपालिका	✓			
	स्कुम पश्चिम	भेरवी गाउँपालिका	✓			
		महाबु गाउँपालिका	✓			
	नलगाड नगरपालिका	छेडागाड नगरपालिका	✓			
		नलगाड नगरपालिका	✓			
		आठबिसकोट नगरपालिका	✓	✓		
		सानीभेरी गाउँपालिका	✓			
	चौरजहारी नगरपालिका	चौरजहारी नगरपालिका	✓	✓		
		मुसिकोट नगरपालिका	✓	✓		

प्रदेश	जिल्ला	पालिका	सुन्तला	कागती	जुनार	कैफियत
सूदर पश्चिम प्रदेश	कैलाली	गोदावरी नगरपालिका	✓			
		चुरे गाउँपालिका	✓	✓		
		मोहन्याल गाउँपालिका	✓	✓		
	बैतडी	दोगडाकेदार गाउँपालिका	✓			
		पुचौडी नगरपालिका	✓			
		सुर्नया गाउँपालिका	✓			
		दशरथचन्द नगरपालिका	✓			
		डीलासैनी गाउँपालिका	✓			
	बम्बाङ	बुगल नगरपालिका	✓	✓		
		बिथडचिर गाउँपालिका	✓			
		खप्तडछाना गाउँपालिका	✓			
बाजुरा		पाण्डव गाउँपालिका	✓			
दार्घुला	लेकम गाउँपालिका	✓				
	शैल्पशिखर नगरपालिका	✓				
	महाकाली नगरपालिका	✓				
डडेलधुरा		भागेश्वर गाउँपालिका	✓		✓	

५.४ व्यवसायिक उष्ण प्रदेशीय फलफूल कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने जिल्लाहरू र सम्बन्धित पालिकाहरू

प्रदेश	जिल्लाहरू	सम्भावित पालिकाहरू	आँप	लिची	केरा	मेवा	कैफियत		
प्रदेश नं. १	पाँचथर	फिदिम न. पा.	✓						
	भाषा	गौरादह नगरपालिका	✓		✓				
		बुद्धशान्ति गाउँपालिका	✓		✓				
		दमक नगरपालिका	✓		✓				
		बाहुदशी गाउँपालिका	✓		✓				
		मेवीनगर नगरपालिका	✓		✓				
		भाषा गाउँपालिका	✓		✓				
		विर्तमोड नगरपालिका	✓		✓				
		हल्दिबारी गाउँपालिका	✓		✓				
		भद्रपुर नगरपालिका	✓		✓				
		कचनकवल गाउँपालिका	✓		✓				
		अर्जुनधारा नगरपालिका	✓		✓				
		गौरिगेज गाउँपालिका	✓		✓				
		कन्काई नगरपालिका	✓		✓				
		कमल गाउँपालिका	✓		✓				
		शिवसताक्षी नगरपालिका	✓		✓				
		मोरंग	बेलवारी नगरपालिका	✓		✓			
			सुन्दर हरैचा नगरपालिका	✓		✓			
			केराबारी गाउँपालिका	✓		✓			
रंगेली नगरपालिका	✓			✓					
ग्रामथान गाउँपालिका	✓			✓					
विराटनगर महानगरपालिका	✓			✓					
उल्लाबारी नगरपालिका	✓			✓					
कटहरी गाउँपालिका	✓			✓					
पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	✓			✓					
धनपालथान गाउँपालिका	✓			✓					
सुनवर्षी नगरपालिका	✓			✓					
कानेपोखरी गाउँपालिका	✓			✓					
लेटाङ नगरपालिका	✓			✓					
बुढीगंगा गाउँपालिका	✓			✓					
मिक्लाजुड गाउँपालिका	✓			✓					
रतुवामाई नगरपालिका	✓			✓					
जहदा गाउँपालिका	✓			✓					
सुनसरी	इनरुवा नगरपालिका		✓		✓				
	बर्जु गाउँपालिका	✓		✓					
	रामधुनी नगरपालिका	✓		✓					
	इटहरी उप(महानगरपालिका	✓		✓					
	देवानगज्ज गाउँपालिका	✓		✓					

प्रदेश	जिल्लाहर	सम्भावित पालिकाहर	आँप	लिची	केरा	मेवा	कैफियत
प्रदेश नं. १	धनकुटा	दुहवी नगरपालिका	✓		✓		
		हरिनगर गाउँपालिका	✓		✓		
		धरान उप(महानगरपालिका	✓		✓		
		गढी गाउँपालिका	✓		✓		
		बराहक्षेत्र नगरपालिका	✓		✓		
		भोक्राहा नरसिंह गाउँपालिका	✓		✓		
		कोशी गाउँपालिका	✓		✓		
	खोटाङ्ग	सहिदभुमि गाउँपालिका	✓				
		खोटेहाङ्ग गाउँपालिका		✓	✓		
	ओखलदुँगा	केपिलासगढी गाउँपालिका					
		चम्पादेवि गाउँपालिका		✓			
		उदयपुर	उदयपुरगढी गाउँपालिका	✓			
	उदयपुर	कटारी नगरपालीका		✓			
		वेलका नगरपालिका	✓		✓		
प्रदेश नं. २	सप्तरी,	कञ्चनरूप नगरपालिका	✓	✓	✓		
		डाकनेश्वरी नगरपालिका	✓	✓	✓		
		शम्भुनाथ नगरपालीका	✓	✓	✓		
		हनुमाननगर कँकालिनि नगरपालिका	✓	✓	✓		
		अग्नी साइर कृष्णासवरन गाउँपालिका	✓	✓	✓		
		छिन्मस्ता गाउँपालिका	✓	✓	✓		
		महादेवा गाउँपालिका	✓	✓	✓		
		सप्तकोशी नगरपालिका	✓	✓	✓		
		तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका	✓	✓	✓		
		बेल्ह चपेना गाउँपालिका	✓	✓	✓		
		बलानविहुल गाउँपालिका	✓	✓	✓		
		खडक न.पा.	✓		✓		
		सुरुङ्गा न.पा.	✓		✓		
		बोदेबसाइन न.पा.	✓		✓		
		राजविराज न.पा.	✓		✓		
	सिराहा	तिरहुत गा.पा.	✓		✓		
		विष्णुपुर गा.पा.	✓		✓		
		राजगढ गा.पा.	✓		✓		
		रुपनी गा.पा.	✓		✓		
		लाहान नगरपालिका	✓	✓	✓		
		सिरहा नगरपालिका	✓	✓	✓		
		गोलबजार नगरपालिका	✓	✓	✓		
		मिर्च्या नगरपालिका	✓	✓	✓		
		कल्याणपुर नगरपालिका	✓	✓	✓		
		भगवानपुर गाउँपालिका	✓	✓	✓		
		लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका	✓	✓	✓		

प्रदेश	जिल्लाहर	सम्भावित पालिकाहर	आँप	लिची	केरा	मेवा	कैफियत
		रामगोपालपुर नगरपालिका	✓		✓		
	सर्लही,	ईश्वरपुर नगरपालिका	✓		✓		
		रामनगर गाउँपालिका	✓		✓		
		लालबन्दी नगरपालिका	✓	✓	✓		
		धनकौल गाउँपालिका	✓		✓		
		बरहथवा नगरपालिका	✓		✓		
		हरिवन नगरपालिका	✓	✓	✓		
		ब्रह्मपुरी गाउँपालिका	✓		✓		
		मलंगवा नगरपालिका	✓		✓		
		चन्द्रनगर गाउँपालिका	✓		✓		
		गोडेटा नगरपालिका	✓		✓		
		हरिपुरा नगरपालिका	✓		✓		
		बसबरीया गाउँपालिका	✓		✓		
		बागमती नगरपालिका	✓		✓		
		चक्रघटा गाउँपालिका	✓		✓		
		कविलासी नगरपालिका	✓		✓		
		विष्णु गाउँपालिका	✓		✓		
		हरिपुर नगरपालिका	✓		✓		
		पर्सी गाउँपालिका	✓		✓		
		बलरा नगरपालिका	✓		✓		
		कौडेना गाउँपालिका	✓		✓		
	रौतहट	दुर्गाभगवती गाउँपालिका	✓		✓		
		गौर नगरपालिका	✓		✓		
		माधवनारायण नगरपालिका	✓		✓		
		कटहरीया नगरपालिका	✓		✓		
		परोहा नगरपालिका	✓		✓		
		राजपुर नगरपालिका	✓		✓		
		गजुरा नगरपालिका	✓		✓		
		बौधीमाई नगरपालिका	✓		✓		
		ईशनाथ नगरपालिका	✓		✓		
		देवाही गोनाही नगरपालिका	✓		✓		
		राजदेवी नगरपालिका	✓		✓		
		गरुडा नगरपालिका	✓		✓		
		वृन्दावन नगरपालिका	✓		✓		
		यमुनामाई गाउँपालिका	✓		✓		
		चन्द्रपुर नगरपालिका	✓		✓		
		मौलापुर नगरपालिका	✓		✓		
		गढीमाई नगरपालिका	✓	✓	✓		
		फतुवा विजयपुर नगरपालिका	✓		✓		
	बारा	फेटा गाउँपालिका	✓	✓	✓		

प्रदेश	जिल्लाहर	सम्भावित पालिकाहर	आँप	लिची	केरा	मेवा	कैफियत
गुजरात	गुजरात	जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिका	✓	✓	✓		
		करैयामाई गाउँपालिका	✓		✓		
		सुवर्ण गाउँपालिका	✓	✓	✓		
		पचरौता नगरपालिका	✓		✓		
		प्रसौनी गाउँपालिका	✓		✓		
		करैया उपमहानगरपालिका	✓	✓	✓		
		आदर्श कोतवाल गाउँपालिका	✓	✓	✓		
		विश्वामपुर गाउँपालिका	✓	✓	✓		
		निजगढ नगरपालिका	✓	✓	✓		
		परवानीपुर गाउँपालिका	✓		✓		
		सिंधौनगढ नगरपालिका	✓		✓		
		बारागढी गाउँपालिका	✓		✓		
		कोल्हवी नगरपालिका	✓		✓		
		देवताल गाउँपालिका	✓		✓		
		महागढीमाई नगरपालिका	✓		✓		
पर्सा	पर्सा	बहुदरमाई नगरपालिका	✓		✓		
		पकाहा मैनपुर गाउँपालिका	✓		✓		
		जगरनाथपुर गाउँपालिका	✓		✓		
		सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका	✓		✓		
		परसागढी नगरपालिका	✓		✓		
		धोबीनी गाउँपालिका	✓		✓		
		छिपहरमाई गाउँपालिका	✓		✓		
		बिन्दबासिनी गाउँपालिका	✓		✓		
		पोखरिया नगरपालिका	✓		✓		
		ठोरी (सुवर्णपुर) गाउँपालिका	✓		✓		
		कालिकामाई गाउँपालिका	✓		✓		
		पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका	✓		✓		
		वीरगञ्ज महानगरपालिका	✓		✓		
		जिरभवानी गाउँपालिका	✓		✓		
बागमती	दोलखा	वैतेश्वर गाउँपालिका			✓		
	धाइद्रु	गङ्गाजमुना गाउँपालिका	✓		✓		
	नुवाकोट	म्यागड गाउँपालिका			✓		
	काप्पेपलान्धोक	पांचखाल नगरपालिका	✓				
	मकवानपुर	मनहरी गाउँपालिका			✓		
		हेटौंडा उप-महानगरपालिका			✓		
		मकवानपुरगढी गाउँपालिका			✓		
	चितवन	खेरहनी नगरपालिका			✓		
		कालिका नगरपालिका			✓		
		रत्ननगर नगरपालिका			✓		

प्रदेश	जिल्लाहरु	सम्भावित पालिकाहरु	आँप	लिची	केरा	मेवा	कैफियत
गण्डकी	गोरखा	पालुडटार नगरपालिका			✓		
		गोरखा नगरपालिका			✓		
		सिरानचोक गाउँपालिका			✓		
		गण्डकी गाउँपालिका		✓			
	लम्झुङ्ग	मध्यनेपाल नगरपालिका	✓	✓	✓		
		सुन्दरबजार नगरपालिका		✓			
	तनहु	व्यास नगरपालिका		✓			
	नवलपरासी (बर्द्धाट सुस्ता पूर्व)	गैङडाकोट नगरपालिका			✓		
		कावासोती नगरपालिका			✓		
		मध्यविन्दु नगरपालिका		✓			
		बिनयी त्रिवेणी गाउँपालिका		✓	✓		
प्रदेश नं. ५	नवलपरासी (बर्द्धाट सुस्ता पश्चिम)	बर्द्धाट नगरपालिका			✓		
		सुस्ता गाउँपालिका			✓		
		पाल्हीनन्दन गाउँपालिका			✓		
		सुनवल नगरपालिका			✓		
		प्रतापपुर गाउँपालिका		✓			
	स्यन्देही	देवदह नगरपालिका			✓		
		ओमसतिया गाउँपालिका			✓		
		सियारी गाउँपालिका			✓		
	कपिलवस्तु	कपिलवस्तु नगरपालिका	✓		✓		
		यसोधरा गाउँपालिका	✓		✓		
		महाराजगञ्ज नगरपालिका	✓		✓		
		मायादेवी गाउँपालिका	✓		✓		
		शिवराज नगरपालिका	✓		✓		
		विजयनगर गाउँपालिका	✓		✓		
		बाणगंगा नगरपालिका	✓		✓		
		बुद्धभूमि नगरपालिका	✓		✓		
		शुद्धोधन गाउँपालिका	✓		✓		
		कृष्णानगर नगरपालिका	✓		✓		
	दाङ्	तुर्स्तीपुर उपमहानगरपालिका			✓		
		घोराही उपमहानगरपालिका			✓		
		लमही नगरपालिका	✓		✓		
	बाके	कोहलपुर नगरपालिका	✓				
		रासी सोनारी गाउँपालिका	✓		✓		
		जानकी गाउँपालिका	✓				
	पाल्पा	तानसेन नगरपालिका		✓			
	गुल्मी	रुखु गाउँपालिका		✓			
	अर्घाखाची	शितर्गंगा नगरपालिका		✓			

प्रदेश	जिल्लाहरु	सम्भावित पालिकाहरु	आँप	लिची	केरा	मेवा	कैफियत
कर्णाली	सुखेत	पञ्चपुरी नगरपालिका	✓				
		भेरीगंगा नगरपालिका	✓				
		लेकबेसी नगरपालिका	✓				
		बीरेन्द्रनगर नगरपालिका	✓				
		चिङ्गाड गाउँपालिका	✓				
		चौकुने गाउँपालिका	✓				
		बराहताल गाउँपालिका	✓				
	दैलेख	सिम्ता गाउँपालिका	✓				
		दुल्लु नगरपालिका	✓				
		झुगेश्वर गाउँपालिका	✓				
सुदूरपश्चिम	कैलाली	भगवतीमाई गाउँपालिका	✓	✓			
		धनगढी उपमहानगरपालिका	✓				
		गोदावरी नगरपालिका	✓		✓		
		गौरीगंगा नगरपालिका	✓		✓		
		घोडाघोडी नगरपालिका	✓	✓	✓		
		टिकापुर नगरपालिका	✓	✓	✓		
		भजनि नगरपालिका	✓		✓		
		लम्किचुहा नगरपालिका	✓		✓		
		कैलारी गाउँपालिका	✓		✓		
		जानकी गाउँपालिका	✓		✓		
	कन्धनपुर	जोशीपुर गाउँपालिका	✓		✓		
		बद्दगोरिया गाउँपालिका	✓		✓		
		कृष्णपुर नगरपालिका	✓		✓		
		कृष्णपुर नगरपालिका	✓		✓		
		पुर्नवास नगरपालिका	✓				
		बेदकोट नगरपालिका	✓		✓		
		बेलौरी नगरपालिका	✓		✓		
		भिमदत्त नगरपालिका	✓		✓		
		माहाकाली नगरपालिका	✓				

५.५ व्यवसायिक शितोष्ण प्रदेशीय फलफल कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने जिल्लाहरू र सम्बन्धित पालिकाहरू

प्रदेश	जिल्लाहरू	सम्भावित पालिकाहरू	स्थाउ	ओखर	कैफियत
प्रदेश न १	ताप्लेजुग	फक्ताडलुङ गाउँपालिका	✓		
	सोलुखुम्बु	थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिका	✓		
	सोलुखुम्बु	खुम्बु पासाडल्हामु गाउँपालिका	✓		
	सोलुखुम्बु	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका	✓		
	खोटांग	केपिलासगढी गाउँपालिका		✓	
बागमती	सिन्धुपाल्बोक	वाह्निसे नगरपालिका	✓		
		भोटेकोशी गाउँपालिका	✓	✓	
		हेलम्बु गाउँपालिका	✓		
गण्डकी	गोरखा	धार्चे गाउँपालिका	✓		
		चुम्तुव्री गाउँपालिका	✓		
	मनाड	मनाड डिस्ट्राइक गाउँपालिका	✓		
		नासौं गाउँपालिका	✓		
		नार्पा भूमि गाउँपालिका	✓		
		चामे गाउँपालिका	✓		
		ढोरपाटन नगरपालिका	✓		
	मुस्ताङ	थासाड गाउँपालिका	✓		
		बाह्नगाउँ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका	✓		
		घरपझोड गाउँपालिका	✓		
		लोमस्थाड गाउँपालिका	✓		
			✓		
प्रदेश न ५	रोल्पा	थवाङ्ग गाउँपालिका	✓		
		लुङ्गी गाउँपालिका		✓	
	रुकुम पूर्व				
कर्णाली	मुगु	मुगुमकार्मारोंग गाउँपालिका	✓		
		सोरू गाउँपालिका	✓		
		छायाँनाथ रारा नगरपालिका	✓		
	डोल्पा	मुड्केचुला गाउँपालिका	✓	✓	
		त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका	✓	✓	
		जगदुल्ला गाउँपालिका	✓	✓	
		ठूलीभेरीनगरपालिका	✓	✓	
		शे फोकसुन्डो गाउँपालिका	✓	✓	
		काईके गाउँपालिका	✓	✓	
	हुम्ला	खार्पुनाथ गाउँपालिका	✓		
		अदानचुली गाउँपालिका	✓		

प्रदेश	जिल्लाहरू	सम्भावित पालिकाहरू	स्थार	ओखर	कैफियत
		नाम्खा गाउँपालिका	✓		
		चंखेली गाउँपालिका	✓		
		सिमकोट गाउँपालिका	✓		
		सर्केगाड गाउँपालिका	✓		
		ताँजाकोट गाउँपालिका	✓	✓	
	जुम्ला	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	✓	✓	
		तिला गाउँपालिका	✓	✓	
		बन्दननाथ नगरपालिका	✓	✓	
		पातारासी गाउँपालिका	✓	✓	
		हिमा गाउँपालिका	✓	✓	
		तातोपानी गाउँपालिका	✓	✓	
		सिंजा गाउँपालिका	✓	✓	
		गुठिचौर गाउँपालिका	✓	✓	
	कालिकोट	महावै गाउँपालिका	✓		
		शुभ कालिका गाउँपालिका	✓	✓	
		रास्कोट नगरपालिका	✓	✓	
		पचाल्फेरना गाउँपालिका	✓		
		तिलागुफा नगरपालिका	✓	✓	
		सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका	✓	✓	
		नरहरिनाथ गाउँपालिका	✓	✓	
	दैलेख	गुराङ्ग गाउँपालिका		✓	
		नौमुले गाउँपालिका		✓	
		भगवतीमाई गाउँपालिका		✓	
		महाबु गाउँपालिका		✓	
सुदूरपश्चिम	बाजुरा	हिमाली गाउँपालिका	✓	✓	
		बुढीगंगा नगरपालिका		✓	
		जगन्नाथ गाउँपालिका	✓	✓	
		बुढीनन्दा नगरपालिका	✓	✓	
		खप्तड छेडेदह गाउँपालिका		✓	
		स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिका	✓	✓	
		त्रिवेणी नगरपालिका		✓	
		गोमुल गाउँपालिका		✓	
		बडिमालिका नगरपालिका		✓	

५.६ उदीयमान फलफूल कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने जिल्लाहरू र सम्बन्धित पालिकाहरू

प्रदेश	जिल्लाहरू	सम्भावित पालिकाहरू	किवीफल	जापानी हलुवावेद	एभोकाडो	अनार	कैफियत
प्रदेश न १	ईलाम	ईलाम नगरपालिका	✓				
		सन्दकपुर गाउँपालिका	✓				
	धनकुटा	धनकुटा नगरपालिका	✓		✓		
		महालक्ष्मी नगरपालिका	✓		✓		
		चौबिसे गाउँपालिका	✓				
	सोलुखुम्बु	सोलुदुधकुन्ज नगरपालिका	✓				
		थुलुडु दुधकोशी गाउँपालिका	✓				
		नेटा सत्यान गाउँपालिका	✓				
	खोटाङ्ग	होलेसितुवायुङ नगरपालिका			✓		
	ओखलढुङ्गा	लिखु गाउँपालिका			✓		
		सुनकोशी गाउँपालिका			✓		
बागमती	रामेछाप	मथ्यली नगरपालिका			✓		
		लिखु तामाकोशी गाउँपालिका	✓				
		सुनापती गाउँपालिका	✓				
		गोकुलगांगा गाउँपालिका	✓				
		दोरभा गाउँपालिका	✓				
		उमाकुण्ड गाउँपालिका	✓				
	दोलखा	भिमेश्वर नगरपालिका	✓	✓			
		जिरी नगरपालिका	✓				
		शैलुड गाउँपालिका	✓				
		कालिन्दोक गाउँपालिका	✓				
		बिगु गाउँपालिका	✓				
		मकवानपुर	थाहा नगरपालिका	✓			
	गण्डकी	गोरखा	सुल्लीकोट गाउँपालिका	✓			
				✓			
		लमजुङ	सुन्दरबजार नगरपालिका			✓	
	म्याग्दी	मंगला गाउँपालिका	✓				
प्रदेश न ५	गुल्मी	सत्यवती गाउँपालिका	✓				
	अर्धाखाची	मालारानी गाउँपालिका	✓				
	रुकुम पश्चिम	आठविसकोट नगरपालिका	✓				
		सानीभेरी गाउँपालिका	✓				
		त्रिवेणी गाउँपालिका	✓				
		बाँफीकोट गाउँपालिका	✓				

खण्ड-६

विभिन्न फलफूल बालीहरूको राष्ट्रिय तथ्याङ्क

६.१ विभिन्न वर्षहरूमा फलफूल वालीहरूको उत्पादन र उत्पादकत्वको अवस्था

फलफूल	वर्ष	कुल क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादनशील क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे.ट.)	उत्पादकत्व (मे.ट./हे.)
भूजात	२००७/०८	३०,७१०	१९,९१५	२२६,४०४	७७.३७
	२००८/०९	३३,३२२	२२,४८२	२५३,७६६	७७.२९
	२००९/१०	३३,८२८	२२,९०३	२५९,९९९	७७.३२
	२०१०/११	३५,५७६	२३,६०७	२६३,७१०	७७.१७
	२०११/१२	३७,५६५	२४,०८९	२४०,७९३	६०.००
	२०१२/१३	३८,९७५	२३,६४५	२१६,१८८	६.१४
	२०१३/१४	३८,१८८	२५,४९७	२२४,३५७	८.८०
	२०१४/१५	३९,०३५	२५,२६१	२२२,७८९	८.८२
	२०१५/१६	४०,५५४	२४,८५४	२१८,४४७	८.७९
	२०१६/१७	४६,३२८	२६,७५९	२३९,७७३	८.९६
	२०१७/१८	४४,४२४	२५,९६४	२४,५१०६	१.४४
	२०१८/१९	४६,४१२	२६,४०६	२७१,९०८	१.५७
	२०१९/२०	४८,८४३	११,५५९	११,७७६	८.५६
भू	२००७/०८	२०,४४३	१२,०५५	१०३,१०३	८.५७
	२००८/०९	२१,६२०	१२,५७३	१०७,५८२	८.५६
	२००९/१०	२२,५३५	१२,५७३	१०७,५८२	८.५६
	२०१०/११	२४,०५८	१४,०५९	१११,८८२	७.९६
	२०११/१२	२६,४४२	१६,०८७	१३०,७५४	८.१३
	२०१२/१३	२४,६९१	१५,५७७	१२२,४०७	७.८६
	२०१३/१४	२५,१८२	१६,२९८	११३,६५७	६.९७
	२०१४/१५	२७,१२५	१६,८४९	१२८,१५५	७.६१
	२०१५/१६	२७,८९९	१७,२४५	१२६,७९०	७.४०
	२०१६/१७	२७,९९८	१३,९३७	१३,५९२	६.७२
	२०१७/१८	२८,३७६	१५,०३१	१०८,३९५	७.२१
	२०१८/१९	२९,४१०	१५,८७७	११५,४४३	७.२७
भू	२००७/०८	४८,८६६	३१,८५८	३०४,३८३	७.५५
	२००८/०९	४९,७०९	३४,२७८	३२९,३४४	७.६१
	२००९/१०	५०,८८९	३५,२४६	३४०,११९	७.६५
	२०१०/११	५८,२९९	४१,५१८	४१८,५७२	९०.०८
	२०११/१२	७५,३१५	६१,०५७	६५८,२०७	९०.७८
	२०१२/१३	७६,०९३	६२,२५८	६००,१३५	९.६४
	२०१३/१४	८४,०३८	६८,२७०	६२७,०३०	९.९८
	२०१४/१५	८४,२२७	६८,६९१	६४९,७५९	९.३४
	२०१५/१६	८८,८२६	६८,६०८	६३९,२२४	९.३४
	२०१६/१७	८८,४१४	६९,८०६	६८४,९४२	९.८१
	२०१७/१८	८७,५९४	७०,७४९	७३३,४३९	१०.३७
	२०१८/१९	८८,८०२	७५,७४०	७९०,२८९	१०.४३

फलफूल	वर्ष	कुल क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादनशील क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे.ट.)	उत्पादकत्व (मे.ट./हे.)
फलेण्ठ	२००७/०८	१००,०९९	६३,४३२	६३०,५६३	९.९४
	२००८/०९	१०३,६५१	६८,७८५	६८६,२१३	९.९८
	२००९/१०	१०५,३२२	७०,७२२	७०६,९७२	९०.००
	२०१०/११	११७,९३२	७९,१८४	७९४,९६४	९०.०३
	२०११/१२	१३१,३२१	९०९,२३३	९०२९,७५४	९०.९७
	२०१२/१३	१३७,७५८	९०९,४८०	९३८,७३१	९.२५
	२०१३/१४	१४८,२०८	९१०,०८६	९६५,०४४	८.७७
	२०१४/१५	१५०,३८७	९१०,८०२	९९२,७०३	८.९६
	२०१५/१६	१५७,११९	९१०,५८६	९७६,४६१	८.८३
	२०१६/१७	१६२,६६०	९१०,५०९	९०९,२०८	९.२२
	२०१७/१८	१६०,३९४	९११,७४४	९०,८६,९३१	९.७३
	२०१८/१९	१६४,६२३	९२०,०२३	९९,७७,६४०	९.८१

६.२ आ.व. २०७५/७६ मा सुन्तलाजाता फलफलको क्षेत्रफल, उत्पादनशील क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्वको विवरण
 (Area in Ha., Production in Mt., and Yield in Mt./ha.)

Pradesh	Districts	Mandarin			Sweet Orange			Lime				
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n
1	Taplejung	492	379	2,288	6.04	53	47	276	5.87	745	685	4,679
1	Sankhuwasabha	360	195	1,195	6.13	12	13	70	5.38	85	40	167
1	Solukhumbu	290	120	1,020	8.50	13	6	40	7.27	65	30	244
1	Panchthar	931	670	7,975	11.91					84	63	715
1	Iam	340	329	3,562	10.83	56	54	550	10.19	90	81	583
1	Terathum	800	643	6,110	9.50	46	44	408	9.27	515	245	1,480
1	Dhankuta	870	516	4,375	8.48	245	175	1,620	9.26	267	165	655
1	Bhojpur	789	528	4,551	8.63	110	100	694	6.94	400	218	1,307
1	Khotang	810	768	8,490	11.05	240	162	1,459	9.01	854	525	3,773
1	Okhaldhunga	215	181	1,660	9.12	7	6	47	7.83	23	17	45
1	Udayapur	484	275	3,284	11.94	70	65	736	11.32	130	92	972
1	Jhapa									85	55	305
1	Morang									250	225	710
1	Sunsari	8	5	40	8.89	2	1	14	11.67	80	52	425
Pradesh 1	6,388	4,608	44,540	9.67	853	673	5,914	8.79	3,673	2,492	16,060	6.44
2	Saptari									15	6	39
2	Siraha									15	13	70
2	Rautahat											
2	Bara									11	6	48
2	Parva											
2	Dhanusha											
2	Mahotari											
2	Sarlahi											
Pradesh No.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	25	156
Bagmati	Dolakha	346	274	2,559	9.33	45	32	250	7.81	36	29	159
Bagmati	Sindhupalchowk	140	70	678	9.69	35	19	187	9.84	40	25	220
Bagmati	Rasuwa	11	10	66	6.60					102	101	604
Bagmati	Ramechhap	561.93	179.39	1,880	10.48	1,360	880	11,493	13.06	105	65	368
Bagmati	Sindhuli	878	271	3,085	11.38	1,345	725	8,881	12.25	247	60	573
Bagmati	Kavrepalanchowk	1,210	935	11,660	12.47	75	52	699	13.44	184	138	1,480

Pradesh	Districts	Mandarin				Sweet Orange				Lime			
		Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield
Bagmati	Lalitpur	93	85	970	11.41	15	14	164	11.71	29	19	265	13.95
Bagmati	Bhaktapur	28	24	269	11.20	5	4	45	11.25	11	7	57	8.20
Bagmati	Kathmandu	30	20	210	10.50	20	9	98	10.89	84	20	165	8.25
Bagmati	Nuwakot	281	152	1,705	11.22	43	20	230	11.50	149	42	421	10.02
Bagmati	Dhading	750	325	3,753	11.55	34	33	432	13.09	121	108	1,009	9.32
Bagmati	Makwanpur	124.69	73.00	698	9.56	8	7	68	9.71	437	48	410	8.57
Bagmati	Chitwan	199.00	110.00	1,055	9.59					49.0	19.3	130.0	6.73
Bagmati	4652	2529	28588	11.31	2985	1795	22547	12.56	1594	681	5862	8.61	
Gandaki	Gorkha	1100.0	900.0	10115	11.24	47.0	40.0	342.0	8.55	83	73	518	7.08
Gandaki	Lamjung	450.0	150.0	1895.0	12.63	43.0	32.0	297.0	9.28	43.0	40.0	235.0	5.88
Gandaki	Tanahu	1560.0	1004.0	9685.0	9.65	82.0	37.0	329.0	8.89	253.0	215.0	1481.0	6.89
Gandaki	Kaski	810.0	618.0	6817.2	11.03	6.0	4.0	40.0	10.00	23	15	133	8.67
Gandaki	Parbat	735	390	3930	10.08	725	385	3500	9.09	175	110	800	7.27
Gandaki	Syaria	1882.4	1346.8	14776.2	10.97	21.0	21.0	231.0	11.00	90	73	502	6.88
Gandaki	Manang												
Gandaki	Mustang												
Gandaki	Myagdi	490.0	260.0	2060.0	7.92	107.0	60.0	452.0	7.53	68.0	40.0	354.0	8.85
Gandaki	Baglung	490.0	245.0	2550.0	10.41	25.0	16.0	135.0	8.44	70.0	25.0	100.0	4.00
Gandaki	Nawalparasi East	85.0	66.0	650.0	9.85	3.0	1.0	13.0	13.00	20.0	12.0	310.0	25.83
5	Gandaki Pradesh	7602	4980	52478	10.54	1059	596	5339	8.96	825	604	4433	7.35
5	Palpa	782	471	5,756	12.22	288	140	1,305.38	9.33	161.0	161.0	2218.0	13.78
5	Gulmi	1,297	660	8,250	12.50	30	14	16.00	1.14	230.0	176.0	1372.0	7.80
5	Arghakhanchi	747	501	5,501	10.98	32	22	211.00	9.59	432.0	93.0	795.0	8.55
5	Pyuthan	327	111	1,042	9.39	98	60	767.00	12.78	119.0	41.0	321.0	7.83
5	Rolpa	649	318	2,728	8.58	105	87	629.35	7.23	271.0	69.0	569.0	8.25
5	Nawalparasi West	-	-	-						48.0	45.0	399.0	8.87
5	Rupandehi									270.0	215.0	831.0	3.87
5	Banke									14.0	5.0	36.0	7.20
5	Bardiya									7.0	3.0	23.0	7.67
5	Eastern Rukum	95	70	719	10.27	42	32	310	9.69	50	29	273	9.41
5	Dang	34	21	143	6.80					253	238	1195.9	5.02
5	Kapilavastu									95	57	487.6	8.51
Pradesh No 5	3,931	2,152	24,139	11.22	595	355	3,239	9.12	1,951	1,132	8,520	7.52	

Pradesh	Districts	Mandarin						Sweet Orange						Lime					
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield		
Karnali	Kalikot	274	67	500	7.46	42	17	120	7.06	21	9	38	4.20						
Karnali	Western Rukum	294	107	1,108	10.36	62	47	443	9.43	91	35	263	7.52						
Karnali	Salyan	1,534	1,021	8,985	8.80	12	12	111	9.25	78	66	444	6.73						
Karnali	Jajarkot	610	164	1,674	10.21	86	14	101	7.21	101	52	271	5.21						
Karnali	Daiilekh	865	587	5,930	10.10	66	23	181	7.87	203	67	522	7.78						
Karnali	Dolpa	7	7	56	7.92					5	5	27	6.00						
Karnali	Jumla																		
Karnali	Mugu																		
Karnali	Humla																		
Karnali	Surkhet	132	87	810	9.27	1	1	11	10.50	269	72	424	5.89						
Karnali	Karnali Pradesh	3717	2040	19063	9.34	269	114	967	8.47	795	333	2040	6.12						
Sudurpashchim	Bajura	145	89	780	8.80	28	12	111	9.52	52	17	111	6.53						
Sudurpashchim	Bajhang	150	69	610	8.80	46	10	81	8.00	112	27	209	7.71						
Sudurpashchim	Darchula	115	90	850	9.44	53	42	398	9.50	42	31	255	8.18						
Sudurpashchim	Achham	415	125	915	7.32	44	20	129	6.33	56	14	52	3.72						
Sudurpashchim	Doti	290	248	2515	10.14	170	141	1116	7.90	247	142	949	6.67						
Sudurpashchim	Baitadi	17	15	138	9.52	26	22	207	9.62	12	10	52	5.21						
Sudurpashchim	Dadeldhura	280	116	1239	10.68	491	230	2746	11.96	100	86	668	7.77						
Sudurpashchim	Kailali	250	160	1526	9.54	27	22	266	12.09	58	43	211	4.96						
Sudurpashchim	Kanchanpur																		
Sudurpashchim	Sudurpashchim Pradesh	1,661	911	8,573	9.41	885	499	5,054	10.14	680	370	2,508	6.77						
Nepal		27,951	17,220	177,381	10.30	6,646	4,031	43,061	10.68	9,558	5,638	39,280	7.02						
Others																			
Pradesh	Districts	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Total					
1	Taplejung					27	21	125	5.93	1,316	1,132	7,367	6.51						
1	Sankhuwasabha	6	4	29	7.12	4	2	14	6.97	467	254	1,475	5.80						
1	Solukhumbu					138	73	586	8.03	506	229	1,890	8.27						
1	Panchthar					-	-	-	-	1,015	732	8,690	11.87						
1	Ilam					-	-	-	-	486	464	4,695	10.12						
1	Terathum					8	6	30	5.00	1,369	938	8,028	8.56						
1	Dhankuta					18	12	75	6.22	1,400	888	6,725	7.75						

Pradesh	Districts	Lemon						Others						Total		
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield			
1	Bhojpur	5	4	50	12.50	10	8	40	4.98	1,314	858	6,642	7.75			
1	Khotang	365	190	1,460	7.68	240	130	750	5.77	2,509	1,775	15,932	8.98			
1	Okhaldhunga				-	-	-	245		204		1,742	8.54			
1	Udayapur	16	9	63	7.00	60	45	384	8.53	760	486	5,439	11.19			
1	Jhapa				-	-	-	85		55		305	5.55			
1	Morang				-	-	-	250		225		710	3.16			
1	Sunsari	55	40	240	6.00	50	45	360	8.00	195	143	1,079	7.56			
	Pradesh 1	447	247	1,842	7.46	555	342	2,364	6.91	11,916	8,361	70,719	8.46			
2	Saptari							15		6		39	6.42			
2	Siraha							-		-		-				
2	Rautahat							15		13		70	5.28			
2	Bara							-		-		-				
2	Parsa							11		6		48	7.92			
2	Dhanusha							-		-		-				
2	Mahotari							-		-		-				
2	Sarlahi							-		-		-				
	Pradesh No.2	-	-	-	-	37	31	189	6.06	464	366	3,157	8.63			
Bagmati	Dolakha							-		41	25	156	6.18			
Bagmati	Sindupurachowk	8	8	70	8.75	4	3	30.0	10.00	227	125	1,185	9.48			
Bagmati	Rasuwa							-		113	111	670	6.04			
Bagmati	Ramechhap	35	25	257	10.22	10	8	85	10.58	2,072	1,458	14,083	12.17			
Bagmati	Sindhuli	10	10	145	14.50					2,480	1,066	12,684	11.90			
Bagmati	Kavrepalanchowk	25		175		15	10	90	9.00	1,509	1,135	14,104	12.43			
Bagmati	Lalitpur	2	1	6	12.00	2	1	4	6.67	140	119	1,409	11.83			
Bagmati	Bhaktapur	2	1	5	5.40	-	-	-	45	36	377	10.46				
Bagmati	Kathmandu	11	10	66	6.60	15	10	60	6.00	160	69	599	8.68			
Bagmati	Nuwakot	15	14	142	10.14	19	10	65	6.50	507	238	2,563	10.77			
Bagmati	Dhading	26	25	344	13.58	46	41	430	10.44	977	533	5,968	11.20			
Bagmati	Makwanpur	7	7	60	8.12	14	12	96	8.00	591	147	1,333	9.05			
Bagmati	Chitwan							-		248	129	1,185	9.16			
	Bagmati	141	101	1,270	12.53	162	126	1,049	8.33	9,533	5,232	59,317	11.34			
Gandaki	Gorkha	8	7	49	7.01	16	13	101	7.72	1,254	1,033	11,125	10.77			
Gandaki	Lamjung							54.0	42.0	320.0	7.62	590	264	2,747	10.41	

Pradesh	Districts	Lemon						Others						Total		
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Total	Prod'n	Yield
Gandaki	Tanahu	20.0	16.0	194.0	12.13	35.0	26.0	274.0	10.54	1,950	1,298	11,963	9.22	-	-	-
Gandaki	Kaski	12.0	12.0	102.0	8.50	14.0	13.0	123.5	9.50	865	662	7,216	10.89	-	-	-
Gandaki	Parbat	15	12	110	9.17	20	16	130	8.13	1,670	913	8,470	9.28	-	-	-
Gandaki	Syjanja	98.0	98.0	421.4	4.30	50.0	40.0	370.0	9.25	2,141	1,579	16,301	10.32	-	-	-
Gandaki	Manang													-	-	-
Gandaki	Mustang	25.0	19.0	225.0	11.84	27.0	21.0	158.0	7.52	717	400	3,249	8.12	-	-	-
Gandaki	Baglung	30.0	15.0	70.0	4.67					615	301	2,855	9.49	-	-	-
Gandaki	Nawalparasi East	10.0	9.0	140.0	15.56	2.0	1.5	20.0	13.33	120	90	1,133	12.66	-	-	-
Gandaki Pradesh	218	188		6.98	218	173		1496	8.67	9,923	6,540	65,059	9.95	-	-	-
5	Palpa					46	24	268	11.11	1,277	796	9,548	11.99	-	-	-
5	Gulmi	8	2	11	7.23	9	2	12	7.93	1,574	853	9,661	11.33	-	-	-
5	Arghakhanchi					6	6	41	6.83	1,217	622	6,548	10.53	-	-	-
5	Pyuthan	13	9	94	11.00	5	4	28	7.00	562	225	2,252	10.03	-	-	-
5	Rolpa					-	-	-	-	1,025	474	3,926	8.28	-	-	-
5	Nawalparasi West					-	-	-	-	48	45	399	8.87	-	-	-
5	Rupandehi									270	215	831	3.87	-	-	-
5	Banke	8	5	34	6.76	16	9	60	6.67	38	19	130	6.83	-	-	-
5	Bardia									7	3	23	7.67	-	-	-
5	Eastern Rukum					4	0	2	5.10	191	131	1,304	9.92	-	-	-
5	Dang					-	-	-	-	287	259	1,339	5.17	-	-	-
5	Kapilavastu					-	-	-	-	95	57	488	8.51	-	-	-
Pradesh No.5	29	15	139	9.21	86	45	411	9.13	6,591	3,700	36,449	9.85	-	-	-	
Karnali	Kalikot	22	11	12	1.09	-	-	-	-	359	104	670	6.44	-	-	-
Karnali	Western Rukum	29	28	210	7.41	6	3	11	3.67	482	220	2,035	9.24	-	-	-
Karnali	Salyan	30	24	202	8.37	8	6	49	8.17	1,662	1,129	9,791	8.67	-	-	-
Karnali	Jajarkot	25	16	73	4.56	-	-	-	-	822	246	2,119	8.61	-	-	-
Karnali	Daiilekh	-	-	-	-	-	-	-	-	1,134	677	6,633	9.80	-	-	-
Karnali	Dolpa	-	-	-	-	2	1	8	6.25	13	13	90	7.09	-	-	-
Karnali	Jumla									-	-	-	-	-	-	-
Karnali	Mugu	7.0	6.5	190	2.92	0.00	0.00	0.00	0.00	35	34	70	2.05	-	-	-
Karnali	Humla									-	-	-	-	-	-	-
Karnali	Surkhet	-	-	-	-	-	-	-	-	402	161	1,245	7.75	-	-	-

Pradesh	Districts	Lemon						Others						Total		
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n
Sudurpashchim	Karnali Pradesh	113	86	516	6.00	16	10	68	6.62	4,909	2,584	22,653	8.77			
Sudurpashchim	Bajura					21	8	48	6.19	246	125	1,050	8.40			
Sudurpashchim	Bajhang	31	21	174	8.26	59	26	214	8.27	398	153	1,288	8.39			
Sudurpashchim	Darchula	16	12	101	8.42	9	7	53	7.82	235	182	1,657	9.11			
Sudurpashchim	Achham	7	3	16	5.16	3	2	9	5.14	525	164	1,121	6.83			
Sudurpashchim	Doti	58	47	354	7.50	0	0	0		765	579	4,934	8.52			
Sudurpashchim	Baitadi	0	0	0		0	0	0		55	46	397	8.62			
Sudurpashchim	Dadeldhura	30	26	209	7.98	15	11	99	9.17	916	469	4,961	10.59			
Sudurpashchim	Kailali	23	21	143	6.79	0	0	0		358	246	2,146	8.74			
Sudurpashchim	Kanchanpur									-	-	-	-			
Sudurpashchim	Pradesh	166	131	997	7.63	106	53	423	7.99	3,498	1,964	17,555	8.94			
Nepal		1,114	768	6,075	7.91	1,142	749	5,811	7.76	46,412	28,406	271,908	9.57			

६.३ आ.व. २०७५/७६ मा हिउँदे फलापालको क्षेत्रफल, उत्पादनशील क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्वको विवरण
(Area in Ha., Production in Mt., and Yield in Mt./ha.)

Pradesh	Districts	Apple						Pear						Walnut		
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n
1	Taplejung	139	69	375	5.4	406	318	1900	6.0	16	12	68	5.7			
1	Sankhuwasabha	14	5	27	5.0	58	32	360	11.4	8	5	18	3.6			
1	Solukhumbu	232	200	1180	5.9	85	67	366	5.5	30	18	80	4.4			
1	Panchthar	27	18	132	7.4	36	29	390	13.4	13	10	70	7.0			
1	Ilam	16	9	83	9.3	80	72	640	8.9	63	56	92	1.6			
1	Terathum	90	65	467	7.2	146	86	1120	13.0	78	60	412	6.9			
1	Dhankuta	21	16	78	4.8	236	180	1970	10.9	25	17	55	3.2			
1	Bhojpur	6	3	14	4.5	35	27	190	7.0	7	5	16	3.1			
1	Khotang	98	65	469	7.2	299	165	1650	10.0	53	30	140	4.7			
1	Okhaldhunga	4	3	16	5.2	8	7	60	8.6	0	0	0	-			
1	Udayapur	5	2	13	6.3	55	46	610	13.3	12	5	25	5.0			
1	Jhapa															
1	Morang															
1	Sunsari	0	0	0						0	0	0	0			

Pradesh	Districts	Apple				Pear				Walnut			
		Area	Productive Area	Prodin	Yield	Area	Productive Area	Prodin	Yield	Area	Productive Area	Prodin	Yield
Pradesh No. 1	652	455	2853	6.26	1444	1029	9256	9.00	305	218	976	4.47	-
Saptari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Siraha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Rautahat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Bara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Parsa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Dhanusha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Mahotari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Sarlahi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Pradesh No. 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Bagmati	Dolakha	4	3	17	5.0	38	37	476	12.8	4	4	16	3.9
Bagmati	Sindhupalchowk	20	16	120	7.5	133	99	604	6.1	48	24	77	3.2
Bagmati	Rasuwa	87	59	424	7.2	5	5	40	8.0	6	5	19	4.2
Bagmati	Ramechap					64	48	655	13.7	17	5	20	3.9
Bagmati	Sindhuli					56	53	639	12.0	16	7	26	3.6
Bagmati	Kavrepalanchowk					122	99	1185	12.0	43	27	151	5.6
Bagmati	Lalitpur					156	135	1423	10.5	0	0	0	
Bagmati	Bhaktapur					17	12	155	12.8	0	0	0	
Bagmati	Kathmandu					147	123	1176	9.5	4	3	16	4.0
Bagmati	Nuwakot					57	52	471	9.1	17	7	25	3.5
Bagmati	Dhading					254	243	1954	8.0	0	0	0	
Bagmati	Makwanpur					103	99	1018	10.2	9	8	24	3.0
Bagmati	Chitwan					27	17	117	6.9	0	0	0	
Bagmati Pradesh	78	561	7.16	1178	1023	9922	9.70	163	90	373	4.12		
Gandaki	Gorkha	53	41	192	4.7	100	78	1013	13.0	5	4	14	3.9
Gandaki	Lamjung	12	8	58	7.3	35	25	315	9.0	27	18	35	1.3
Gandaki	Tanahu					86	63	921	10.7	20	12	32	1.6
Gandaki	Kaski	3	3	15	5.0	55	55	581	10.6	3	3	15	5.0
Gandaki	Parbat					70	60	630	10.50	33	20	80	4.00
Gandaki	Syaria					112	112	1072	9.6				
Gandaki	Manang	220	105	1312	12.5	2	24	12.0	9	6	23	2.6	
Gandaki	Mustang	1257	445	5727	12.9	16	6	55	9.2	37	17	139	8.2
Gandaki	Myagdi	11	4	24	5.9	48	34	355	10.4	51	19	98	5.2
Gandaki	Baglung	50	26	122	4.7	30	18	116	6.4	30	8	40	5.0

Pradesh	Districts	Apple				Pear				Walnut			
		Area	Productive Area	Prodin	Yield	Area	Productive Area	Prodin	Yield	Area	Productive Area	Prodin	Yield
Gandaki	Nawalparasi East					6	5	46	9.2				
5	Gandaki Pradesh	1606	632	7450	11.79	560	458	528	11.20	215	107	476	4.47
5	Palpa	0	0	0		119	114	1294	11.4	14	12	28	2,333
5	Gulmi	0	0	0		57	43	348	8.1	40	6	2	250
5	Arlghakhanchi	0	0	0		82	75	665	8.9	63	20	98	5.0
5	Pyuthan	5	4	18	5.1	33	28	205	7.3	3	3	8	2.7
5	Rolpa	230	127	979	7.7	74	54	544	10.1	178	72	50	694
5	Nawalparasi West	0	0	0		0	0	0		0	0	0	-
5	Rupandehi	0	0	0		0	0	0		0	0	0	-
5	Banke	0	0	0		0	0	0		0	0	0	-
5	Bardiya	0	0	0		0	0	0		0	0	0	-
5	Eastern Rukum	450	217	1573	7.2	10	8	75	9.4	188	115	742	6,452
5	Dang	0	0	0		0	0	0		0	0	0	-
5	Kapilavastu												
	Pradesh No.5	685	348	2570	7.40	375	322	3131	9.72	486	228	927	4.07
Karnali	Kalki Kot	636	256	1794	7.0	39	14	87	6.2	623	281	1115	4.0
Karnali	Western Rukum	195	96	395	4.1	13	9	95	10.3	104	16	77	4.8
Karnali	Salyan	65	22	105	4.8	41	26	217	8.3	16	7	17	2.3
Karnali	Jajarkot	139	25	129	5.2	6	3	24	8.0	157	44	177	4.1
Karnali	Daiilekh	73	22	172	7.8	65	41	481	11.7	198	102	259	2.5
Karnali	Dolpa	967	338	1696	5.0	0	0	0		572	131	632	4.8
Karnali	Jumla	3670	960	6799	7.1	47	25	152	6.0	275	188	739	3.9
Karnali	Mugu	943	396	2799	7.1	0	0	0		209	73	287	3.9
Karnali	Humla	518	210	1468	7.0	14	9	57	6.3	142	48	223	11.7
Karnali	Surkhet	15	6	31	5.2	40	32	87	2.7	51	49	105	2.1
	Karnali Pradesh	7221	2331	15388	6.60	265	159	1200	7.53	2348	939	3630	3.87
Sudurpashchim	Bajura	211	100	529	5.3	27	18	205	11.6	179	38	130	3.4
Sudurpashchim	Bahring	284	201	997	5.0	101	68	631	9.3	200	56	321	5.7
Sudurpashchim	Darchula	115	65	328	5.0	25	22	268	12.3	167	62	386	6.2
Sudurpashchim	Achham	12	8	33	4.1	80	57	543	9.6	199	47	165	3.5
Sudurpashchim	Doti	70	35	179	5.1	56	44	339	7.7	206	121	321	2.7
Sudurpashchim	Baitadi	215	94	486	5.2	77	60	717	12.0	439	159	718	4.5
Sudurpashchim	Dadelkura	5	3	13	5.2	61	57	461	8.1	130	101	511	5.0

Pradesh	Districts	Apple				Pear				Walnut			
		Area	Productive Area	Prodin	Yield	Area	Productive Area	Prodin	Yield	Area	Productive Area	Prodin	Yield
Sudurpashchim	Kailali					26	22	225	10.2				
Sudurpashchim	Kanchanpur												
	Sudurpashchim	912	506	2564	5.07	452	347	3388	9.77	1520	584	2552	4.37
	Nepal	11186	4349	31366	7.22	4275	3333	32025	9.60	5037	2167	8934	4.12

Pradesh	Districts	Peach				Plum				Apricot			
		Area	Productive Area	Prodin	Yield	Area	Productive Area	Prodin	Yield	Area	Productive Area	Prodin	Yield
1	Taplejung	147	102	408	4.0	124	53	265	5.0	0	0	0	0
1	Sankhuwasabha	39	18	102	5.7	20	15	102	7.0	6	4	16	3.9
1	Solukhumbu	45	35	170	4.9	48	41	246	6.0	5	3	19	6.2
1	Panchthar	29	28	310	11.0	19	18	230	12.7	0	0	0	0
1	Ilam	87	80	875	10.9	40	36	328	9.2	0	0	0	0
1	Terathum	51	45	315	7.0	49	39	264	6.8	8	6	35	6.3
1	Dhanakuta	48	40	330	8.3	33	27	148	5.4	0	0	0	0
1	Bhojpur	6	4	23	5.6	5	3	10	3.3	0	0	0	0
1	Khotang	54	39	231	5.9	56	35	158	4.6	0	0	0	0
1	Okhaldhunga	12	11	64	5.8	20	17	75	4.5	0	0	0	0
1	Udayapur	32	29	210	7.2	33	30	227	7.5	0	0	0	0
1	Jhapa												
1	Morang												
1	Sunsari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pradesh No. 1	551	431	3037	7.04	446	313	2053	6.56	19	13	69	5.50	
2	Saptari	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Siraha	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Rautahat	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Bara	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Parsa	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Dhanusha	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Mahotari	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Sarlahi	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	-
Pradesh No. 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Bagmati	Dolakha	35	33	251	7.6	43	42	311	7.4	8	6	35	6.3

Pradesh	Districts	Peach			Plum			Apricot			
		Area	Productive Area	Prod'n	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n
Bagmati	Sindhupatchowk	56	48	351	7.3	46	38	265	7.0	5	4
Bagmati	Rasuwa	5	4	27	7.0	5	4	28	7.6	36	13
Bagmati	Ramechhap	58	45	380	8.4	38	31	246	8.0	101	73
Bagmati	Sindhuli	4	3	30	10.0	4	3	29	9.5	0	0
Bagmati	Kavrepalanchowk	36	26	212	8.1	40	30	235	7.9	7	4
Bagmati	Lalitpur	54	43	451	10.5	77	69	723	10.4		
Bagmati	Bhaktapur	12	9	61	6.8	11	7	54	7.4		
Bagmati	Kathmandu	57	24	256	10.7	77	73	619	8.5		
Bagmati	Nuwakot	29	25	197	7.8	12	11	86	7.9		
Bagmati	Dhading	1	0	0							
Bagmati	Makwanpur	25	23	151	6.5	3	3	33	11.0		
Bagmati	Chitwan										
Gandaki	Bagmati Pradesh	369	284	2368	8.34	355	310	2627	8.47	156	100
Gandaki	Gorkha	25	23	74	3.2					8	6
Gandaki	Lamjung	33	25	219	6.6	27	22	185	8.4	9	5
Gandaki	Tanahu	36	24	192	5.3	33	19	108	5.7		
Gandaki	Kaski	16	16	128	8.0	20	20	160	8.0		
Gandaki	Parbat	66	30	220	7.33	17	14	100	7.1		
Gandaki	Syankha	60	60	302	5.0	23	23	142	6.2		
Gandaki	Manang	8	4	35	4.4	7	2	20	10.0	2	1
Gandaki	Mustang	13	8	75	9.4	12	10	87	8.7	48	32
Gandaki	Myagdi	28	19	89	4.7	31	23	127	5.5	4	3
Gandaki	Bajhang	60	45	220	4.9	50	35	200	5.7		
Gandaki	Nawalparasi East	3	2	22	7.3	2	1	7	7.0		
5	Gandaki Pradesh	348	256	1575	6.15	222	169	1136	6.72	71	47
5	Palpa	73	49	328	6.667	72	48	320	6.7		
5	Gulmi	42	31	229	7.387	46	28	238	8.5		
5	Arlghakhanchi	47	46	442	9.660	51	49	368	7.5		
5	Pythan	27	21	108	5.118	6	5	23	4.5	4	3
5	Rolpa	33	30	235	7.742	141	84	359	4.3	0	0
5	Nawalparasi West	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0
5	Rupandehi	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0
5	Banke	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0
5	Bardiya	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0

Pradesh	Districts	Peach				Plum				Apricot			
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield
5	Eastern Rukum	34	25	187	7.5	30	23	195	8.5	2	2	10	6.5
5	Dang	0	0	0	-	0	0	0					
5	Kapilavastu												
	Pradesh No.5	255	202	1529	7.56	347	237	1503	6.35	6	4	22	5.56
Karnali	Kalikot	7	6	33	5.2	21	13	52	4.0	23	18	93	5.2
Karnali	Western Rukum	23	17	121	7.1	8	6	38	6.3	3	2	8	3.8
Karnali	Salyan	88	83	510	6.1	22	21	112	5.3	0	0	0	
Karnali	Jajarkot	7	4	17	4.3	42	30	208	7.0	4	3	14	5.6
Karnali	Dailekh	54	34	264	7.8	44	30	310	10.4	20	12	66	5.5
Karnali	Dolpa	11	6	7	1.2	0	0	0	0	0	0	0	
Karnali	Jumla	31	27	102	3.8	88	53	312	5.9	52	30	179	6.0
Karnali	Mugu	24	21	96	4.6	21	14	59	4.1	0	0	0	
Karnali	Humla	9	5	31	6.2	20	16	104	6.6	3	2	17	7.5
Karnali	Surkhet	42	32	85	2.7	17	17	137	8.1	0	0	0	
	Karnali Pradesh	295	234	1265	5.40	283	200	1332	6.67	105	67	376	5.63
Sudurpashchim	Bajura	22	9	86	17	13	83	67	5	3	24	7.2	
Sudurpashchim	Bajhang	72	48	378	7.8	43	37	279	7.6	1	1	6	8.0
Sudurpashchim	Darchula	38	27	194	7.1	13	11	117	10.3	3	2	21	9.4
Sudurpashchim	Achham	44	28	201	7.1	23	18	121	6.6	11	5	33	6.2
Sudurpashchim	Doti	45	40	246	6.1	28	23	148	6.6	16	13	106	8.3
Sudurpashchim	Baitadi	62	56	392	7.1	45	38	266	7.0	20	17	120	7.0
Sudurpashchim	Dadeldhura	98	90	545	6.0	66	61	607	10.0	31	26	212	8.0
Sudurpashchim	Kailali	32	28	223	8.1	21	13	105	8.0	25	8	67	8.1
Sudurpashchim	Kanchanpur												
Sudurpashchim	Sudurpashchim	414	327	2265	6.93	255	213	1726	8.11	115	76	587	7.73
	Nepal	2232	1735	12039	6.94	1908	1441	10375	7.20	471	305	1923	6.29

Pradesh	Districts	Persimmon				Pomegranate				Hog Plum			
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield
1	Taplejung	26	19	134	7.1	3	3	13	5.1	53	30	168	5.5
1	Sankhuwasabha	10	3	20	7.1	11	6	41	7.2	0	0	0	
1	Solukhumbu	10	3	20	7.1	5	5	28	5.9	0	0	0	
1	Panchthar	25	9	104	11.8	14	14	179	12.8	0	0	0	

Pradesh	Districts	Persimmon						Pomegranate						Hog plum						Prod'n	
		Area		Productive Area		Prod'n		Area		Productive Area		Prod'n		Yield		Area		Productive Area		Prod'n	
		Area	Productive Area	Area	Productive Area	Area	Productive Area	Area	Productive Area	Area	Productive Area	Area	Productive Area	Area	Productive Area	Area	Productive Area	Area	Productive Area	Area	Productive Area
1	Ilam	20	18	125	7.1	201	189	1044	5.5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Terathum	76	54	377	7.0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Dhankuta	0	0	0	9	7	36	5.3	215	211	1141	1141	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4
1	Bhojpur	3	2	12	6.0	4	17	4.8	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
1	Khotang	30	16	113	7.0	51	11	57	5.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Okhaldhunga	0	0	0	25	0	5	10.0	12	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
1	Udayapur	0	0	0	6	3	31	12.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Jhapa																				
1	Morang																				
1	Sunsari	0	0	0	30	25	176	7.0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pradesh No. 1	199	122	904	7.39	362	266	1626	6.12	287	256	1386	1386	5.41	5.41	5.41	5.41	5.41	5.41	5.41	5.41
2	Saptari	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Siraha	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Rautahat	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Bara	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2	Parsa																				
2	Dhanusha																				
2	Mahotari																				
2	Sarlahi																				
	Pradesh No. 2																				
Bagmati	Dolakha	2	2	22	9.6	3	4	26	7.1	53	50	353	353	7.0	7.0	7.0	7.0	7.0	7.0	7.0	7.0
Bagmati	Sindhupalchowk	23	17	90	5.3	11	6	41	7.2	374	287	3446	3446	12.0	12.0	12.0	12.0	12.0	12.0	12.0	12.0
Bagmati	Rasuwa	0	0	0	3	2	16	7.0	2	1	1	5	5	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8
Bagmati	Ramechap	59	47	357	7.6	35	15	76	5.2	60	58	184	184	3.2	3.2	3.2	3.2	3.2	3.2	3.2	3.2
Bagmati	Sindhuli	1	1	6	4.4	1	1	7	6.8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bagmati	Kavrepalanchowk	84	69	651	9.5	13	8	59	7.6	84	63	632	632	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0
Bagmati	Lalitpur	44	37	388	10.5	0	0	0	0	20	10	102	102	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0
Bagmati	Bhaktapur	22	16	113	7.0	0	0	0	0	201	122	489	489	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0
Bagmati	Kathmandu	28	20	240	12.0	5	4	20	5.0	109	83	612	612	7.4	7.4	7.4	7.4	7.4	7.4	7.4	7.4
Bagmati	Nuwakot	2	2	18	7.8	26	14	85	6.2	38	21	220	220	10.3	10.3	10.3	10.3	10.3	10.3	10.3	10.3
Bagmati	Dhading	0	0	0	11	11	11	65	6.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bagmati	Maiwanspur	4	3	22	7.8	5	4	23	6.5	11	8	54	54	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5
Bagmati	Chitwan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bagmati Pradesh	270	214	1905	8.91	114	66	418	6.29	954	704	6095	6095	8.65	8.65	8.65	8.65	8.65	8.65	8.65	8.65

Pradesh	Districts	Persimmon				Pomegranate				Hog Plum			
		Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Productive Area	Prodn	Yield
Gandaki	Gorkha	3	1	6	5.3	2	1	6	6.0	5	3	22	8.0
Gandaki	Lamjung	5	3	22	4.4	4	3	14	3.5	18	6	26	1.4
Gandaki	Tanahu	2	1	6	3.0	16	13	69	-	2	2	15	7.5
Gandaki	Kaski									18	18	153	8.5
Gandaki	Parbat	4	3	15	5.00	3	3	10	3.33	115	60	700	11.67
Gandaki	Syāñja									20		85	4.3
Gandaki	Manang												
Gandaki	Mustang												
Gandaki	Myāgdi	1	1	8	6.0	4	2	13	5.4	15	6	55	9.2
Gandaki	Baglung	7	5	15	3.0	15	10	20	2.0	5	3	25	8.3
Gandaki	Nawālparasi East					3	2	9	3.6				
Gandaki Pradesh		22	14	72	4.97	46	34	141	4.09	198	98	1080	11.03
5	Palpa					0	0	0	0	-	21	6	38
5	Gulmi					22	5	14	2,800	5	1	6	4.6
5	Aīghakhanchi					7	4	27	6,750				
5	Piyāttan	5	2	20	8.7	0	0	0	-				
5	Rolpa	32	10	56	5.8	7	5	31	6,200				
5	Nawālparasi West	0	0	0	0	0	0	0	-				
5	Rupandehi	0	0	0	0	98	92	690	7,500				
5	Banke	0	0	0	0	11	10	57	5.8				
5	Bardīya	0	0	0	0	0	0	0	-				
5	Eastern Rukum	1	1	5	5.6	2	1	8	8,000				
5	Dang					0	0	0	-				
5	Kapilavastu												
Pradesh No.5		38	13	80	6.28	147	117	827	7.07	26	7	43	5.81
Karnali	Kālkot	0	0	0	0	8	2	7	3,50				
Karnali	Western Rukum	1	1	4	6.2	1	1	5	8,52				
Karnali	Salyān	5	3	11	3.7	35	20	132	6,70				
Karnali	Iajarkot	12	6	27	4.4	4	2	6	2,48				
Karnali	Dāilekh	0	0	0	0	8	2	6	3,53				
Karnali	Dolpa	0	0	0	0	16	0	0					
Karnali	Jumla	0	0	0	0	22	0	0					
Karnali	Mugu	4	2	5	3.0	8	0	0					
Karnali	Hūmlā	0	0	0	0	7	0	0					

Pradesh	Districts	Persimmon						Pomegranate						Hog plum					
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield		
Karnali	Surkhet	0	0	0	4	3	10	3.3											
	Karnali Pradesh	22	11	46	4.15	114	29	166	5.66	0	0	0	0	0	0	0	0		
Sudurpashchim	Bajura	1	0	0	5	3	17	5.3	2	0	0	0	0	0	0	0	0		
Sudurpashchim	Bajhang	1	1	6	7.3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Sudurpashchim	Darchula	5	3	20	7.3	7	3	24	7.3	0	0	0	0	0	0	0	0		
Sudurpashchim	Achham	3	1	8	6.0	6	3	15	4.7	3	1	9	7.3						
Sudurpashchim	Doti	1	1	6	7.3	5	3	17	6.4	0	0	0	0	0	0	0	0		
Sudurpashchim	Baitadi	0	0	0	7	4	12	3.2	1	1	1	4	5.0						
Sudurpashchim	Dadeldhura	7	5	39	8.1	76	64	381	6.0	4	4	4	34	8.2					
Sudurpashchim	Kailali	0	0	0	2	1	9	7.1											
Sudurpashchim	Kanchanpur																		
Sudurpashchim	19	10	78	7.51	109	81	475	5.88	11	6	47	7.63							
Nepal	571	385	3085	8.02	892	594	3653	6.15	1476	1072	8651	8.07							

Pradesh	Districts	Kiwi						Total											
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield		
1	Taplejung	15	7	61	8.3	929	613							3392		5.53			
1	Sankhuwasabha	26	8	44	5.9	191	95							730		7.72			
1	SoluKhumbu	221	30	176	5.9	682	401							2284		5.69			
1	Panchthar	13	6	45	8.3	177	131							1460		11.12			
1	Ilam	152	135	1215	9.0	661	595							4402		7.40			
1	Terathum	0	0	0	0	498	354							2990		8.45			
1	Dhankuta	3	2	5	1.9	592	501							3763		7.51			
1	Bhojpur	15	4	19	5.0	86	55							312		5.62			
1	Khotang	37	10	12	1.2	677	371							2829		7.63			
1	Oktaldhunga	1	1	2	2.7	82	50							286		5.75			
1	Udayapur	12	0	0	0	154	115							1115		9.70			
1	Jhapa					0	0							0					
1	Morang					0	0							0					
1	Sunsari	0	0	0	0	30	25							176		7.00			
Pradesh No. 1	494	202	1579	7.80	4758	3306								23738		7.18			
2	Saptari	0	0	0	0	-	0	0	0					0					
2	Siraha	0	0	0	0	-	0	0	0					0					
2	Rautahat	0	0	0	0	-	0	0	0					0					

Pradessh	Districts	Kiwi				Total		
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n
2	Bara	0	0	0	-	0	0	0
2	Parša					0	0	0
2	Dhanusha					0	0	0
2	Mahotari					0	0	0
2	Sarlahi					0	0	0
Pradessh No. 2				0	0			0
Bagmati	Dolakha	200	48	384	8.0	389	230	1891
Bagmati	Sindhupalchowk	50	20	160	7.9	766	558	5172
Bagmati	Rasuwa	5	0	0	155	93	674	9.27
Bagmati	Ramechhap	260	75	400	5.3	691	397	7.28
Bagmati	Sindhuli	0	0	0	81	69	736	6.88
Bagmati	Kavrepalanchowk	15	10	121	11.8	444	336	10.71
Bagmati	Lalitpur	10	5	50	9.7	361	300	3137
Bagmati	Bhaktapur	3	1	4	7.6	266	167	875
Bagmati	Kathmandu	10	5	50	10.0	437	335	2989
Bagmati	Nuwakot	9	5	15	2.9	190	138	1117
Bagmati	Dhading	0	0	0	266	254	2018	7.96
Bagmati	Makwanpur	41	25	139	5.6	201	173	1463
Bagmati	Chitwan				27	17	117	8.45
Bagmati Pradesh		604	195	1324	6.80	4275	3065	26195
Gandaki	Gorkha					200	156	1357
Gandaki	Lamjung	8	5	22	2.8	178	120	925
Gandaki	Tanahu	2	1	10	5.0	197	135	1353
Gandaki	Kaski					115	115	1052
Gandaki	Parbat	40	25	90	3.60	348	215	1845
Gandaki	Syaria					215	195	1601
Gandaki	Manang					248	120	1418
Gandaki	Mustang					1333	518	6271
Gandaki	Mugdhi	10	3	30	9.0	203	114	811
Gandaki	Baglung	20	12	60	5.0	267	162	818
Gandaki	Nawalparasi East	2	1	3	1.5	16	11	87
Gandaki	Gandaki Pradesh	82	47	215	4.54	3371	1862	17537
5	Palpa	15	6	30	5.0	314	235	2037
5	Gulmi	10	3	17	6.2	222	117	853

Pradesh	Districts	Kiwi			Total			
		Area	Productive Area	Prod'n	Area	Productive Area	Prod'n	Yield
5	Arghakhanchi	0	0	0	251	194	1600	8.27
5	Pyuthan	0	0	0	83	65	394	6.02
5	Rolpa	30	18	104	58	725	400	5.90
5	Nawalparasi West	0	0	0	0	0	0	
5	Rupandehi	0	0	0	98	92	690	7.50
5	Banke	0	0	0	11	10	57	5.76
5	Bardia	0	0	0	0	0	0	
5	Eastern Rukum	0	0	0	717	391	2795	7.14
5	Dang	15	12	74	62	15	12	74
5	Kapilavastu				0	0	0	
Pradesh No.5	70	39	225	5.81	2435	1516	10858	7.16
	Kalkot	0	0	0	1357	590	3180	5.39
Karnali	Western Rukum	93	4	20	50	442	152	763
Karnali	Salyan	4	3	6	20	276	185	1110
Karnali	Jajarkot	4	1	1	18	375	117	602
Karnali	Dalekh	0	0	0	462	242	1558	6.45
Karnali	Dolpa	0	0	0	1566	475	2335	4.92
Karnali	Jumla	0	0	0	4185	1283	8283	6.46
Karnali	Mugu	0	0	0	1209	506	3246	6.42
Karnali	Humla	0	0	0	712	290	1899	6.55
Karnali	Surkhet	0	0	0	169	139	455	3.28
Karnali Pradesh	101	8	27	3.59	10754	3978	23430	5.89
	Bajura	2	0	0	471	184	1073	5.83
Sudurpashchim	Bajhang	1	0	0	704	412	2617	6.35
Sudurpashchim	Darchula	0	0	0	373	196	1357	6.93
Sudurpashchim	Achham	1	0	0	383	169	1126	6.65
Sudurpashchim	Doti	0	0	0	429	279	1362	4.89
Sudurpashchim	Baitadi	0	0	0	866	427	2715	6.35
Sudurpashchim	Dadeldhura	8	1	3	3.4	485	411	2806
Sudurpashchim	Kailali	0	0	0	106	72	629	8.69
Sudurpashchim	Kanchanpur	0	0	0	0	0	0	
Sudurpashchim	11	1	3	2.99	3817	2151	13685	6.36
	Nepal	1362	492	3372	6.86	29410	15877	115443
								7.27

६.४ आ.व. २०७५/७६ मा वर्षे फलफूलको क्षेत्रफल, उत्पादनशील क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्वको विवरण
 (Area in Ha., Production in Mt., and Yield in Mt./ha.)

Pradesh	Districts	Mango				Banana				Guava		
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n
1	Taplejung	35	7	25	3.61	38	27	249	9.22	47	34	375
2	Sankhuwasabha	42	17	69	4.06	68	28	208	7.43	17	11	95
3	Solukhumbu									21	17	162
4	Panchthar	45	13	35	2.65	9	8	51	6.38	12	11	132
5	Iam	56	23	81	3.50	28	26	168	6.46	66	62	682
6	Terathum	54	16	43	2.66	169	114	1,235	10.83	77	60	645
7	Dhankuta	76	51	167	3.27	42	36	398	11.06	51	42	308
8	Bhojpur	90	69	393	5.74	103	95	684	7.20	31	27	302
9	Khotang	98	59	219	3.70	123	98	865	8.83	185	149	1,115
10	Okhaldhunga	23	21	92	4.49	34	33	325	10.00	11	10	48
11	Udayapur	807	391	3,102	7.93	125	105	1,465	13.95	56	47	490
12	Jhapa	1,406	1,015	8,126	8.01	1,780	1,770	35,650	20.14	226	225	2,010
13	Morang	880	576	4,856	8.43	2,480	2,467	35,565	14.42	59	57	630
14	Sunsari	1,456	1,016	8,146	8.02	512	461	8,585	18.62	53	43	338
	Pradesh 1	5,068	3,273	25,351	7.75	5,511	5,268	85,448	16.22	911	794	7,322
2	Saptari	7,926	7,892	68,101	8.63	1,817	1,695	43,510	25.67	16	14	103
2	Siraha	7,914	7,895	69,618	8.82	151	148	2,600	17.57	61	60	743
2	Rautahat	5,765	5,452	50,724	9.30	590	580	9,291	16.02	102	83	964
2	Bara	1,555	1,409	11,987	8.51	195	190	4,334	22.81	7	7	84
2	Paro	509	410	3,552	8.68	22	18	291	16.17	25	22	243
2	Dhanushia	2,968	2,412	20,506	8.50	340	320	4,946	15.46	82	77	583
2	Mahotari	2,524	1,732	15,665	9.04	45	42	679	16.16	24	22	165
2	Sarlahi	2,864	1,937	18,356	9.48	232	225	4,197	18.65	25	20	239
	Pradesh No.2	32,025	29,138	258,509	8.87	3,392	3,218	69,848	21.71	341	304	3,123
Bagmati	Dolakha	6	5	19	3.82	45	40	287	7.15	11	10	82
Bagmati	Sindhupalchowk	97	37	185	5.01	141	90	899	9.94	156	94	804
Bagmati	Rasuwa	9	6	34	5.71	112	30	191	6.34	22	22	183
Bagmati	Ramechap	126	83	620	7.47	94	86	1,206	14.03	65	46	303
Bagmati	Sindhuli	155	106	884	8.34	401	243	2,420	9.98	159	83	726
Bagmati	Kavrepalanchowk	136	48	364	7.55	76	63	941	15.00	86	60	511

Pradesh	Districts	Mango				Banana				Guava				
		Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Productive Area	Prodn	Yield	
Bagmati	Lalitpur					7	6	51	8.50	6	6	62	10.33	
Bagmati	Bhaktapur					1	1	7	6.50	14	11	88	8.15	
Bagmati	Kathmandu					220	220	2,685	12.19	19	17	135	7.88	
Bagmati	Nuwakot	174	157	1,165	7.40	231	130	1,328	10.47	110	105	781	7.47	
Bagmati	Dhading	243	238	1,394	5.85	103	100	1,340	13.39	23	20	223	11.38	
Bagmati	Makwanpur	160	115	939	8.16	1,510	1,412.0	26,432	18.72	32	23	211	9.13	
Bagmati	Chitwan	243	117	1,033	8.81	2851	2418	37787	15.63	703	496	4108	8.29	
Gandaki	Bagmati	913	668	7.27		501	725.0	520.0	5150.0	9.90	7	5	30	6.32
Gandaki	Gorkha	150	147.0	737		417	4.25	78.0	75.0	984.0	13.12	20.0	17.0	98.0
Gandaki	Lamjung	185.0	98.0			1,080	6.14	418.0	285.0	2776.0	9.74	99.0	75.0	699.0
Gandaki	Tanahu	274.0	176.0	345	5.31	160.0	120.0	1800.0	15.00	215.0	210.0	2005.0	9.55	
Gandaki	Kaski	65.0	65.0	528	6.56	85	65	650	10.00	45	32	250	7.81	
Gandaki	Parbat	155	82			841	6.73	85.0	85.0	1648.2	19.39	32.0	257.9	8.06
Gandaki	Syantia	125.0	125.0											
Gandaki	Manang													
Gandaki	Mustang													
Gandaki	Myagdi	24.0	17.0	90	5.28	75.0	65.0	555.0	8.54	40.0	27.0	216.0	8.00	
Gandaki	Baglung	100.0	60.0	310	5.17	40.0	30.0	400.0	13.33	53.0	30.0	170.0	5.67	
Gandaki	Nawalparasi East	269.0	215.0	1,505	7.00	470.0	460.0	8941.5	19.44	5.0	3.0	21.0	7.00	
5	Gandaki Pradesh	985	5863	5.95	2136	1705	22905	13.43	516	431	3747	8.70		
5	Palpa	147	109	555	5.10	69	67	660	9.85	64	53	634	11.96	
5	Gulmi	86	42	253	6.02	52	41	266	6.49	8	5	30	6.00	
5	Aghakhanchi	202	95	518	5.45	127	124	1,442	11.63	72	60	607	10.12	
5	Pyuthan	125	118	665	5.63	135	104	1,518	14.60	30	27	245	9.07	
5	Rolpa	150	96	370	3.86	118	98	1,352	13.80	57	39	277	7.10	
5	Nawalparasi West	441	315	2,346	7.45	176	167	3,458	20.71	9	9	56	6.22	
5	Rupandehi	500	400	3,460	8.65	555	552	12,446	22.55	20	17	209	12.29	
5	Banke	960	745	7,869	10.56	95	75	989	13.19	38	31	233	7.52	
5	Bardia	935	870	8,905	10.24	885	871	13,452	15.44	57	45	495	11.00	
5	Eastern Rukum	3	2	12	5.90	12	11	120	10.91	3	2	20	10.00	
5	Dang	2,206	2,111	14,563	6.90	275	254	3,039	11.96	43	43	262	6.06	
5	Kapilavastu	1,491	1,216	12,587	10.35	149	128	2,115	16.52	93	90	767	8.50	
Pradesh No.5	7,246	6,119	52,102	8.552	2,648	2,492	40,858	16.40	496	421	3,835	9.10		

Pradesh	Districts	Mango			Banana			Guava			
		Area	Productive Area	Prod'n	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n
Karnali	Kālkot								26	20	161
Karnali	Western Rukum	55	15	108	7.17	19	12	139	11.51	4	2
Karnali	Salyan	150	119	758	6.37	81	77	605	7.86	60	53
Karnali	Jajarkot	69	38	348	9.17	52	33	190	5.71	8	5
Karnali	Daiilekh	209	160	1,388	8.68	57	41	335	8.17	38	32
Karnali	Dojpa										
Karnali	Jumla										
Karnali	Mugu										
Karnali	Humla										
Karnali	Surkhet	637	588	5,315	9.04	179	166	1,815	10.93	111	75
Karnali Pradesh		1119	920	7918	8.61	388	329	3084	9.36	247	188
Sudurpashchim	Bajura				37	20	120	6.08	11	6	44
Sudurpashchim	Bajhang					28	24	125	5.13	4	3
Sudurpashchim	Dailekh	44	23	139	6.00	49	37	263	7.13	24	19
Sudurpashchim	Achham	42	23	115	5.00	18	15	97	6.58	17	10
Sudurpashchim	Doti	59	47	300	6.36	39	33	285	8.62	23	17
Sudurpashchim	Baitadi	29	14	81	5.75	17	15	168	11.34	15	15
Sudurpashchim	Dadeldhura	91	67	406	6.02	38	33	269	8.10	56	53
Sudurpashchim	Kālālī	918	771	7,242	9.39	844	750	11,984	15.98	309	295
Sudurpashchim	Kanchanpur	253	168	1,480	8.82	334	258	5,650	21.90	20	19
Sudurpashchim	Sudurpashchim Pradesh	1,436	1,113	9,762	8.77	1,403	1,185	18,960	16.00	479	438
Nepal	Nepal	49,588	42,461	366,144	8.62	18,329	16,615	278,890	16.79	3,693	3,070

Pradesh	Districts	Papaya						Jackfruit						Pineapple			
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Prod'n	Yield		
1	Taplejung	9	8	95	11.88	5	4	45	11.25	-	-	-	-	-	-		
2	Sankhuwasabha	8	7	105	15.00	10	5	72	14.40	14	11	11	163	14.82			
3	Solukhumbu	3	3	25	10.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
4	Panchthar	-	-	-	-	5	3	35	11.67	-	-	-	-	-			
5	Iam	-	-	-	-	14	11	125	11.36	-	-	-	-	-			
6	Terathum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
7	Dhankuta	6	5	42	8.40	20	18	105	5.83	10	9	9	65	7.22			
8	Bhojpur	3	3	13	5.00	10	8	55	6.88	4	3	3	8	2.67			
9	Khotang	10	9	105	11.67	134	105	1,325	12.62	-	-	-	-	-			
10	Okhaldhunga	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
11	Udayapur	68	60	685	11.42	30	28	436	15.57	24	23	23	235	10.22			
12	Jhapa	65	63	625	9.92	24	22	229	10.41	127	125	125	3,640	29.12			
13	Morang	74	73	990	13.56	50	47	485	10.32	11	10	10	103	10.30			
14	Sunsari	36	36	480	13.52	47	35	498	14.23	12	11	11	135	12.27			
	Pradesh 1.	282	266	3,165	11.92	349	286	3,410	11.92	202	192	192	4,349	22.65			
2	Saptari	6	6	36	6.00	37	26	560	21.54	13	13	13	153	12.20			
2	Siraha	10	10	100	10.00	42	31	481	15.52	23	22	22	347	16.15			
2	Rautahat	71	57	862	15.05	70	50	632	12.70	19	17	17	257	15.55			
2	Bara	7	7	109	15.56	16	15	188	12.93	5	5	5	67	14.78			
2	Parva	4	4	48	11.91	16	13	165	13.16	31	30	30	437	14.81			
2	Dhanusha	22	12	106	8.80	438	384	3,848	10.01	28	25	25	361	14.71			
2	Mahotari	16	15	243	16.11	31	26	388	15.14	24	21	21	314	15.29			
2	Sarlahi	10	8	154	19.21	16	13	235	18.68	42	36	36	884	24.89			
	Pradesh No. 2	146	119	1,658	13.88	664	556	6,496	11.67	181	165	165	2,817	17.07			
Bagnati	Dolakha	3	3	45	14.88	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Bagnati	Sindhupachowk	19	15	144	9.57	41	36	440	12.22	16	16	16	159	10.2			
Bagnati	Rasuwa	5	4	70	17.46	2	1	27	19.14	3	1	1	25	19.5			

Pradesh	Districts	Papaya						Jackfruit						Pineapple		
		Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Prodn	Yield
Bagmati	Ramechhap	21	18	256	14.15	72	62	1,188	19.17	6	-	6	101	18.4		
Bagmati	Sindhuli	16	16	240	14.91	36	26	277	10.61	179	151	151	1,509	10.0		
Bagmati	Kavrepalanchowk	192	21	219	10.36	26	21	389	18.54							
Bagmati	Lalitpur					4	3	40	13.33							
Bagmati	Bhaktapur					-	-	-	-							
Bagmati	Kathmandu					-	-	-	-							
Bagmati	Nuwakot	12	11	115	10.42	23	21	259	12.58	27	25	340	13.5			
Bagmati	Dhading	19	15	226	14.98	77	55	634	11.47	31	29	379	13.3			
Bagmati	Makwanpur	7	6	70	11.69	37	37	334	8.97	47	46	421	9.2			
Bagmati	Chitwan	32	27	674	24.73	54	46	515	11.20	58	51	811	16.1			
Bagmati	326	137	2059	15.05	373	309	4104	13.30	365	323	3745	11.60				
Gandaki	Gorkha	4	3	19	6.16	5	4	65	16.25	51	6	54	9.7			
Gandaki	Lamjung	13.0	10.0	115.0	11.50	38.0	26.0	315.0	12.12	13.0	10.0	125.0	12.50			
Gandaki	Tanahu	68.0	63.0	1089.0	17.29	1260	89.0	1640.0	18.43	82.0	65.0	360.0	5.54			
Gandaki	Kaski	20.0	20.0	200.0	10.00	120	12.0	120.0	10.00	70.0	70.0	700.0	10.00			
Gandaki	Parbat	23	17	165	9.71	30	20	250	12.50	25	18	230	12.78			
Gandaki	Syaria	5.0	5.0	27.0	5.40	10.0	10.0	257.9	25.79	14.0	14.0	163.4	11.67			
Gandaki	Manang															
Gandaki	Mustang															
Gandaki	Myagdi	12.0	9.0	86.0	9.56	8.0	7.0	70.0	10.00							
Gandaki	Baglung	10.0	7.0	30.0	4.29	10.0	9.0	165.0	18.33							
Gandaki	Navalparasi East	5.0	4.0	29.0	7.25	20.0	15.0	145.8	9.72	9.0	8.0	41.8	5.23			
Gandaki Pradesh	160	138	1760	12.75	259	192	3029	15.77	264	191	1674	8.79				
5	Palpa	11	11	78	7.05	28	25	381	15.24	28	25	341	13.64			
5	Gulmi	3	3	18	6.50	30	14	77	5.50	5	3	40	16.00			
5	Arghakhanchi	25	23	337	14.65	35	31	351	11.33	-	-	-	-			
5	Pyuthan	29	28	358	12.80	9	5	48	10.66	4	2	29	14.5			

Pradesh	Districts	Papaya						Jackfruit						Pineapple		
		Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Productive Area	Prodn	Yield	Area	Productive Area	Prodn	Yield			
5	Rolpa	34	31	350	11.29	21	18	221	12.21	6	5	71	14.1			
5	Nawalparasi/West	5	5	62	12.40	123	123	1,163	9.46	17	15	97	6.4			
5	Rupandehi	75	57	824	14.39	105	91	1,092	12.00	7	6	81	13.50			
5	Banke	11	11	118	10.68	36	35	350	10.00	10	10	107	10.70			
5	Bardiya	49	46	547	11.89	78	60	696	11.60	10	8	120	15.04			
5	Eastern Rukum	10	9	104	11.99	3	2	23	11.55	-	-	-	-			
5	Dang	86	84	1,004	12.02	157	152	1,301	8.58	11	10	154	15.35			
5	Kapilavastu	25	25	287	11.48	11	9	203	22.56	5	3	45	15.00			
	Pradesh No.5	362	332	4,086	12.30	636	564	5,907	10.47	102	87	1,084	12.53			
Karnali	Kalikot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Karnali	Western Rukum	14	13	152	12.17	5	3	23	7.67	-	-	-	-			
Karnali	Salyan	23	23	228	9.89	18	17	161	9.76	6	5	28	6.11			
Karnali	Jajarkot	26	21	168	7.98	5	4	22	5.50	13	6	2	0.36			
Karnali	Dalekh	-	-	-	-	8	7	70	10.77	-	-	-	-			
Karnali	Dolpa															
Karnali	Jumla															
Karnali	Mugu															
Karnali	Humla															
Karnali	Surkhet	21	21	200	9.76	73	56	592	10.67	7	6	62	10.33			
	Karnali Pradesh	84	77	747	9.70	108	86	868	10.15	26	16	92	5.72			
Sudurpashchim	Bajura	11	9	80	8.83											
Sudurpashchim	Bajhang	-	-	-	-											
Sudurpashchim	Darchula	16	16	278	17.32	28	9	137	16.06							
Sudurpashchim	Achham	14	12	139	11.62	5	5	47	10.33							
Sudurpashchim	Doti	22	22	285	13.22	22	16	188	11.67	1	1	5	6.5			
Sudurpashchim	Baitadi	4	4	45	12.89	18	14	165	12.18	-	-	-	-			
Sudurpashchim	Dadeldhura	11	9	138	15.29	11	7	54	8.23	-	-	-	-			

Pradesh	Districts	Papaya				Jackfruit				Pineapple			
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield
Sudurpashchim	Kailali	17	16	228	14.23	216	206	2,059	10.02	8	7	80	11.4
Sudurpashchim	Kanchanpur	73	71	858	12.08	22	21	189	9.19				
Sudurpashchim Pradesh	Sudurpashchim	168	158	2,051	12.97	319	275	2,838	10.31	9	8	85	10.95
Nepal		1,528	1,227	15,525	12.65	2,707	2,268	26,651	11.75	1,149	981	13,846	14.12

Pradesh	Districts	Litchi				Arecanut				Coconut				Total			
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield
1	Taplejung	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	134	80	789	9.87
2	Sankhuwasabha	48	24	215.0	8.96	-	-	-	-	-	-	-	-	207	103	927	9.04
3	Solukhumbu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	20	387	9.59
4	Panchthar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71	35	253	7.32
5	Iam	-	-	-	-	203	185	564	3.05	-	-	-	-	367	307	1,620	5.28
6	Terathum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300	190	1,923	10.12
7	Dhankuta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	205	161	1,085	6.74
8	Bhojpur	65	22	113	5.14	2	2	6	3.4	-	-	-	-	308	228	1,574	6.91
9	Khotang	152	30	148	4.93	-	-	-	-	-	-	-	-	702	450	3,777	8.39
10	Okhaldhunga	7	5	26	5.20	-	-	-	-	-	-	-	-	75	68	491	7.27
11	Udayapur	127	95	690	7.26	32	23	92	4.00	4	2	22	11.00	1,273	774	7,217	9.32
12	Jhapa	93	77	663	8.61	789	455	1,333	2.93	81	80	1,106	13.83	4,591	3,832	53,381	13.93
13	Morang	275	155	1,145	7.39	900	896	2,945	3.29	152	151	3,056	20.23	4,881	4,432	49,775	11.23
14	Sunsari	281	225	1,615	7.18	140	130	525	4.04	51	42	365	8.62	2,588	1,999	20,587	10.35
Pradesh 1	1,048	633	4,615	7.29	2,066	1,691	5,465	3.23	289	275	4,549	16.51	15,725	12,677	143,584	11.33	
2	Saptari	173	157	1,026	6.53	3	2	4	2.00	4	2	6	3.00	9,994	9,806	113,498	11.57
2	Siraha	36	35	250	7.11	6	5	9	1.75	7	4	12	2.73	8,250	8,210	74,160	9.03
2	Rautahat	2,378	2,032	15,294	7.53	3	2	4	2.00	10	6	13	2.08	9,007	8,278	78,040	9.43
2	Bara	728	718	6,699	9.34	3	2	3	1.50	7	5	11	2.09	2,522	2,357	23,483	9.96
2	Parva	67	54	434	8.04	3	2	3	1.50	2	1	3	2.37	679	553	5,176	9.36
2	Dhanusha	602	472	1,970	4.17	5	4	5	1.25	14	10	20	1.91	4,499	3,716	32,344	8.70

Pradesh	Districts	Litchi			Arecanut			Coconut			Total		
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield
2	Mahotari	127	92	648	7,04	10	7	11	1.57	-	-	2,800	1,956
2	Sarlahi	127	117	823	7,03	23	19	31	1.61	26	18	3,364	2,392
	Pradesh No.2	4,238	3,677	27,144	7,38	56	43	69	1.61	72	48	101	2,10
Bagmati	Dolakha											41,115	37,269
Bagmati	Sindhupalchowk	41	25	153	6,0							58	58
Bagmati	Rasuwa	-	-									511	313
Bagmati	Ramechhap	17	12	82	6,7	1	1	2	2.6	2	1	13	13
Bagmati	Sindhuli	411	300	1,503	5,0							403	315
Bagmati	Kavrepalanchowk	78	48	276	5,7							594	261
Bagmati	Lalitpur	-	-	-	-							17	15
Bagmati	Bhaktapur	-	-	-	-							-	-
Bagmati	Kathmandu	-	-	-	-							15	12
Bagmati	Nuwakot	260	211	1,999	9,5							745	662
Bagmati	Dhading	395	375	3,562	9,5							1,005	943
Bagmati	Makwanpur	114	66	415	6,3							491	390
Bagmati	Chitwan	303	149	1,236	8,3	4	2	5	2.2	4	3	12	5
Bagmati	Bagmati	1620	1187	9226	7,77	5	3	7	2.31	6	4	25	7,00
Gandaki	Gorkha	153	51	286	5,6							1,095	735
Gandaki	Lamjung	75.0	45.0	372.0	8.27							422	281
Gandaki	Tanahu	43.0	16.0	137.0	8.56							1,110	769
Gandaki	Kaski	34.0	34.0	238.0	7.00							576	531
Gandaki	Parbat	70	30	265	8.83							433	264
Gandaki	Syaria	115.0	115.0	456.6	3.97							386	386
Gandaki	Manang											-	-
Gandaki	Mustang											-	-
Gandaki	Myagdi	15.0	10.0	57.0	5,70							174	135
Gandaki	Baglung	75.0	18.0	90.0	5,00							288	154
Gandaki	Navalparasi East	121.0	112.0	943.2	8.42							839	817
	Gandaki Pradesh	701	431	2845	6,60	0	0	0	0	0	0	5,383	4,072
5	Palpa	295	80	500	6.25							642	370
5	Gulmi	158	55	715	13.00							342	162
5	Afghakhanchi	120	65	432	6.65							581	398
5	Pyuthan	78	54	340	6.30							410	338
													3,204
													9,49

Pradesh	Districts	Litchi				Arecanut				Coconut				Total			
		Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield	Area	Productive Area	Prod'n	Yield
5	Rolpa	129	59	366	6.20									51.5	346	3,007	8.69
5	Nawalparasi West	112	110	695	6.32									883	744	7,877	10.59
5	Rupandehi	245	240	1,320	5.50									1,506	1,363	19,432	14.25
5	Banke	43	20	161	8.05									1,193	927	9,826	10.60
5	Bardia	129	118	829	7.00									2,143	2,018	25,044	12.41
5	Eastern Rukum	-	-	-	-									30	26	279	10.86
5	Dang	207	189	1,207	6.39									2,987	2,842	21,550	7.58
5	Kapilavastu	3	3	6	2.20									1,777	1,474	16,009	10.86
	Pradesh No.5	1,519	993	6,570	6.62	-	-	-	-	-	-	-	-	13,009	11,008	114,442	10.40
Karnali	Kalikot	4	-	-	-									30	20	161	8.03
Karnali	Western Rukum	-	-	-	-									97	45	439	9.77
Karnali	Salyan	2	-	-	-									339	293	2,167	7.39
Karnali	Jajarkot	-	-	-	-									173	107	759	7.11
Karnali	Dalilekh	2	-	-	-									314	240	2,109	8.80
Karnali	Dolpa													-	-	-	-
Karnali	Jumla													-	-	-	-
Karnali	Mugu													-	-	-	-
Karnali	Humla													-	-	-	-
Karnali	Surkhet	101	80	717	8.92									1,129	991	9,219	9.30
Karnali	Karnali Pradesh	109	80	717	8.92	0	0	0	0	0	0	0	0	2,081	1,696	14,854	8.76
Sudurpaschim	Bajura													59	35	243	6.99
Sudurpaschim	Bajhang													32	27	147	5.40
Sudurpaschim	Darchula													160	104	965	9.30
Sudurpaschim	Achham													95	64	501	7.77
Sudurpaschim	Doti	1.0												167	136	1,176	8.66
Sudurpaschim	Baitadi													82	61	611	10.02
Sudurpaschim	Dadeldhura													207	169	1,188	7.02
Sudurpaschim	Kailali	56	31	219	7.0									2,366	2,075	24,759	11.93
Sudurpaschim	Kanchanpur	22	21	139	6.6									723	558	8,433	15.12
	Sudurpaschim Pradesh	79	52	358	6.86	-	-	-	-	-	-	-	-	3,893	3,229	38,024	11.77
	Nepal	9,314	7,054	51,475	7.30	2,127	1,737	5,542	3.19	366	327	4,675	14.29	88,802	75,740	790,289	10.43

६.५ फलफूलको आयात तथा निर्यातको अवस्था

६.५.१ फलफूलको आयात अवस्था

S.N.	Description	Unit	Quantity	Imports (Rs.'000)
1	Apples	Kg	73231122.23	4934394.26
2	Banana	Kg	75127530	1782571.67
3	Orange/Mandarins	Kg	24,128,590	1,122,190
4	Grapes	Kg	94439749.43	1540729.76
5	Guavas, mangoes and mangosteens	Kg	17975667.6	773535.52
6	Lime/Lemon	Kg	18427055.5	1187791.57
7	Coconuts	Kg	8369786	599489.17
8	Melons	Kg	21034396	361276.47
9	Walnuts	Kg	779462.21	217847.2
10	Dates	Kg	2,866,581	244,840
11	Papaya	Kg	8,028,184	209,810
12	Areca nuts	Kg	1128310.6	164165.39
13	Pear	Kg	1,833,544	113,603
14	Pineapples	Kg	2424149	74075.97
15	Kiwifruit	Kg	86,646	37,541
16	Avocados	Kg	149771	33330.64
	Total	Kg	350030545	13397191.83

(Source: Department of Customs, Annual Foreign Trade Statistics 2075/76)

६.५.२ फलफूलको निर्यातको अवस्था

S.N.	Description	Unit	Quantity	Exports (Rs.'000)
1	Coconuts, excluding desiccated, fresh or dried	Kg	30	7
2	Almonds without shells, fresh or dried	Kg	24	4
3	Others nuts	Kg	100	24
4	Dates, fresh or dried	Kg	46,966	5,135
5	Guavas, mangoes and mangosteens, fresh or dried.	Kg	9,240	149
6	Oranges, fresh or dried	Kg	2,640	949
7	Lemons (Cirtus limon, Cirtus limonum) and limes (Cirtus aurantifolia. Cirtus lat	Kg	640	19
8	Citrus fruit, fresh or dried, nes	Kg	116,475	1,233
9	Pears	Kg	117,050	1,171
10	Other fruit, fresh, nes	Kg	2,000	260
	Total		295165	8950.49

(Source: Department of Customs, Annual Foreign Trade Statistics 2075/76)

खण्ड-७

नेपालभर रहेका फलफूल उत्पादन गर्ने सरकारी तथा निजी नर्सरीहरूको विवरण

७.१ प्रदेश नं.१ मा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण

सि. नं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरीको नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विश्वास्त्र
१	सोलुखुम्बु	बागबानी केन्द्र (सरकारी)		फालु, सोलुखुम्बु	०३८ ५२०९९६	स्पाउ-हाचि(नास्पाती) जापानी, आरू, आरुबयडा, ओखर
२	संखुवासभा		श्री ईन्द्र शर्पा	चैनपुर न.पा.७, संखुवासभा	१८४२१०६७९८	सुन्तला
३	सोलुखुम्बु		श्री राज कुमार राई	सोलुखुम्बु	१७४३०२४५९९	सुन्तला
४	तेह्रथुम		श्री चन्द्र बहादुर मादेन	सुदाप ८, तेह्रथुम	१८४२२५४७०६	सुन्तला
५	खोटाङ	आचार्य सुन्तलाजात फलफूल नर्सरी	श्री लक्ष्मी प्रसाद आचार्य	यम्खा ५, खोटाङ	१८४९९३७४६२	सुन्तला, जुनार, कागती
६	खोटाङ	श्री रिजाल नर्सरी,	श्री देवराज रिजाल	नेर्पा ६, खोटाङ	१८४२८४९९९७	सुन्तला, जुनार, कागती
७	खोटाङ	श्री रामनीधि आचार्य	श्री रामनीधि आचार्य	य म्खा ५, खोटाङ	१८६२८९९५५८	सुन्तला, जुनार, कागती
८	धनकुटा		श्री राजु कटुवाल	ध.न.पा.२, धनकुटा		सुन्तला, जुनार, कागती
९	धनकुटा		श्री भुपेन्द्र थापा	ध.न.पा.२, धनकुटा	१८४२५५९३०९	सुन्तला, जुनार, कागती
१०	धनकुटा	राष्ट्रिय सुन्तला जात अनुसन्धान कार्यक्रम (सरकारी)		पारीपाल्ले, धनकुटा	०२६ ६२०२३२	सुन्तला, जुनार, कागती
११	धनकुटा		श्री गोपाल वाग्ले	ध.न.पा.२, धनकुटा	०२३ ५२००९९	सुन्तला, जुनार, कागती
१२	धनकुटा	कार्की नर्सरी उदयोग	श्री नगेन्द्र कार्की	ध.न.पा.२, धनकुटा	१८४२२५५५०५	सुन्तला, जुनार, कागती
१३	धनकुटा	ज्वालादेवी विरुवा नर्सरी	श्री दिनेश घिमिरे	ध.न.पा.३, स्याउले धनकुटा	१८४२२९७९९५	सुन्तला, जुनार, कागती, एभो काडे
१४	संखुवासभा		श्री राम बहादुर राई	श्री खाँदबारी न.पा. ४, संखुवासभा	१८४२३७७७७०	सुन्तला, कागती
१५	भोजपुर		श्री चण्डल कुमार राई	ट्याके मयूँम गा.पा. भोजपुर	१८४२३९२७५६	सुन्तला, कागती
१६	भोजपुर		श्री विष्णु प्रसाद अधिकारी	भोजपुर ७, भोजपुर	१८४२२११४३७	सुन्तला, कागती
१७	तेह्रथुम		श्री राजेन्द्र मिश्र	छातेढुडा २, तेह्रथुम	१८५२०६०५२७	सुन्तला, कागती
१८	तेह्रथुम		श्री खगेन्द्र कार्की	हमरजुङ ६, तेह्रथुम	१८४२३७९१२८७	सुन्तला, कागती
१९	तालेजुङ		श्री पुर्ण प्रसाद सिटौला	निगुरादिन ४, तापलेजुङ	१८४२६५४८४८	सुन्तला, कागती
२०	धनकुटा		श्री जितेन्द्र राई	ध.न.पा. २, धनकुटा	१८४२१११९१०	सुन्तला, कागती
२१	धनकुटा		श्री डम्बर कुमारी कार्की	ध.न.पा. २, धनकुटा		सुन्तला, कागती
२२	धनकुटा		श्री गणेश बहादुर कार्की	ध.न.पा. १३ बेलहार १, धनकुटा	१८४२२५५५०५	सुन्तला, कागती
२३	धनकुटा		श्री पुर्ण कमारी गुरागाँड	ध.न.पा. ७, धनकुटा	०२३ ५२०६५९	सुन्तला, कागती

सि. नं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरीको नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विस्तार
२४	सुनसरी	सन्तोषी माता नर्सरी	श्री रुक्मणी धमला	खनार २, सुनसरी		आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर,
२५	सुनसरी	शिव नर्सरी	श्री सुनिल कुमार भगत	दुहवी ५, सुनसरी		आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल
२६	सुनसरी	पाथीभरा नर्सरी	श्री उमेश ढकाल	इटहरी ३, सुनसरी		आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, रुखकटहर, मुँइकटहर, अनार
२७	सुनसरी	श्री पशुपति नर्सरी	श्री हिरा अधिकारी	ईटहरी १, सुनसरी		आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, मुँइकटहर, अनार, मेवा, बेल, अमला, सुपारी, नरिवल
२८	धनकुटा	गाँड नगर कृषि सहकारी स.लि.	श्री पाराड तामाङ	उत्तरपानी, धनकुटा	९८९५३२६४४८	किंवीफुट
२९	भाषा		श्री तुलसीराम पाण्डे	चकचकी ६, भाषा		कागती

७.२ प्रदेश नं.२ मा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विस्तार
१	रौतहट	श्री नागेन्द्र प्रसाद साह	कटहरिया न.पा., विर्ति प्रस्तोका, रौतहट	९८४५२३४४४२	आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला, कागती
२	रौतहट	श्री हरेन्द्र प्र. रौनियार	“ “ “	९८९१९४९६९०	आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला, कागती
३	रौतहट	श्री लालबाबु प्र.गुप्ता	“ “ “	९८०६८५४२१५	आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला, कागती
४	रौतहट	श्री अब्दुल रहिम	“ “ “	९८०७२४०३५६	आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला, कागती
५	रौतहट	श्री मो.जियालोदिन्	“ “ “	९८९२२९४५३२	आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला, कागती
६	रौतहट	श्री मोसाफिर राय यादव	“ “ “	९८७५२८१७३६	आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला, कागती
७	रौतहट	श्री शिव शंकर राय यादव	“ “ “	९८७२४८६२२	आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला, कागती
८	रौतहट	श्री शिव प्रसाद यदव	“ “ “	९८९१८६४७३	आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला, कागती
९	रौतहट	श्री जादोलाल साह	“ “ “	९८४५१३५३९२	आँप, लिंची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला, कागती

क्र.सं.	जिल्ला	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विश्वाहर
१०	रौतहट	श्री बसन्त प्र. साह	" " "	९८४५३७५११९	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
११	रौतहट	श्री उमाशंकर प्र.यादव	" " "	९८४५८१२०३६	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
१२	रौतहट	श्री उमेश राय यादव	" " "	९८४५३८५००८	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर, सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
१३	रौतहट	श्री धर्मेन्द्र कुमार साह	" " "	९८९९८३२१५७	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
१४	रौतहट	श्री रामकृष्ण साह	" " "	९८४५१३०४९३	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
१५	रौतहट	श्री लालबाबु साह	" " "	९८४५८४२३७५	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
१६	रौतहट	श्री जय नारायण साह	" " "	९८४५५२५०६४	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर, सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
१७	रौतहट	श्री राजेन्द्र पासवान	" " "	९८९९९६६४९९	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
१८	रौतहट	श्री ब्रह्मदेव महरा	" " "	९८९२२८६९८६	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
१९	रौतहट	श्री नन्दकिशोर पासवान	" " "	९८९९८०२५३०	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर, सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
२०	रौतहट	श्री भगल साह बनिया	" " "	९८६१८६४४८०	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
२१	रौतहट	श्री जय प्रकाश साह	" " "	९८७५२८१५४५	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर, सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
२२	रौतहट	श्री दुर्गा साह	" " "	९८५५०६१८०९	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
२३	रौतहट	श्री देवेन्द्र साह	" " "	९८४५८८४५५६	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
२४	रौतहट	श्री नागेन्द्र प्रसाद साह	" " "	९८४५०८०१०१७	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर, सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
२५	रौतहट	श्री नागेन्द्र प्रसाद साह	" " "	९८४५०८०१०१७	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर, सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
२६	रौतहट	श्री गजेन्द्र प्रसाद यादव	" " "	९८६०३७०८०९	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
२७	रौतहट	श्री हरेन्द्र साह बनिया	" " "	९८५७६२११७०	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती

क्र.सं.	जिल्ला	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विश्वाहर
२८	रौतहट	श्री प्रिती साह	" "	९८६३६४९९१२	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
२९	रौतहट	श्री विद्यालाल साह	" "	९८४५६६४९०६	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
३०	रौतहट	श्री रामगणेश साह	" "	९८०६८५२५६	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
३१	रौतहट	श्री राम प्रवेश साह रौनियार	" "	९८४००७२४९६	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
३२	रौतहट	श्री राम विश्वास साह	" "	९८४५०४२७४५	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
३३	रौतहट	श्री विरेन्द्र साह	" "	९८४५६५७१९४५	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
३४	रौतहट	श्री भाग्य नारायण साह तेली	" "	९८४५४२९४२४	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
३५	रौतहट	श्री प्रेमलाल साह	" "	९८४९८७०८६	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
३६	रौतहट	श्री सुरेश महरा	" "	९८४५१७१२६०	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
३७	रौतहट	श्री राजाराम साह	" "	९८४५३१६८५९	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
३८	रौतहट	श्री योगेन्द्र साह	" "	९८४५१२०७०३	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
३९	रौतहट	श्री राज कुमार साह रौनियार	" "	९८४५२२००१	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
४०	रौतहट	श्री जोगिन्द्र प्रसाद साह	" "	९८११८७८९७५	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
४१	रौतहट	श्री लक्ष्मण साह	" "	९८४५४१७००९	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
४२	रौतहट	श्री महिन्द्र राय यादव	" "	९८६२२७८८०४	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
४३	रौतहट	श्री उमाकान्त प्र. यादव	" "	९८२१८१३०२९	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
४४	रौतहट	श्री राकेश कुमार साह	" "	९८४५४७६५२०	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
४५	रौतहट	श्री रामअधार प्र.साह	" "	९८४५३८०५९०	ऑप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती

क्र.सं.	जिल्ला	नरसरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहरु
४६	रौतहट	श्री रघुनाथ राय यादव	" "	९८२११८०६५०	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
४७	रौतहट	श्री जयस साह	" "	९८५५०४४९९३	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
४८	रौतहट	श्री मनोज कुमार गुप्ता	" "	९८१११७५०६६	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
४९	रौतहट	श्री रुपेश यादव	" "	९८१५२९६५८८	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
५०	रौतहट	श्री सुनिता कुमारी	" "	९८४५८४००२	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
५१	रौतहट	श्री रुपेश कुमार साह	" "	९८६१५२८७९९	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर, सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
५२	रौतहट	श्री जितेन्द्र प्रसाद साह	" "	९८४५१६१८२५	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर, सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
५३	रौतहट	श्री ओम प्रकाश साह रौनियार	" "	९८४५१८१८१८	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
५४	रौतहट	श्री महिन्दर भगत माली	" "	९८६५२८१७६३	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
५५	रौतहट	श्री जयराम यादव	" "	९८५५०४११६६	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
५६	रौतहट	श्री राजेश प्रसाद रौनियार	" "	९८४५३३७५३०	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
५७	रौतहट	श्री रामजनम साह	" "	९८४५११६०१६	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
५८	रौतहट	श्री बुधन साह बनिया	" "	९८६५२८१५२६	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर, सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
५९	रौतहट	श्री पशुराम साह	" "	९८६५३५७२०५	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
६०	रौतहट	श्री रानी शाह रौनियार	" "	९८६३११७५०५	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर, सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
६१	रौतहट	श्री सुखराम साह	" "	९८६३६४१९९२	आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला,कागती
६२	सप्तरी	श्री सन्ना कार्की	रायपुर ८,सप्तरी		आँप,लिची,अम्बा,रुखकटहर,सुपारी,नरिवल,बेल,अनार,मेवा,अमला
६३	सप्तरी	श्री देव चौधरी	धनगढी न.पा.जिरो माइल,सप्तरी		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला
६४	सप्तरी	श्री घुरन मोची	मधुपट्टी, सप्तरी		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल,

क्र.सं.	जिल्ला	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहरु
६५	सर्लाही		नवलपुर, सर्लाही	०४६ ५०९९०७	आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, एभोकाडो, नरिवल, अनार
६६	बारा	श्री राम कुमारी कुशवाहा	कलैया, बारा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, अनार
६७	बारा	श्री विश्वनाथ कुशवाहा	कलैया, बारा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, अनार
६८	बारा	श्री उमेश कुमार कुशवाहा	कलैया, बारा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, अनार
६९	महोत्तरी	श्री रामबलुश साह	गौशाला, महोत्तरी	१७४४०९०९८४	आँप, लिची, रुखकटहर, अनार, कागती
७०	महोत्तरी	श्री राजु साह	गौशाला, महोत्तरी		आँप, लिची, रुखकटहर, अनार, कागती, अमला, सुपारी, मरिच
७१	महोत्तरी	श्री ओम बहादुर श्रेष्ठ	गौशाला, महोत्तरी		आँप, लिची, रुखकटहर, अनार, कागती, अमला, सुपारी, मरिच
७२	महोत्तरी	श्री नारायण श्रेष्ठ	गौशाला, महोत्तरी		आँप, लिची, रुखकटहर, अनार, कागती, सुपारी
७३	महोत्तरी	श्री रामबलेश साह	गौशाला, महोत्तरी		आँप, लिची, रुखकटहर, अनार, कागती, अमला, सुपारी, मरिच
७४	सिरहा	श्री राज कुमार सिंह	लहान ३, सिरहा		आँप, लिची,
७५	सिरहा	श्री कपिलदेव चौधरी	धनगढी, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार, मेवा, अमला, कागती
७६	सिरहा	श्री राजलाल महतो	धनगढी, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार,
७७	सिरहा	श्री राजकिशोर महतो	धनगढी, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, नरिवल, बेल, अनार,
७८	सिरहा	श्री सुनिता महतो	लहान ३, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, बेल, अनार,
७९	सिरहा	श्री सुरेन्द्र महतो	धनगढी, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, बेल, अनार,
८०	सिरहा	श्री शिवजी महतो	लहान ३, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, बेल, अनार,
८१	सिरहा	श्री सजिब कुमार यादव	धनगढी, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, बेल, अनार,
८२	सिरहा	श्री रामसरोवर यादव	धनगढी, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, अनार,
८३	सिरहा	श्री रामचन्द्र यादव	धनगढी, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, अनार,
८४	सिरहा	श्री ब्रह्मदेव महतो	चन्द्रउदयपुर, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, अनार, मेवा, अमला, कागती
८५	सिरहा	श्री सुन्दर चौधरी	धनगढी, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, अनार, मेवा, अमला, नरिवल, कागती
८६	सिरहा	श्री रामबृक्ष महतो	धनगढी, सिरहा		आँप, लिची, अम्बा, रुखकटहर, सुपारी, अनार, अमला, नरिवल
८७	धनुषा		जनकपुर, धनुषा	०४९ ५२०२४७	आँप, लिची, रुखकटहर, कागती

७.३ बागमती प्रदेशमा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण

सि.नं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरीको नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहरु
१	रामेछाप	बहूजातिय फलफूल नर्सरी	श्री यमबहादुर मोक्तान	डडुवा १, रामेछाप	१७४९९५५५८४	सुन्तला, जुनार कागती, किवीफ्रुट
२	रामेछाप	अधिराज फलफूल नर्सरी	श्री कूमार मोक्तान तामाङ	डडुवा १, रामेछाप	९८१४८२४८६३	सुन्तला, जुनार, कागती, किवीफ्रुट
३	रामेछाप		श्री बिनोद चौलागाई	मन्थली रामेछाप	९८५४०४३३१३	कागती

सि.नं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरीको नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विश्वाहर
४	रामेछाप	शैलुडशवर फलफूल नर्सरी	श्री कालुमान तामाङ्	डडुवा १, रामेछाप	९८६५०५६६११	जुनार कागती,किवीफुट
५	रामेछाप	शैलुड जनउत्थान फलफूल नर्सरी	श्री रामकुमार तामाङ्(सप्रिना)	डडुवा १, रामेछाप	९८४४३२६८४८	सुन्तला,जुनार कागती,किवीफुट
६	रामेछाप	गात्या बतासे फलफूल नर्सरी	श्री मोहनबहादुर तामाङ्	दिमीपोखरी ५ रामेछाप	९७४९९३२२२३	सुन्तला,जुनार, कागती,किवीफुट
७	रामेछाप	महादेवस्थान फलफूल नर्सरी	श्री लक्ष्मण थापा	सुनारपानी १, रामेछाप	९८४४९९९९७	सुन्तला,जुनार कागती,अनार, नास्पाती,हलुवाबेद
८	रामेछाप		श्री कर्ण बहादुर तामाङ्	डडुवा १, रामेछाप	९७४४०५९६७	सुन्तला,जुनार, कागती,किवीफुट
९	रामेछाप	गौरीशंकर फलफूल नर्सरी	श्री बुद्धिमान तामाङ्	डडुवा १, रामेछाप	९७५४२०३२६६	सुन्तला,जुनार, कागती,किवीफुट,
१०	रामेछाप		श्री जितबहादुर तामाङ्	दिमीपोखरी ६, रामेछाप	९८४३६९६२३	सुन्तला,जुनार,कागती,किवीफुट
११	रामेछाप		श्री जयबहादुर खड्का	बेताली १, रामेछाप	९८४४४९५९७	सुन्तला,जुनार कागती
१२	रामेछाप		श्री खेम बहादुर तामाङ्	डडुवा १, रामेछाप	९७४४०५९७०२	सुन्तला,जुनार कागती
१३	रामेछाप		श्री हरि बहादुर पौडेल	फुलासी रामेछाप	९७४४०४२२१	जुनार
१४	रामेछाप		श्री बिकम मोक्तान तामाङ्	डडुवा १, रामेछाप	९७४९३७४७७४	सुन्तला,जुनार, कागती,किवीफुट
१५	रामेछाप		श्री सून्दर मोक्तान	डडुवा १, रामेछाप	९८९९८५४९५	सुन्तला,जुनार, कागती
१६	रामेछाप	शैलुड एप्रीकल्चर प्रोडक्सन प्रा.लि.	श्री राडदान तामाङ्	डडुवा ५, रामेछाप	९७४९०५३४२०	किवीफुट
१७	रामेछाप	एन.के.नर्सरी फार्म	श्री निर कुमार कार्की	बास्ती ४,रामेछाप	९७४९२९२४४६	किवीफुट
१८	रामेछाप	मुनाल फलफूल नर्सरी	श्री राजेन्द्र लामा	डडुवा १,दोरम्बा,रामेछाप	९८६३१११०६५	किवीफुट, कागती
१९	रामेछाप	स्टेप्डर्ड कियशन एण्ड प्रोडक्सन	श्री हरी बहादुर कार्की	डडुवा १,दोरम्बा,रामेछाप	९८४३१११५६२	सुन्तला,जुनार, कागती,किवीफुट,हलुवाबेद,अलैची,आरु,नास्पाती,आरुखाडा,अनार,रुखकटहर,टिमुर
२०	दोलखा	शितोष्ण फलफूल रूटस्टक विकास केन्द्र (सरकारी)		बाँच,दोलखा	९८५४०४५४१२	स्याउ(ले.चि.),नास्पाती(जापानी),हलुवाबेद,किवीफुट,आरु,आरुबखाडा,
२१	दोलखा		श्री बालकृष्ण वली	पवटी ६, दोलखा	९७४४०२७२२९	सुन्तला,जुनार, कागती
२२	दोलखा		श्री शिव वली	पवटी ६, दोलखा	९८६१४३१२३५	सुन्तला,जुनार, कागती
२३	दोलखा		श्री राम कुमार बस्नेत	सुनखानी २, दोलखा	९७४४०२१६६३	सुन्तला,जुनार, कागती
२४	दोलखा		श्री कमल कान्त ओली	पवटी ६, दोलखा	९८६४००१८५२	सुन्तला,जुनार, कागती

सि.नं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरीको नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहरु
२५	मकवानपुर	शितोष्ण बागबानी नर्सरी केन्द्र (सरकारी)		दामन,मकवानपुर	०५७ ६२०४४९	स्थाउ(हा.चि.),नास्पाती(जापानी,फर्पिंड),हलुवाबेद,किवीफ्रुट,आरु,आरुबखडा,ओखर
२६	मकवानपुर	इन्द्रायणी नर्सरी	श्री भलराम कार्की	थाहा न.पा.७,दो बाटो,मकवानपुर	१७५५०००८४९	नास्पाती (जापानिज),किवीफ्रुट
२७	मकवानपुर	सेती गणेश नर्सरी	श्री राजकुमार विष्ट	थाहा न.पा.७,दो बाटो,मकवानपुर		नास्पाती (जापानिज,फर्पिंड)
२८	मकवानपुर		श्री प्रकाश मिश्र	नामटार २,मकवानपुर	९८४५९६९२६	कागती
२९	मकवानपुर		श्री मंगल बहादुर मोक्तान	हाँडीखोल ७,मकवानपुर	९८४५९६७८६०	कागती
३०	भक्तपुर	मातातिर्थ नर्सरी	श्री शंकर रंजित	जितपुर,भक्तपुर	९८४९२०४६०७	सुन्तला,कागती,स्थाउ(लो.चि.),नास्पाती(जापानिज),हलुवाबेद,किवीफ्रुट
३१	भक्तपुर	सियोन नर्सरी	श्री शुक्र तामाङ	लो कन्थली,मनोहरा पुल,भक्तपुर	९८४९८४४४२	नास्पाती(जापानिज),हलुवाबेद,किवीफ्रुट
३२	नुवाकोट	उपेष्ण प्रदेशिय बागबानी विकास केन्द्र(सरकारी)		त्रिशुली, नुवाकोट	०१० ५६००६९	अँ प,लिची,एभो काडो ,मेकाडमियानट, अच्छा,अनार,
३३	नुवाकोट		श्री गोपी प्रसाद त्रिपाठी	बेलकोट, नुवाकोट	९८४९८९२२३५	सुन्तला,कागती
३४	नुवाकोट		श्री गोपाल डंगोल	सामरी ५, नुवाकोट		सुन्तला,कागती
३५	नुवाकोट		श्री पुर्णप्रसाद पुडासेनी	कमरी ४, नुवाकोट	९७४९९००८६२	सुन्तला,कागती,
३६	नुवाकोट	बुद्धिलाल हिउदे फलफूल नर्सरी	श्री बुद्धिलाल तामाङ	ककनी, नुवाकोट	९८४९४३९४५८	नास्पाती(जापानिज,फर्पिंड,),कटुस,आरुबखडा,खुर्पानी
३७	सिन्धुली	कन्दमुल तरकारी विकास केन्द्र		सिन्धुली	०४७ ५२०९२२	आँप,लिची,भुँइकटहर
३८	सिन्धुली		श्री पदम बहादुर ठाडा	तिनकन्या,६, सिन्धुली		सुन्तला,जुनार कागती
३९	सिन्धुली		श्री शेर बहादुर मगर	बाशेश्वर ६, सिन्धुली		सुन्तला,जुनार कागती
४०	सिन्धुली		श्री अमृत बहादुर रमेल	रतनघुरा, ३,सिन्धुली		सुन्तला,जुनार कागती
४१	सिन्धुली		श्रीहरि शरण बस्नेत	रतनघुरा, ६,सिन्धुली		सुन्तला,जुनार कागती
४२	सिन्धुली		श्री बुद्धि बहादुर पाल्पाली	रतनघुरा, ८,सिन्धुली	९८४४०९२३९९	सुन्तला,जुनार कागती,नास्पाती,हलुवाबेद,आरु,आरुबखडा,

सि.नं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नसरीको नाम	नसरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहरू
४३	सिन्धुली		श्री चुडाराज शर्मा सापकोटा	रतनचुरा, ८,सिन्धुली	९८४०४२३९२	सुन्तला,जुनार कागती
४४	सिन्धुली		श्री दिपक कुमार थापा	रतनचुरा, ७,सिन्धुली		सुन्तला,जुनार कागती
४५	सिन्धुली		श्री अमरेश बहादुर बस्नेत	रतनचुरा, ८,सिन्धुली		सुन्तला,जुनार कागती
४६	सिन्धुली		श्री राजकुमार थापा	रतनचुरा, ९, सिन्धुली		सुन्तला,जुनार कागती
४७	चितवन	बागबानी फार्म(कृषि बन विज्ञान विश्वविद्यालय)		रामपुर,चितवन		आँप,लिची
४८	चितवन			भरतपुर १,चितवन	९८४०६४८५६	कागती
४९	ललितपुर	सन्तानेश्वर फलफूल नसरी	श्री प्रेमराज कार्की	भरुवार ठसी,ललितपुर	९७४९०२९५५६	हलुवाबे द,कटुस,किवीफ्रुट,आरुबखडा,ओखर
५०	काठमाण्डौ	समशितोष्ण बागबानी केन्द्र (सरकारी)		कीर्तिपुर,काठमाण्डौ	०१ ४३३०५५०	सुन्तला,जुनार,कागती,एभो काडे, किवीफ्रुट, नास्पाती(जापानी), हलुवाबेद, स्याउ(लोचि),आरु,आरुबखडा,कटुस,ओखर,पिकानट,अंगुर,अनार,
५१	काठमाण्डौ	मच्छेनारायण फलफूल नसरी	श्री प्रदीप दुंगाना	चन्द्रगिरी १२,काठमाण्डौ	९७५९०९०६६८	सुन्तला,जुनार,कागती,किवीफ्रुट,अरु,आरुबखडा,हलुवाबेद,नास्पाती
५२	काठमाण्डौ	शैलुङ नसरी	श्री सत्यमान मोक्तान	चन्द्रगिरी १२,काठमाण्डौ	९८४९७३५९८८	सुन्तला,जुनार,कागती,किवीफ्रुट,अरु,आरुबखडा,हलुवाबेद,नास्पाती
५३	काप्रेपलान्चोक	मसला बाली विकास केन्द्र (सरकारी)		पाँचखाल,काप्रे	०११ ४९९०५५	आँप,लिची,अम्बा
५४	काप्रेपलान्चोक		श्री दीपक मैनाली	रोसी गा पा १२	१८१८१५८७१	सुन्तला,कागती
५५	काप्रेपलान्चोक	तामसालिङ फलफूल नसरी	श्री सोम ब तामाङ	धुलिखेल ४	१८४९९४२००	सुन्तला, कागती,हलुवाबेद,नास्पाती,किवी
५६	काप्रेपलान्चोक	बुद्ध फलफूल नसरी	श्री शम्भु तामाङ	साँगा, काप्रे	१८४९२९५२९०	सुन्तला,जुनार, कागती,एभो काडे,किवीफ्रुट,नास्पाती,हलुवाबे द,स्याउ,
५७	धादिङ्		श्री कमल बहादुर गुरुङ	नलाड १,पाल्टे, धादिङ्	९८४९०९०२५	सुन्तला,कागती,

७.४ गण्डकी प्रदेशमा रहेका सरकारी तथा निजी नसरीको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नसरीको नाम	नसरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विस्वाहर
१	गोर्खा		श्री थीरभक्त श्रेष्ठ	गो.न.पा. ३ नारेश्वर, गोरखा	९८४६०७०३२८	सुन्तला,कागती
२	गोर्खा		श्री शीतल श्रेष्ठ	गो.न.पा. ३ नारेश्वर, गोरखा	९८४६०९८२३५	सुन्तला,कागती
३	गोर्खा		श्री निर्मलबाटु श्रेष्ठ	गो.न.पा. ३ नारेश्वर, गोरखा	९८४६०८८१३२	सुन्तला,कागती
४	गोर्खा		श्री अर्जून प्रताप राणा	गो.न.पा. ४, गोरखा	९८४६६४९५१	सुन्तला,कागती
५	गोर्खा		श्री डिल बहादुर थापा	ताङ्गलीयोक २, गोरखा	९८०४९५४७४४	सुन्तला,कागती
६	गोर्खा		श्री गणेश बहादुर बस्नेत	गो.न.पा. ३, गोरखा	९८४६३२८१०७	सुन्तला,कागती
७	लमजुङ					कागती
८	तनहुँ		श्री तुल बहादुर गूरङ्ग	छिपछिपे २, तनहुँ	९८४६२३४३७६	सुन्तला,कागती
९	तनहुँ		श्री काञ्चा गूरङ्ग	छिपछिपे ४, तनहुँ	९८४५०७३४८८	सुन्तला,कागती
१०	स्याङ्जा		श्री कृष्ण बहादुर अधिकारी	दहथुम ८ स्याङ्जा	९८४६०६७७३७	सुन्तला,कागती
११	स्याङ्जा		श्री भवानी लामिछाने	पु.बन.पा. १३, स्याङ्जा	९८४६०६३७५६	सुन्तला
१२	स्याङ्जा		श्री डिल्लीराम रेग्मी	वा.न.पा. ७, स्याङ्जा	९८४६०९७३२३	सुन्तला,कागती
१३	स्याङ्जा		श्री सागर थापा	बिरुवाअर्चले २, स्याङ्जा	९७४६०९०५५२	सुन्तला,कागती
१४	स्याङ्जा		श्री प्रकाश थापा	मनकामना ३, स्याङ्जा	९८११११८१९८	सुन्तला
१५	स्याङ्जा		श्रीयज्ञ प्रसाद लामीछाने	जगतभन्ज्याड २, स्याङ्जा	९८४६५४९७२१	सुन्तला,कागती
१६	स्याङ्जा		श्री देबी पौडेल	पु.न.पा. १३ स्याङ्जा	९८४६१६२५८८	सुन्तला
१७	स्याङ्जा		श्री तिलक गूरुङ	जगतभन्ज्याड- २, स्याङ्जा	९८४६२३६५१४	कागती
१८	स्याङ्जा		श्री उमादेबी ढाकाल	पु.न.पा. ८, स्याङ्जा	९८४६०३७५७२	सुन्तला
१९	स्याङ्जा		श्री तारा प्रसाद अर्याल	भिरकोट न.पा. ६, स्याङ्जा	९८४६११००६८	सुन्तला,कागती
२०	स्याङ्जा		श्री खेम गूरुङ	ऐलादी ४, स्याङ्जा	९८१५१७२९६२	सुन्तला
२१	पर्वत	उच्च पहाडी फलफूल श्रोत नसरी	श्री यज्ञ प्रसाद सुवेदी	लेकफाँट,पर्वत	९८४७६४६३४२	किवीफ्रुट
२२	पर्वत	रन्जिता किवी नसरी	श्री कृष्ण बहादुर रन्जिता	लेकफाँट,पर्वत	९८४७७८२६९८	किवीफ्रुट
२३	पर्वत		श्री नरु पाइजा	सालिजा, पर्वत		सुन्तला,कागती
२४	पर्वत		श्री दाताराम चापाई	देउपुर, पर्वत		सुन्तला,कागती
२५	पर्वत		श्री लाल बहादुर थापा	कुर्घा ७, पर्वत	९८६७६३८६९९	सुन्तला,कागती
२६	बागलुङ		श्री रण बहादुर थापा	भकुण्डे ७, बागलुङ	९८४७६३९४३५	सुन्तला
२७	म्याग्दी		श्री जोग बहादुर विक.	दाना, ९ फगाम, म्याग्दी	९८४७६७४७९२	सुन्तला
२८	म्याग्दी		श्री ओम बहादुर पुन	देवीस्थान ८, म्याग्दी	९८४६३१४५९	सुन्तला
२९	म्याग्दी		श्री दिलमाया पुन	दाना, ९ म्याग्दी	९८४७७०२०९३	सुन्तला,कागती

क्र.सं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरीको नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहरू
३०	म्यागदी		श्री मनकली पुन	भाकिम्ली ५, राखू, म्यागदी	९८४७६२७७३८	सुन्तला
३१	म्यागदी		श्री टेकमाया पून	देवीस्थान ९, म्यागदी	९८४६७९४७८८	सुन्तला
३२	म्यागदी		श्री न्यु बहादुर शाही	पिप्ले, म्यागदी	९८४७७८०३२७	सुन्तला, कागती
३३	म्यागदी		श्री रेशम बुढाथोकी	बरन्जा ४ म्यागदी	९८५७६४०७५०	सुन्तला, कागती
३४	मुस्ताङ	शितोष्ण बागबानी विकास केन्द्र(सरकारी)		मार्फा, मुस्ताङ	०६९ ४०००३४	स्याउ, ओखर, कागजीबद राम खुपानी, आरु, आरुब खडा, अंगुर, नास्पाती

७.५ प्रदेश नं.५ मा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरीको नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहरू
१	पाल्पा	सुन्तलाजात फलफूल विकास केन्द्र (सरकारी)		तानसेन, पाल्पा	०७५ ५२०९४७	सुन्तला
२	पाल्पा		श्री यामलाल कोइराला	रैनादेवी छहरा ४, पाल्पा	९८४७०७८६५७	सुन्तला, जुनार, कागती,
३	पाल्पा	ब्रह्मदेवी सुन्तलाजात फलफूल नर्सरी	श्री खिमबहादुर बगाले	रैनादेवी छहरा ४, पाल्पा	९८५७०६५७०६	सुन्तला, जुनार, कागती,
४	पाल्पा		श्री बिष्णु कोइराला	रैनादेवी छहरा ४, पाल्पा	९८४७०६७५५६	सुन्तला, जुनार, कागती,
५	गुल्मी		श्री नारायण खत्री	पिपलधारा ८, गुल्मी	९८४३५०६१४२	सुन्तला
६	गुल्मी		श्री दलबहादुर खत्री	नयाँगाउ १, गुल्मी	९८६७५३३९८	सुन्तला
७	गुल्मी		श्री कोष प्रसाद न्योपाने	अर्बेनी ६, गुल्मी	९८४७४६७००७	सुन्तला, कागती,
८	गुल्मी		श्री बिष्णु प्रसाद पन्त	हर्डिनेटा, ६, गुल्मी	९८४७९८१५५८	सुन्तला
९	गुल्मी		श्री राम बहादुर घर्टा	नयाँ गाउ १, गुल्मी	९८०७५३८२९३	सुन्तला
१०	गुल्मी		श्री राम कृष्ण कडेल	दिगाम १, गुल्मी	९८४७९७२६१०	सुन्तला
११	गुल्मी		श्री गोपाल मल्ल	नयाँ गाउ २, गुल्मी	९८४७५०६०७०	सुन्तला
१२	गुल्मी		श्री टिकाबहादुर हमाल	नयाँ गाउ ४, गुल्मी	९८४७३६१२७७	सुन्तला
१३	गुल्मी		श्री पिताम्भर कोइराला	नयाँ गाउ ३, गुल्मी	९७४७०३३०३४	सुन्तला
१४	गुल्मी		श्री याम बहादुर काउङ्गा	हाउडहाउडे ७, गुल्मी	९८४६०९६४८९	सुन्तला,
१५	गुल्मी		श्री हिक्मत बहादुर थापा	पुर्कोटदह १, गुल्मी	९८४७०६७६२	सुन्तला, कागती,
१६	गुल्मी		श्री चन्द्रा सोमै	थानपति ८, गुल्मी	९८४७४९९१०८	सुन्तला, कागती,
१७	गुल्मी		श्री बालकृष्ण पोखरेल	नयाँ गाउ ३, गुल्मी	९८५७०२७०९९	सुन्तला
१८	अर्धाखाँची		श्री रेवती प्रसाद पौडेल	पणेना १, अर्धाखाँची	९८४७०९१९१५	सुन्तला, जुनार, कागती,
१९	अर्धाखाँची		श्री तुलसी विक्रम ठकुरी	हंसपुर ६, अर्धाखाँची	९८४७५७७३९६	सुन्तला

क्र. सं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरीको नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहर
२०	प्युठान		श्री कृष्ण प्रसाद पोखरेल	ओखरकोट चुदारा, प्युठान		सुन्तला, जुनार, कागती,
२१	प्युठान		श्री जग बहादुर घर्ती	स्वर्गद्वारी १, प्युठान	९८६६९३६७९५	सुन्तला, जुनार
२२	रोल्पा		श्री देव बहादुर थापा	इरिवान, रोल्पा	९७४८५७२२५१	सुन्तला
२३	रुकुम		श्री नरेन्द्र राना	खोलागाउँ ४, रुकुम		सुन्तला, जुनार, कागती,
२४	वर्दिया	आधुनिक कृषि तथा जडीबुटी फार्म	श्री टोपलाल बिक	गुलरिया ७, बर्दिया		टिस्युकलचर केरा
२५	वर्दिया	संगम व्यवसायिक कृषि फार्म	श्री शंभु प्रसाद अधिकारी	गुलरिया ७, बर्दिया		टिस्युकलचर केरा
२६	बाँके	प्रभात नर्सरी	श्री प्रभात कुमार चौधरी	भवानियापुर, बाँके		आँप, लिंची, अम्बा, अनार, रुखकटहर, मेवा, अमला
२७	बाँके	चौधरी नर्सरी	श्री हरदेव बक्स चौधरी	भवानियापुर, बाँके		आँप, लिंची, अम्बा, अनार, अनारअमला
२८	बाँके	विजय नर्सरी	श्री विजय बक्स चौधरी	भवानियापुर, बाँके		आँप, लिंची, अम्बा, अनार, रुखकटहर,
२९	बाँके	पार्वती नर्सरी	श्री अशोक कुमार चौधरी	भवानियापुर, बाँके		आँप, लिंची, अम्बा, अनार, रुखकटहर, अमला
३०	बाँके	जयदुर्गा नर्सरी	श्री नरेन्द्र कुमार चौधरी	भवानियापुर, बाँके		आँप, लिंची, अम्बा, अनार, रुखकटहर
३१	बाँके	विरेन्द्र नर्सरी	श्री भलु कोरी	भवानियापुर, बाँके		आँप, लिंची, अम्बा, अनार
३२	बाँके	नेपाल कृषि विकास फार्म	श्री देवेन्द्र अधिकारी	बागेश्वरी, बाँके		टिस्युकलचर केरा, मेवा
३३	बाँके	पन्त नर्सरी	श्री अशोक पन्त	बागेश्वरी, बाँके		आँप, लिंची
३४	बाँके	बिना नर्सरी	श्री विना बर्मा	भवानियापुर, बाँके		आँप, अम्बा

७.६ कर्णाली प्रदेशमा रहेका सरकारी तथा निजी नर्सरीको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरीको नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहर
१	सल्यान		श्री भूमनाथ योगी	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सल्यान	९८०९७५७९८८	सुन्तला, कागती
२	सल्यान		श्री ज्ञान बहादुर वर्ली	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सल्यान	९८०९७०९७६७	सुन्तला, कागती
३	सल्यान		श्री दोलख ब. डागी	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सल्यान	९८०९७०७०८०६	सुन्तला, कागती
४	सल्यान		श्री प्रकाश डागी	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सल्यान		सुन्तला, कागती
५	सल्यान		श्री केशर ब. डागी	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सल्यान	९८१२८०९९१०	सुन्तला, कागती

क्र.सं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नसरीको नाम	नसरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विश्वाहर
६	सत्यान		श्री हरिलाल बुढाथोकी	बाजाकाटा ७, सत्यान	९८४४२९३९८	सुन्तला,कागती,जुनार
७	सत्यान		श्री खुमराज डाँगी	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सत्यान	९८०६२६४५३४	सुन्तला,कागती
८	सत्यान		श्री दिपक चन्द	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सत्यान	९७४८५३४४०५	सुन्तला,कागती
९	सत्यान		श्री सीताराम पूरी	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सत्यान	९७४८५०२६४	सुन्तला,कागती
१०	सत्यान		श्री बिष्णु पुरी	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सत्यान	९८०९८७९१२०	सुन्तला,कागती
११	सत्यान		श्री डम्बर बहादुर डाँगी	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सत्यान	९८०९७०७६३२	सुन्तला,कागती
१२	सत्यान		श्री यज्ञ बहादुर डाँगी	वा.न.पा. ९ वथान, सत्यान	९८०६२९८०४६	सुन्तला,कागती
१३	सत्यान		श्री प्रेम प्रकाश शर्मा	वा.न.पा. ९ डागीगाउँ, सत्यान		सुन्तला,कागती
१४	सत्यान		श्री गोबिन्द बहादुर डाँगी	वा.न.पा. ९ वथान, सत्यान	९८०९७०७७३०	सुन्तला,कागती
१५	दैलेख		श्री राम बहादुर सिंह	दुल्लु न.पा. ८, दैलेख	९८१५५११२५६	सुन्तला,कागती,जुनार
१६	दैलेख		श्री छवीलाल सिंह	दुल्लु न.पा. ८, दैलेख	९८६८६५६४०७	सुन्तला,कागती,जुनार
१७	दैलेख		श्री कृष्ण प्रसाद उपाध्याय	दुल्लु न.पा. ५, दैलेख	९८४८१४२११६	सुन्तला
१८	दैलेख		श्री कर्ण बहादुर थापा	कालमैरेव ५, दैलेख	९८१५५३२२३१	सुन्तला,कागती
१९	दैलेख		श्री नन्दाराम शर्मा	कालमैरेव ४, दैलेख	९८६८६७६४२५	सुन्तला,कागती,जुनार
२०	दैलेख		श्री पूर्ण न्यौपाने	कालमैरेव ४, दैलेख	९८४८००७६७८	सुन्तला,कागती
२१	दैलेख		श्री गँगाराम न्यौपाने	डाँडापाराजुल ५, दैलेख	९८१४५२६१५१	सुन्तला,कागती,जुनार
२२	दैलेख		श्री टोप बहादुर वस्नेत	लाकुरी ५, दैलेख	९८४८२८११२८	सुन्तला,कागती,जुनार
२३	दैलेख		श्री डण्ड प्रसाद खनाल	तोली ७, दैलेख	९८४८१४११३२	सुन्तला,कागती,जुनार
२४	दैलेख		श्री गणेश बहादुर थापा	ना.न.पा.२ दैलेख	९८४८०५०६३३	सुन्तला,कागती,जुनार
२५	जाजरकोट		श्री गगन बहादुर बुढा	छेडागाउँ न.पा. १२,जाजरकोट	९८४८०५४९७६	सुन्तला,कागती
२६	जाजरकोट		श्री जय बहादुर थापा	त्रिवेणी नलगाउँ न.पा.१२, जाजरकोट	९८६८२९१८११	सुन्तला

क्र.सं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरीको नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहरु
२७	जाजरकोट		श्री मान बहादुर खत्री	छेडागाउँ न.पा. १२,जाजरकोट	९८९०९९६७०२	सुन्तला,कागती
२८	जाजरकोट	रावल नर्सरी	श्री केशव रावल	जोगीडाँडा,जाजरकोट	९८८०८०४५२	आरु,हलुवाबेद
२९	जाजरकोट	खड्का कृषि फर्म नर्सरी	श्री पुर्ण बहादुर थापा	थापा,जाजरकोट	९८८०८०९४२	आरुबखडा
३०	जाजरकोट	जय मष्टा दीप एण्ड लिंगित नर्सरी	श्री जय बहादुर थापा	डाँडागाउँ,जाजरकोट	९८८१७१७६	ओखर
३१	डोल्पा	ओ.वि. फलफूल नर्सरी		जुफाल,डोल्पा		स्याउ,अनार,अंगुर
३२	डोल्पा	कानजिरुवा फलफूल नर्सरी		रिमी २,डोल्पा		स्याउ
३३	डोल्पा	डाँफे फलफूल नर्सरी		रिमी २,डोल्पा		स्याउ
३४	डोल्पा	हिमचुली फलफूल नर्सरी		काइगाउँ २ डोल्पा		स्याउ
३५	डोल्पा	सुभदा हिंउदे फलफूल नर्सरी		काइगाउँ २ डोल्पा		स्याउ
३६	डोल्पा	गायत्री देवी जडीबुटी नर्सरी	श्री मके बस्नेत	जगदुल्ला १,छाँचु,डोल्पा	९८६१७४७५७०	स्याउ
३७	जुम्ला	महादेव फलफूल नर्सरी	श्री लक्ष्मी बुढा	डिल्लीचौर ४,जुम्ला	९८८०५३१११	स्याउ
३८	जुम्ला	उच्च हिमाली फलफूल नर्सरी	श्री छमु नेपाली	डिल्लीचौर ८,जुम्ला		स्याउ
३९	जुम्ला	चिमरा फलफूल नर्सरी	श्री पुर्ण बहादुर बोहरा	डिल्लीचौर ६,जुम्ला		स्याउ
४०	जुम्ला	डोलुकुणा फलफूल नर्सरी	श्री धन बशादुर रावत	छुमचौर २,जुम्ला		स्याउ
४१	जुम्ला	प्रियाबारी फलफूल नर्सरी	श्री गोविन्द रावत	छुमचौर २,जुम्ला		स्याउ,आरु,खुर्पानी
४२	जुम्ला	रावत अर्गानिक फलफूल	श्री गोर बहादुर रावत	छुमचौर २,जुम्ला		स्याउ
४३	जुम्ला	महादेव फलफूल नर्सरी	श्री खड्क बहादुर बुढा	पटमारा ७,जुम्ला	९८८१२०९००	स्याउ
४४	जुम्ला	सविना फलफूल नर्सरी	श्री दल महतारा	पटमारा ३,जुम्ला	९८८२९३२८७	स्याउ
४५	जुम्ला	सागर फलफूल नर्सरी	श्री कर्मा कुमारी शाही	चन्दननाथ ५,जुम्ला		स्याउ
४६	जुम्ला	रानीज्यूला फलफूल नर्सरी	श्री रमेश बहादुर खत्री	चन्दननाथ ९,जुम्ला		स्याउ
४७	जुम्ला	सत्रखम्बा फलफूल नर्सरी	श्री अमर बहादुर रावत	चन्दननाथ ३,जुम्ला	९८८१०२२७८	स्याउ,आरु,खुर्पानी
४८	जुम्ला	कालिका फलफूल नर्सरी	श्री रतन बहादुर रावल	चन्दननाथ १३,जुम्ला	९८८१०८७०५	स्याउ,आरु,खुर्पानी
४९	जुम्ला	भुग्खोला फलफूल नर्सरी	श्री खड्क बहादुर बुढा	चन्दननाथ १२,जुम्ला	९८८१०७१५०	स्याउ,आरु,खुर्पानी
५०	जुम्ला	साङ्गुखोला फलफूल नर्सरी	श्री सत रोकाया	चन्दननाथ १२,जुम्ला		स्याउ
५१	जुम्ला	चुलीसाँगु फलफूल नर्सरी	श्री मान बहादुर रावत	चन्दननाथ ११,जुम्ला		स्याउ

क्र.सं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नर्सरी को नाम	नर्सरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विरुद्धाहरू
५२	जुम्ला	साडखोला फलफूल नर्सरी	श्री गोर बहादुर भण्डारी	चन्दननाथ ११,जुम्ला		स्याउ
५३	जुम्ला	चन्दननाथ फलफूल नर्सरी	श्री हरी बहादुर रोकाया	चन्दननाथ १२,जुम्ला		स्याउ
५४	जुम्ला	प्रतिमा फलफूल नर्सरी	श्री जय बहादुर रावत	चन्दननाथ १२,जुम्ला		स्याउ
५५	जुम्ला	माटेखोला फलफूल नर्सरी	श्री तुलाराज रोकाया	चन्दननाथ १२,जुम्ला		स्याउ
५६	जुम्ला	जात्का फलफूल नर्सरी	श्री देवीदत्त पाण्डे	हाँकु ६,जुम्ला		स्याउ
५७	जुम्ला	मोती एण्ड दुर्गा फलफूल	श्री मोतीराम नेपाली	हाँकु ६,जुम्ला		स्याउ
५८	जुम्ला	सुन्दरमणी फलफूल नर्सरी	श्री ऐरव बहादुर बुढा	तातोपानी ५,जुम्ला		स्याउ
५९	जुम्ला	त्रिबेणी फलफूल नर्सरी	श्री नर बहादुर रावत	कुँडारी ३,जुम्ला		स्याउ
६०	जुम्ला	महादेव फलफूल नर्सरी	श्री लंक बहादुर रावत	बढकी ९, जुम्ला		स्याउ
६१	जुम्ला	नारायण फलफूल नर्सरी	श्री गोर्ख बहादुर रावत	बढकी ९, जुम्ला		स्याउ
६२	जुम्ला	दिलौरी फलफूल नर्सरी	श्री पन्नलाल रोकाया	शनीगाँउ १,जुम्ला		स्याउ
६३	जुम्ला	रविन्द्र फलफूल नर्सरी	श्री भक्त नेपाल	धापा २,जुम्ला		स्याउ
६४	जुम्ला	हिमा फलफूल नर्सरी	श्री दान बहादुर रोकाया	धापा २,जुम्ला		स्याउ
६५	जुम्ला	हस्त फलफूल नर्सरी	श्री हस्त बहादुर बुढा	क.सु. ७,जुम्ला		स्याउ
६६	जुम्ला	चकपाडे फलफूल नर्सरी	श्री रत्नपती बुढा	क.सु ७,जुम्ला		स्याउ
६७	जुम्ला	मालिका फलफूल नर्सरी	श्री मान बहादुर बुढा	क.सु. ७,जुम्ला		स्याउ
६८	जुम्ला	बागबानी अनुसन्धान केन्द्र (सरकारी)		राजीकोट,जुम्ला	०८७ ६९००२८	स्याउ,ओखर,आरू
६९	मुगु	सन्तोष शितोष्ण स्याउ नर्सरी	श्री बाँच बहादुर बुढा	रोवा ७,मुगु		स्याउ,ओखर
७०	मुगु	शिव महादेव फलफूल नर्सरी	श्री कृष्ण बहादुर रावल	कार्कीबाँडा ६,मुगु		स्याउ
७१	मुगु	रितेश एण्ड दिपेश हिउदे फलफूल नर्सरी	श्री शक्क बहादुर बुढा	कार्कीबाँडा ६,मुगु		स्याउ,ओखर
७२	मुगु	रामछिताक स्याउ फलफूल नर्सरी	श्री कर्ण बहादुर शाही	मुगु		स्याउ
७३	मुगु	जेके.फलफूल नर्सरी	श्री धिरेन्द्र भाम	मुगु		स्याउ
७४	मुगु	सागर हिउदे फलफूल नर्सरी	श्री बाँच बहादुर बि.क.	रोवा ४,मुगु		स्याउ
७५	मुगु	शुभाष शितोष्ण फलफूल नर्सरी	श्री शुभाषचन्द्र बुढा	रोवा ७,मुगु		स्याउ,ओखर

क्र.सं.	जिल्ला	सरकारी फार्म तथा निजी नसरीको नाम	नसरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विवाहहरू
७६	मुगु	रिणीमोक्ष स्यृज नसरी	श्री कन्न सिंह सिजुवाल	मुगु		स्याउ
७७	मुगु	ताल्य फलफूल नसरी	श्री जस बिर भाम	मुगु		स्याउ
७८	हुम्ला	तुलादुख्गा फलफूल नसरी	श्री नन्द बहादुर शाही	दार्मा १,हुम्ला		स्याउ,ओखर
७९	हुम्ला	लालीगुँरास फलफूल नसरी	श्री गोरख बहादुर शाही	दार्मा ३,हुम्ला	९८४८३०९८७४	स्याउ,ओखर
८०	हुम्ला	कोशेलि फलफूल नसरी	श्री गोविन्द जैसी	दार्मा ३,हुम्ला		स्याउ,नास्पाती,आरू,ओखर
८१	हुम्ला	सर्किदउ हिउदै फलफूल नसरी	श्री खाम्पा बुढा	मिमि ५,हुम्ला		स्याउ,ओखर
८२	हुम्ला	खाडा स्याउ नसरी	श्री देवी बुढाथोकी	मिमि ८,हुम्ला		स्याउ,ओखर
८३	हुम्ला	सर्किमाणु फलफूल नसरी	श्री दलविर बुढा	मिमि ५,हुम्ला		स्याउ,नास्पाती,आरू,आरूबखडा,ओखर
८४	हुम्ला	चंखेली फलफूल नसरी	श्री हर्कधन बुढा	मिमि ५,हुम्ला		स्याउ,नास्पाती,आरू,आरूबखडा,ओखर
८५	हुम्ला	बुढा फलफूल नसरी	श्री काली बहादुर बुढा	मिमि ४,हुम्ला	९८४८३८५०६८	स्याउ,आरू,ओखर
८६	हुम्ला		श्री राम बहादुर बोहरा	दार्मा ८,हुम्ला		स्याउ
८७	हुम्ला		श्री चन्द्र बहादुर बुढा	दार्मा ९,हुम्ला		स्याउ,ओखर
८८	हुम्ला	चड्खेली फलफूल निजीनसरी	श्री सर्जन बुढा	दार्मा ७,हुम्ला	९८४८३९६४०८	स्याउ,आरू,ओखर
८९	हुम्ला	सिएटी फलफूल नसरी	श्री देवीशरण फडेरा	श्रीनगर ४,हुम्ला		स्याउ,नास्पाती

७.७ सुदूर पश्चिम प्रदेशमा रहेका सरकारी तथा निजी नसरीको विवरण

सं.	जिल्ला	सरकारी कार्म तथा निजी नसरीको नाम	नसरी धनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	उपलब्ध हुने विवरहरू
१	बकाड	भुमिराज फलफूल नसरी	श्री हरिलal पाटाली	बुगल नपा., बकाड	९७४९०६३७३७	सुताल, जुनार, कागती, ओखर,
२	बकाड	सरस्वती निजी नसरी	श्री गोरखराज जोशी	कोइरालाकोट ५, बकाड	९७४९०६४४६	सुताल, जुनार, कागती, स्थाउ
३	बकाड		श्री काले सिंह	कोइरालाकोट ४, बकाड	९७४९०६३९१	सुताल, जुनार, कागती
४	बकाड		श्री हर्क बोहरा	जनपा. १, बकाड	९८८८४९७४०५	सुताल, कागती
५	बकाड	खलीगाडा हिउदे फलफूल नसरी	श्री नरेन्द्र थापा	पटांडेवढ ३, बकाड		ओखर
६	बकाड	गडखेत बहुउदेशिय पफलफूल नसरी	श्री शेर बहादुर सिह	गडराय ९, बकाड		ओखर
७	बकाड	मालिका बहुउदेशिय पफलफूल नसरी	श्री रण बहादुर सिह	कालुखेती ५, बकाड		ओखर
८	बकाड	खपाड बहुउदेशिय पफलफूल नसरी	श्री हिरेन्द्र बहादुर रावल	माझिङाउ १, बकाड		ओखर
९	बकाड	दिर्घकालिन बहुउदेशिय फलफूल नसरी	श्री बर्क बहादुर रोकाया	माझिङाउ ६, बकाड		ओखर
१०	बकाड	लिगापाटन हिउदे फलफूल नसरी	श्री टेव बहादुर रोकाया	माझिङाउ ८, बकाड		ओखर
११	बकाड	जोशी बहुउदेशिय पफलफूल नसरी	श्री धनराज जोशी	लमातोला ९, बकाड		ओखर
१२	बकाड	गिरी बहुउदेशिय पफलफूल नसरी	श्री रम गिरी	लमातोला १७, बकाड		ओखर
१३	बकाड	झाँजखेत बहुउदेशिय पफलफूल नसरी	श्री प्रयागराज भट्टराई	पोवानाटी ८, बकाड		ओखर
१४	डेटी		श्री जयराज ओभा	महादेवस्थान १, डेटी	९८८८४९४९५९	सुताल, जुनार, कागती
१५	डेटी		श्री दिलीप बोहरा	निरोली २, डेटी	९७४९०५०५७	सुताल, कागती
१६	दार्युला		श्री विर बहादुर बस	हुती ४, , दार्युला		सुताल, कागती
१७	दार्युला		श्री पदम सिंह बिष्ट	हुती ४, , दार्युला		सुताल, कागती
१८	दार्युला	भगवती फलफूल तथा नसरी उद्योग	श्री बलदेव सि बोहरा	दार्युला		ओखर
१९	दार्युला	कार्की फलफूल तथा नसरी उद्योग	श्री विर सिंह कार्की	दार्युला		ओखर
२०	डेडेखुरा		श्री देवराज महता	बागरकोट ५, सिराड डेडेखुरा	९८८८४९१२२८	सुताल, जुनार, कागती
२१	डेडेखुरा		श्री नवराज जोशी	बागरकोट ५, सिराड डेडेखुरा	९७४९५०३७८	सुताल, जुनार, कागती
२२	कञ्चनपुर	धामी नसरी	श्री पान सिंह धामी	भल्लरी, कञ्चनपुर		आँप, लिची, भुईकटहर, रुखकटहर, अम्बा, अनार, कफी
२३	कञ्चनपुर	धामी नसरी फलफूल उद्योग	श्री प्रताप सि धामी	भल्लरी, कञ्चनपुर		आँप, लिची, भुईकटहर, रुखकटहर, अम्बा, अनार

क्र. सं.	निला	सरकारी कार्म तथा निजी नसरिको नाम	नसरी धनिको नाम	ठेगाना		समर्क नं.	उपलब्ध हुने विस्तार
				पुर्णाख्य कर्तव्यपूर	बासुलिङ ७ बैतडी		
२४	कान्चनपुर	ग्रीन नसरी उद्योग	श्री सुरेश गुरुरेल			१५३३२९०३५७	अनार
२५	बैतडी	केवदर बलेज निजी नसरी	श्री जय बहादुर चंद	बासुलिङ ७ बैतडी		१५०९४५६६७८	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर, कागजी बदाम
२६	बैतडी	बासुलिङ निजी नसरी	श्री अचर बहादुर चंद	बासुलिङ ७ बैतडी		१५४८७०९०६१	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
२७	बैतडी	बासुलिङ प्रकाश निजी नसरी	श्री पूर्ण बहादुर पाण्डे	बासुलिङ ५ बैतडी		१५४८८९१९१७	नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर,
२८	बैतडी	सेनिक निजी नसरी	श्री हरिहत पाण्डे	बासुलिङ ५ बैतडी		१५४८८९१९१७	नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
२९	बैतडी	लवकुश निजी नसरी	श्री मनोध पाण्डे	बासुलिङ ५ बैतडी		१५४८८९१९१७	नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर, अनार
३०	बैतडी	ब्रह्मराहु निजी नसरी	श्री दरराज पाण्डे	बासुलिङ ७ बैतडी		१५४८७०९१९२६	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
३१	बैतडी	भवानी निजी नसरी	श्री मदनराज भट्ट	गुरुखोला ४ बैतडी		१५४८८५४९१९७	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
३२	बैतडी	बेताल निजी नसरी	श्री तर्कराज भट्ट	गुरुखोला ४ बैतडी		१५४८८५४९१९७	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
३३	बैतडी	माया प्रकाश निजी नसरी	श्री देवदता भट्ट	गुरुखोला ८ बैतडी		१५४९५०१७७	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर, अनार, कागजी
३४	बैतडी	अनिलद निजी नसरी	श्री विष्णुदत भट्ट	गुरुखोला ८ बैतडी		१५४९५०१८६३	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
३५	बैतडी	गणेश निजी नसरी	श्री गणेशदत भट्ट	गुरुखोला ८ बैतडी		१५४८७०३१९७	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
३६	बैतडी	हर्क निजी नसरी	श्री यसिह टेर	गुरुखोला ८ बैतडी		१५४८७०३१९५९	नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
३७	बैतडी	राजेन्द्र निजी नसरी	श्री वीर बहादुर टेर	गुरुखोला ६ बैतडी		१५४८५०१९४३	नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर, कागजी
३८	बैतडी	विष्णु निलासेनी निजी नसरी	श्री बलदेव प्रसाद भट्ट	गरखोला ९ बैतडी		१५४९५०१३६६	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर, अनार, कागजी
३९	बैतडी	जगदमा निजी नसरी	श्री बलदेव प्रसाद भट्ट	गरखोला ४ बैतडी			ओखर
४०	बैतडी	विरभान पस्त निजी नसरी	श्री गणेश बहादुर टेर	गरखोला ६ बैतडी		१५४९५०१३३६	स्थाउ, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
४१	बैतडी	पचदेव निजी नसरी	श्री माधव प्रसाद भट्ट	गरखोला ४ बैतडी		१५४९५०१३३६	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
४२	बैतडी	कृष्ण निजी नसरी	श्री भाष्टरदेव भट्ट	गरखोला ९ बैतडी		१५४९५०१३६५	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर, कागजी बदाम, अनार, हलवावेद
४३	बैतडी	केवदर शैनिक पूष नसरी	श्री नवराज भट्ट	गरखोला ९ बैतडी		१५४८७०४६०२६	स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर
४४	बैतडी	सन्तोष निजी नसरी	श्री पुणानद भट्ट	गुरुखोला ८ बैतडी			स्थाउ, नास्पाती, आरु, आरबखडा, खुपानी, ओखर

क्र. सं.	निला	सरकारी कार्म तथा निजी नसरिको नाम	नसरी धनिको नाम	ठेगाना	समर्क नं.	उपलब्ध हुने विस्तार
४५	बैतडी	भुमिगत बहुउद्देश्य फलपूळ नसरी	श्री प्रमानन्द भट्ट	गुल्मीला ४ बैतडी	१०७४९५२५६४८२	स्थान, नास्ताती, आरु, आलखडा, खुपानी, ओखर, जुनार, कागती
४६	बैतडी	बासुलिङ्ग निजी नसरी	श्री नन्दराज भट्ट	गुल्मीला २ बैतडी		स्थान, नास्ताती, आरु, आलखडा, खुपानी, ओखर
४७	बैतडी	सुख्या फलपूळ विकास केन्द्र		सराँझ बैतडी	०९५ ६१०५७१	स्थान, नास्ताती, आरु, आलखडा, खुपानी, ओखर, कागजी बदाम

७.८ तत्त्व प्रजनन् (Tissue Culture) प्रयोगशालाको विवरण (केराको बिल्क्वा उत्पादन)

क्र.सं.	प्रयोगशालाको नाम	ठेगाना	समर्क व्यक्ति	समर्क नं.	इमेल
१	श्रीराम निकेतन बायोटेक प्रा.लि.	गोदावरी ३, ललितपुर	मञ्जु अम्बाल नितिन कोडिया	१४४९१२५६६६ १८०२०१९५३९	srm@monepal.com
२	त्रिपाठी ग्रूप प्रा.लि.	र.न.पा.१३, चितवन	डा. गिरी राज त्रिपाठी	१८५११५१९१७	giriripathi@gmail.com
३	एग्रिकल्चरल एण्ड फरेस्ट कार्पोरेशन रिसर्च सेन्टर प्रा.लि.	मध्यविन्दु नगरपालिका घ, नवलपाट्टी	मेघ राज श्रेष्ठ	१८२३१५०७०३	info@afcrc.com
४	नेपाल बायोटेक नसरी प्रा.लि.	ललितपुर २५ भैसेपाटी	नवीन साहुलल	०१५५१९१३४९ १८४३३०२८५०	nbn@mail.com.np
५	नेपाल बायोटेक एवं नेपाल एगि फरेस्ट	रत्ननार, पितृवा, चितवन	खुसल घिताल	१८५०१०३२४४१	
६	शीन रिसर्च एण्ड टेक्नोलोजी ल्याक	बानेश्वर, काठमाडौं	डा. मुकुन्द रज्ञीत	१८४९१९१९१२२	
७	कलापास बायोटेक	धुलिखेल, काठ्मे	किमुन घलान	१८४३४०७०११	
८	मेघ एग्रोटेक प्रा.लि.	सर्वकल्याण केन्द्रे		१८४९१४२१६१	
९	संजिवनी हाईटेक नसरी एण्ड टिस्युकल्टर	विरान्ज १५ पर्सा	आर्ती कुम्शवाह	१८५०१०२१४०	
१०	फाइक्स बायोटेक प्रा.लि.	बुलानिलक्षण २ र गोरादह २, भापा	अनुरुप मानथर, दुर्लम कार्की	१८०१०६६५५५ १८४००६६७६५	info@ficusbiotech.com.np

अनुसूचीहरू

अनुसूची १. राष्ट्रीय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुरमा स्वीकृत दरबन्दी अनुसार हाल कार्यरत कर्मचारीहरू

क्र. सं	नाम थर	पद	श्रेणी	दरवन्दी संख्या	कैफियत
१	डा. शान्ता कार्की	प्रमुख	रा.प.प्र. (प्रा)	१	
२	हरिप्रसाद गुरुङ	वरिष्ठ बागवानी विकास अधिकृत	रा.प.द्वि. (प्रा)	१	
३	याम कुमारी श्रेष्ठ	वरिष्ठ बागवानी विकास अधिकृत	रा.प.द्वि. (प्रा)	१	
४	धन बहादुर थापा	बागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ. (प्रा)	१	
५	तारा शर्मा	बागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ. (प्रा)	१	
६	विष्णु प्रसाद गिरी	बागवानी विकास अधिकृत	रा.प.तृ. (प्रा)	१	
७	शरद पाण्डे	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ. (प्रा)	१	
८	रामचन्द्र पोखरेल	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ. (प्रा)	१	
९	अनुशा कार्की	कृषि अर्थ विज्ञ	रा.प.तृ. (प्रा)	१	
१०		बाली संरक्षण	रा.प.तृ. (प्रा)	१	रिक्त
११	टुक बहादुर थापा	माटो विज्ञ	रा.प.तृ. (प्रा)	१	
१२	भगवती देवि न्यौपाने	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं प्र. (प्रा)	१	
१३		प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं. प्र. (प्रा.)	१	रिक्त
१४	नानु थापा	नायव सुब्बा	रा.प.अनं. प्र. (प्र.)	१	
१५	सरिता अधिकारी / कविता अर्याल	लेखापाल	रा.प.अनं. प्र. (प्र.)	१	
१६	निर्मला कुमारी बम	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं. प्र. (प्र.)	१	
१७	मनोज खतिवडा	खरिदार	रा.प.अनं. द्वि. (प्र)	१	
१८	सुकदेव जि.सि.	ह.स.चा	श्रेणी विहीन	१	मिति २०७६/८/१० मा राजिनामा स्वीकृत
१९	न्हुछे बहादुर मर्हजन	ह.स.चा	श्रेणी विहीन	१	
२०	सुरेश मर्हजन	ह.स.चा	श्रेणी विहीन	१	
२१	न्हुछे माया मर्हजन	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	१	
२२	दयाराम खत्री	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	१	
२३	गोमा मर्हजन	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	१	
जम्मा:					२३

अनुसूची २. राष्ट्रिय फलफल विकास केन्द्र, कीर्तिपुरको आ.ब २०७६/०७७ मा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

क्र सं	पद	श्रेणी	सेवारम्भ	सम्पूर्ण	नाम थर	कर्मचारी संकेत न	शुरू लियती मिति	हालको पदमा लियती मिति	शैक्षक योग्यता	कैफियत
१	प्रमुख	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	बागवानी	शान्ता कार्की	२२०१३४	२०७३/१२/०८	२०७३/१२/०८	पि. एचडी.	
२	वरिच बागवानी विकास अधिकृत	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	बागवानी	हसियसाठ गुरुङ	१०६४४८	२०५०/३/०९	२०६६/०३/२४	एमएस्सी. एजि	
३	वरिच बागवानी विकास अधिकृत	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	बागवानी	यम कुमारी श्रेष्ठ	१५८५३७	२०५४/१०/२६	२०६७०१०३	एमएस्सी. एजि	
४	बागवानी विकास अधिकृत	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	बागवानी	धन बहादुर थापा	११६७४४	२०४४/०९/२१	२०५५०१०२२	स्नातक	
५	बागवानी विकास अधिकृत	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	बागवानी	विजु प्रसाद गिरी	२०४५१२३. ५०	२०६४१०१०१	२०७२०१०१०१	आईएसिस. एजि	
६	बागवानी विकास अधिकृत	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	बागवानी	तारा शर्मा	१२२०६३	२०७२०/०४/२९	२०७२०/०४/२९	एमएस्सी. एजि	
७	कृषि प्रमाण अधिकृत	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	कृषि प्रमाण	शरद पाण्डे	११९५५७	२०६७०५/२९	२०६७०५/२९	एमएस्सी. एजि	
८	कृषि प्रमाण अधिकृत	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	कृषि प्रमाण	रामचन्द्र पोखरेल	११३५८	२०४३०१०२	२०६७०१०२०	आईएसिस. एजि	
९	कृषि अर्थ विज्ञ	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	एग्ग ईको एन्ड मार्केटिङ	अनुशा कार्की	२०३७९	२०७०/०३/३०	२०७०/०३/३०	एमएस्सी. एजि	रिक्त
१०	बाली संरक्षण अधिकृत	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	बाली संरक्षण						
११	माटो विज्ञ	राष्ट्रप (प्रा)	नेपाल कृषि	माटो विज्ञान	टुक बहादुर थापा					
१२	प्राविधिक सहायक	राष्ट्रप्रभान्य (प्रा)	नेपाल कृषि	बागवानी	भावती देवि न्यौपाने	१३३५३	२०५१०११४	२०६४/१०/११	आईएजेटिए तालिम	
१३	प्राविधिक सहायक	राष्ट्रप्रभान्य (प्रा)	नेपाल कृषि	एग्ग ईको एन्ड मार्केटिङ						
१४	नायव सुबा	राष्ट्रप्रभान्य (प्रा)	नेपाल प्रशासन	साप्रशासन	नानु थापा	१९६७५८	२०६८०११९	२०७२०१०११	स्नातकोत्तर	
१५	लेखापाल	राष्ट्रप्रभान्य (प्रा)	नेपाल प्रशासन	लेखा	सरिता अधिकारी	२०५६३८	२०७०/०१/१४	२०७०/०१/१४	स्नातकोत्तर	
१६	कम्युनिट अपरेटर	राष्ट्रप्रभान्य (प्रा)	नेपाल प्रशासन	विविध	निर्मला बाम	२२०५७६	२०७३/०१/१२	२०७३/०१/१२	स्नातक (अध्ययनरत)	
१७	खरिदार	राष्ट्रप्रभान्य (प्रा)	नेपाल प्रशासन	साप्रशासन	मर्मोज खतिवडा	१९८६६५	२०६८/०१/२६	२०६८/०१/२६	स्नातक	
१८	हस्तया	श्रेणी विहीन	इन्जिनियरिङ	मेकानिकल	सुकदेव त्रिसि	११५८८८	२०४८०१०२२	२०४८०१०२२	साधारण	
१९	हस्तया	श्रेणी विहीन	इन्जिनियरिङ	मेकानिकल	नुहे बहादुर महेन	१११००७	२०२४०१/१७	२०२४०१/१७	साधारण	
२०	हस्तया	श्रेणी विहीन	इन्जिनियरिङ	मेकानिकल	सुरेश महेन	१६०३१	२०५८०१०२९	२०७२०१०१०	साधारण	
२१	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	नेपाल प्रशासन	साप्रशासन	कमल बहादुर थापा	११६५२	२०४१०१/२०	२०४१०१/२०	साधारण	
२२	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	नेपाल प्रशासन	साप्रशासन	दयाराम खर्ती	१२८८८	२०४५४१०१२	२०४५४१०१२	साधारण	
२३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	नेपाल प्रशासन	गोमा महेन	गोमा महेन	१५५७७६	२०५३०१०१	२०५३०१०१	साधारण	

अनुसंची ३. राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र र मातहतका कार्यालयहरको नाम र सम्पर्क नं.

क्र.सं.	नेपाली नाम	अंग्रेजी नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम सम्पर्क नं.	कार्यालय प्रमुखको सम्पर्क नं.	ईमेल	पेबसाइट
१	राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीरतिपुर	National Centre for Fruit Development, Kirtipur	डा. शाना कार्की	९८५९२३०७५७	०१-५९०५०५३२ ०१-५९०५०२८ ०१-५९०५०३७ ०१-५९०५०४४ ०१-५९०५०४२	ncdf.gov.np@gmail.com www.ncdf.gov.np
२	उष्ण प्रदेशीय बागवानी केन्द्र, सल्लाहि	Tropical Horticulture Centre, Nawalpur, Sarlahi	डा. रघिरुद्धनाथ चौधेर	९८५९०३७००७	०४४५०१०१०१	thcsarlahi@gmail.com www.thcsarlahi.gov.np
३	समशितोष्ण बागवानी केन्द्र, कीरतिपुर, काठमाडौं	Warm Temperate Horticulture Centre, Kirtipur	श्री राजेन्द्र कोइराला		०१४३३०५५० ०१४३३०५४९ ०१४३३३४०४८	chikirkhripur@gmail.com www.wthc.org.np
४	सुनालजात फलफूल विकास केन्द्र, तानसेन, पाल्पा	Citrus Development Centre, Tansen, Palpa	श्री बोम बहादुर थापा	९८५९०७७५७	०१५५०९१५७	cdcpalpa@yahoo.com
५	कफी विकास केन्द्र, आँपचौर, गुल्मी	Coffee Development Centre, Aampchaur, Gulmi	श्री बद्दी प्रसाद पोखेल	९७७०००१२१६	०१७६६११११६	coffeeegulmi@gmail.com
६	शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र, मार्फ, मुस्ताङ	Temperate Horticulture Development Centre, Marpha, Mustang	श्री बालकृष्ण अधिकारी	९७५६७०१०१५	०६९-४०००३४	thdc.marpa@gmail.com

अनुसूची ४. हालसम्मका प्रमुखहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	नाम, थर	समयावधि		कैफियत
			देखि	सम्म	
१	प्रमुख फलफूल बिज्ञ	श्री केशवबहादुर राजभण्डारी	२०२१	२०३०	
२	कामुप्रफलफूल बिज्ञ	श्री रामबदल शाह	२०३१	२०३३	
३	प्रमुख फलफूल बिज्ञ	डा. अनन्त बहादुर श्रेष्ठ	२०३४	२०३६/०७/१८	
४	नि. प्रमुख फलफूल बिज्ञ	श्री बाबुकाजी भोमी	२०३६/०७/१९	२०३६/१०/०५	
५	प्रमुख फलफूल बिज्ञ	श्री पदमप्रसाद श्रेष्ठ	२०३६/१०/०६	२०४१/०४/०६	
६	कामुप्रफलबिज्ञ	श्री भैरवराज कैनी	२०४१/०५/१५	२०५१/११/२०	
७	कामुप्रफलफूल बिज्ञ	श्री बलराम सैंजु	२०५१/११/२१	२०५२/०२/०१	
८	प्रमुख फलफूल बिज्ञ	श्री बलराम सैंजु	२०५२/०२/०२	२०५३/०८/२१	
९	प्रमुख फलफूल बिज्ञ	श्री लोकनाथ देवकोटा	२०५३/०८/२२	२०५५/०७/१९	
१०	प्रमुख फलफूल बिज्ञ	श्री बलराम सैंजु	२०५५/०७/२०	२०५७/१२/३०	
११	प्रमुख फलफूल बिज्ञ	श्री लोकनाथ देवकोटा	२०५८/०९/०२	२०६१/०१/०८	
१२	निकार्यक्रम निर्देशक	श्री गोपालप्रसाद श्रेष्ठ	२०६१/०१/०१	२०६५/१२/३०	
१३	निकार्यक्रम निर्देशक	श्री देवेन्द्रकुमार सराफ	२०६६/०१/०१	२०६६/०२/०१	
१४	कार्यक्रम निर्देशक	श्री मोहनबहादुर थापा	२०६६/०२/१०	२०६६/१०/०३	
१५	निकार्यक्रम निर्देशक	श्री देवेन्द्रकुमार सराफ	२०६६/१०/०४	२०६७/०६/०९	
१६	कार्यक्रम निर्देशक	श्री चुटराज गुरुङ	२०६७/०६/१०	२०६९/०५/०६	
१७	निकार्यक्रम निर्देशक	श्री अशोककुमार दास	२०६७/०५/०७	२०६९/०७/११	
१८	कार्यक्रम निर्देशक	श्री लेखनाथ आचार्य	२०६७/०७/१२	२०७०/०१/०८	
१९	कार्यक्रम निर्देशक	श्री महेन्द्रमान श्रेष्ठ	२०७०/०१/०१	२०७१/०४/०४	
२०	निकार्यक्रम निर्देशक	श्री रामजी देवकोटा	२०७१/०४/०४	२०७१/०६/१३	
२१	कार्यक्रम निर्देशक	डा. गजेन्द्रसेन निरौला	२०७१/०६/१३	२०७२/०२/०६	
२२	निकार्यक्रम निर्देशक	श्री केशव काफले	२०७१/०२/०७	२०७२/०७/१६	
२३	निकार्यक्रम निर्देशक	श्री बसन्त कुमार श्रेष्ठ	२०७२/०७/१७	२०७२/०१/७	
२४	कार्यक्रम निर्देशक	डा. रमिता मानन्धर	२०७२/०१/०८	०७४/१०/२०	
२५	निकार्यक्रम निर्देशक	श्री रामजी देवकोटा	०७४/१०/२१	०७५ /०४/३१	
२६	प्रमुख	डा. रमिता मानन्धर	०७५ /५/१	०७६ /०३/३१	
२७	नि. प्रमुख	श्री हरिप्रसाद गुरुङ	०७६ /०५/२	०७६ /०८/२५	
२८	प्रमुख	डा. शान्ता कार्की	०७६ /०८/२६	हालसम्म	

अनुसूची ५. विभिन्न फलफूल विरुद्धाको सरकारी मूल्य सूची (मिति २०७६/०६/०६ नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित)

(क) विभिन्न फलफूलको कलमी विरुद्धा

क्र.सं.	फलफूलको नाम	विरुद्धाको उमेर (बर्ष)	उचाई (फिट)	साधिक मूल्य (रु.)	संशोधित मूल्य (रु.)
१	स्याउ (Apple)	१-२	२-३	४०	५०
२	स्याउ (Apple) (M-9 मा कलमी गरिएको)	१-२	२-३	०	१००
३	नास्पाती (Pear)	१-२	२-३	४०	५०
४	आरू (Peach)	१-२	२-३	३५	५०
५	आरूबखडा (Plum)	१-२	२-३	३५	५०
६	स्विट चेरी (Sweet cherry)	१-२	२-३	३५	१००
७	खुर्पानी (Apricot)	१-२	२-३	३५	५०
८	कागजीबदाम (Almond)	१-२	२-३	३५	६०
९	जापानी हलुवाबेद (Persimmon)	१-२	२-३	४०	६०
१०	दुलो कटुस (Chest Nut)	१-२	२-३	४५	१००
११	दाँते ओखर (Walnut)	१-२	१-२	५०	१००
१२	चुच्चे ओखर (Pecan nut)	१-२	१-२	५०	१००
१३	लस्सी (Hog plum)	१-२	२-३	५०	७५
१४	किवीफ्रुट (Kiwifruit)	१-२	१-२	१००	१००
१५	सुन्तला (Mandarin)	१-२	१.५-२.५	३५	४५
१६	जुनार (Sweet orange)	१-२	१.५-२.५	३५	४५
१७	कागती (Acid lime)	१-२	१.५-२.५	३५	४५
१८	भोगटे (Pummelo)	१-२	१.५-२.५	३५	४५
१९	निबुवा (Lemon/Hill lemon)	१-२	१.५-२.५	३५	४५
२०	चाकसी (Sweet lime)	१-२	१.५-२.५	३५	४५
२१	विमिरो (Citron)	१-२	१.५-२.५	३५	४५
२२	मुन्तला (Kumquat)	१-२	१-२	५०	७५
२३	आँप(Mango)(अबेहयात)	१-२	१.५-३	१००	१००
२४	आँप(Mango)(आम्रपाली, मलिका)	१-२	१.५-३	७५	१००
२५	आँप(Mango) (अन्य जात)	१-२	१.५-३	४५	७५
२६	लिच्ची (Litchi)	१-२	१.५-२	४०	७५
२७	अम्बा (Guava)	१-२	१.५-२	२५	५०
२८	एमोकाडो (Avocado)	१-२	१.५-३	४०	१००
२९	अमला (Gooseberry)	१-२	१.५-३	३०	५०
३०	सापोटा (Sapota)	१-२	१.५-२	३०	५०
३१	लोकाट (Loquat)	१-२	१.५-२	३०	१००
३२	जैतुन (Olive)	१-२	१.५-३	४०	१००
३३	फेजुवा (Feijoa)	१-२	१-२	२५	६०
३४	आरू फूल (Flowering peach)	१-२	१.५-३	३५	५०
३५	केरा (Banana) (Tissue culture प्रविधिबाट उत्पादित)	३ महिना- ६महिना	१-२	१५	३५
३६	अंगुर (Grapes)	१-२	१.५-३	०	१००

क्र.सं.	फलफूलको नाम	विरुद्धाको उमेर (वर्ष)	उचाई (फिट)	साविक मूल्य (रु.)	संशोधित मूल्य (रु.)
३७	रुखकटहर (Jackfruit)	१-२	१.५-२	०	७५
३८	मेकाडामियानट (Macadamia nut)	१-२	१-२	०	१००

(ख) विभिन्न फलफूलको जरा भएको कटिङ्ग विरुद्ध

क्र.सं.	फलफूलको नाम	विरुद्धाको उमेर (वर्ष)	उचाई (फिट)	साविक मूल्य(रु.)	संशोधित मूल्य (रु.)
१	अंगुर (Grapes)	१-२	१-३	१५	३५
२	अनार (Pomegranate)	१-२	१-३	५०	७५
३	अजिर (Fig)	१-२	१-२	१५	५०
४	जैतुन (Olive)	१-२	१-३	२०	५०
५	हेजलनट (Hazelnut)	१-२	१-२	१५	५०
६	भुइँकटहर (Pineapple)	६ महिना	१	१०	२५
७	भुँडीरेसेलु (Strawberry)	३-६ महिना	१	१५	२५
८	केरा (Banana)सकर्स	३-६ महिना	१-२	१५	२५
९	ल्लूबेरी (Blueberry)	१-२	१-२	०	१००
१०	झागनफ्रुट (Dragonfruit)	६ महिना-१ वर्ष	१-२	०	१००

(ग) विभिन्न फलफूलको विजू विरुद्ध

क्र.सं.	फलफूलको नाम	विरुद्धाको उमेर (वर्ष)	उचाई (फिट)	साविक मूल्य (रु.)	संशोधित मूल्य (रु.)
१	दाँते ओखर (Walnut)	१-२	१-२	२५	४०
२	चुच्चे ओखर (Pecan nut)	१-२	१-२	२५	४०
३	लप्सी (Hog plum)	१-२	२-३	१५	२५
४	कागजीबदाम (Almond)	१-२	२-३	२५	३५
५	कटुस (Chestnut)	१-२	२-३	२५	४०
६	सुन्तला (Mandarin)	१-२	१.५-२.५	२०	२५
७	जुनार (Sweet orange)	१-२	१.५-२.५	०	२५
८	कागती (Acid lime)	१-२	१.५-२.५	२०	२५
९	निबुवा (Lemon/Hill lemon)	१-२	१.५-२.५	२०	२५
१०	चाकसी (Sweet lime)	१-२	१.५-२.५	२०	२५
११	रुखकटहर (Jackfruit)	१-२	१-२	२०	३०
१२	नरिवल (Coconut)	१-२	१-२	१२०	१५०
१३	मेकाडामियानट (Macadamia nut)	१-२	१-२	३०	५०
१४	एभोकाडो (Avocado)	१-२	१-२	२५	५०
१५	सुपारी (Areca nut)	१-२	१-२	२०	५०
१६	काजु (Cashew nut)	१-२	१-२	२०	५०

क्र.सं.	फलफूलको नाम	विस्ताराको उमेर (बर्ष)	उचाई (फिट)	साविक मूल्य (₹.)	संशोधित मूल्य (₹.)
१७	मेवा (Papaya) वर्णशंकर	३ महिना	१-२	९५	३५
१८	सरिफा(Custard apple)	१-२	१.५-२	९०	२५
१९	कफी (Coffee)	१-२	१.५-३	९०	२५
२०	अमला (Gooseberry)	१-२	१.५-३	९०	३०
२१	अम्बा (Guava)	१-२	१.५-२	९०	२५
२२	लोकवाट (Loquat)	१-२	१.५-२	०	५०
२३	बयर (Jujube)	१-२	१-२	९०	२५
२४	बेल (Wood apple)	१-२	१.५-२	९०	५०
२५	जैतुन (Olive)	१-२	१.५-२	०	२०
२६	फेजुआ (Feijoa)	१-२	१.५-२	०	२५

(घ) विभिन्न फलफूलको रुटस्टक विस्ता

क्र.सं.	फलफूलको नाम	विस्ताराको उमेर (बर्ष)	उचाई (फिट)	साविक मूल्य (₹.)	संशोधित मूल्य (₹.)
१	अंगुर (5BB,504)	१	२	०	२५
२	स्याउ (M-9)	१	२-३	०	३५
३	स्याउ (ऋबएप्पल, इडी मयल,एम.पी.)	१	२-३	९०	२५
४	हाडे ओखर	१	१-२	९५	२५
५	हलुवाबेद	१	१-२	९०	२५
६	पैट्यू (चेरी)	१	१-२	९०	२५
७	तिनपाते सुन्तला	१	१-२	९०	२५
८	सिट्रेन्ज	१	१-२	९०	२५
९	ज्यामिर	१	१-२	९०	९०
१०	लप्सी	१	१-२	९५	२५
११	आँप	१	१-२	९०	९५
१२	किवीफ्रूट	१	१-२	०	२५
१३	आरू (स्थानीय)	१	१-२	९०	२५
१४	जैतुन (स्थानीय)	१	१-२	९०	२५
१५	चिली (स्थानीय)	१	१-२	०	२५

(ङ) संरक्षित जालीघर (Protected screen house) भित्र वद्द उद्द सर्टिफिकेशन प्रविधि अपनाई प्रमाणिकरण गरी उत्पादन गरिएको सुन्तलाजात फलफूलको कलमी विस्ताराको हकमा मात्र लाग्नु हुने ।

क्र.सं.	फलफूलको नाम	विस्ताराको उमेर(बर्ष)	उचाई (फिट)	साविक मूल्य (₹.)	संशोधित मूल्य (₹.)
१	सुन्तला	१-२	१-२	१२५	१५०
२	जुनार	१-२	१-२	१२५	१५०
३	कागती	१-२	१-२	१२५	१५०

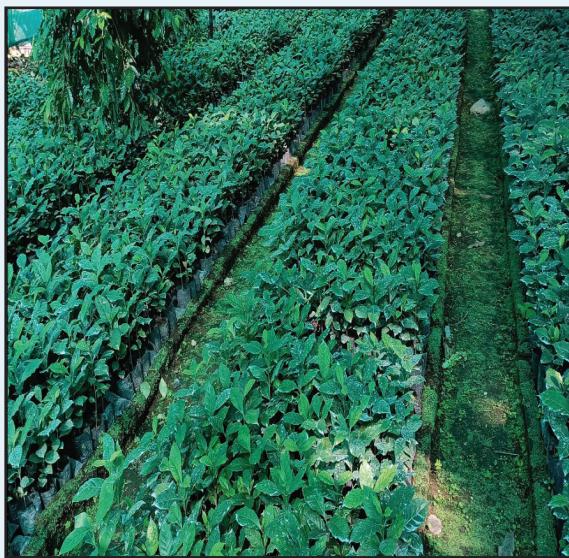
(च) विभिन्न फलफूलको कलमीको लागि हाँगा (सायनस्टिक) प्रयोजनार्थ

क्र.सं.	फलफूलको नाम	हाँगाको उमेर (बर्ष)	लम्बाई (फिट)	साविक मूल्य(₹.)	संशोधित मूल्य (₹.)
१	सुन्तला, जुनार संरक्षित जालीघर (Protected screen house)भित्रको	६महिना-१बर्ष	१	०	२५
२	कागती संरक्षित जालीघर (Protected screen house)भित्रको	६महिना-१बर्ष	१	०	३०
३	सुन्तला, जुनार, भोगटे	६महिना-१बर्ष	१	०	१०
४	कागती	६महिना-१बर्ष	१	०	२०
५	मुन्तला	६महिना-१बर्ष	१	०	२०
६	स्याउ, नास्पाती, आरू, आरूबखडा, किवी	६महिना-१बर्ष	१	०	५
७	हलुवाबेद, कागजीबदाम, चेरी,	६महिना-१बर्ष	१	०	२०
८	ओखर, चुच्चे ओखर, लप्सी	६महिना-१बर्ष	१	०	३०
९	एमोकाडो	६महिना-१बर्ष	१	०	२०
१०	जैतुन	६महिना-१बर्ष	१	०	२०
११	आँप (अबेहयात, आप्रपाली, मल्लिका)	६महिना-१बर्ष	१	०	२५
१२	आँप अन्य	६महिना-१बर्ष	१	०	१०
१३	अनार	६महिना-१बर्ष	१	०	१०
१४	अंगुर	६महिना-१बर्ष	१	०	१०

नोट: सदाबहार फलफूलमा खुल्ला जरा राखि बित्री वितरण गर्दा विरुद्धा मर्ने दर (मोर्टालिटी) बढी हुने भएकोले सदाबहार फलफूलको हकमा पोलीव्यागमा उत्पादन गरिएको हुनु पर्नेछ भने पतझड फलफूलको हकमा इयाउ वा परालमा राखि जुटचट्टीले व्याकिङ गरेको हुनु पर्नेछ ।

जाली घरभित्र सुन्तलाका माउबोट र बिरुवा उत्पादन, कीर्तीपुर

कफी नसरीमा बिरुवा उत्पादन, गुल्मी

लटरम्म फूलेको आँपको बगैचा, सल्लाही

